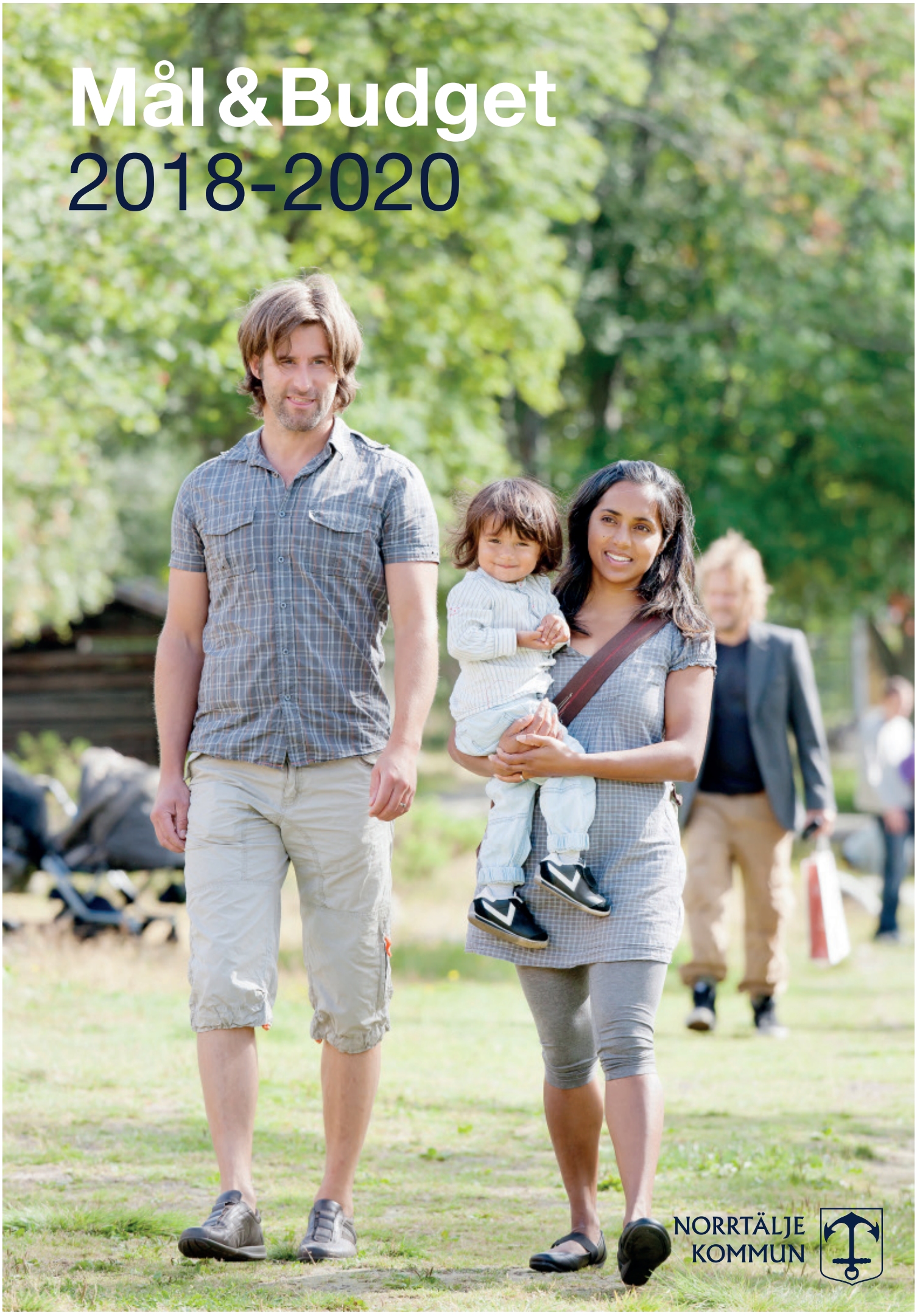
Mål & Budget 2018-2020

NORRTÄLJE KOMMUN

Innehåll

1	INLEDNING	6
2	VISION	7
3	VÄRDEGRUND	8
4	KOMMUNFULLMÄKTIGES ÖVERGRIPANDE MÅL OCH GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	10
4.1	Kommunfullmäktiges övergripande mål 2018-2020	10
4.2	God ekonomisk hushållning	11
5	EN SAMMANHÅLLEN KOMMUN	12
6	HÅLLBAR TILLVÄXT OCH UTVECKLING	13
7	BARN OCH UNGAS FRAMTID	17
8	TRYGG VÄLFÄRD I FRAMKANT	18
9	NORRTÄLJE KOMMUN SOM ARBETSGIVARE	20
9.1	Norrtälje kommuns övegripande personalmål och mått	22
10	JÄMSTÄLLDHET	23
11	KOMMUNENS ARBETE MED KLIMAT OCH MILJÖ	24
12	HÅLLBAR STYRNING, NORRTÄLJES STYR- OCH LEDNINGSSYSTEM	25
12.1	Arbetssätt och strukturer i styr- och ledningssystemet	25
12.2	Kvalitet	27
12.3	Uppföljning och resultat	28
13	KOMMUNFULLMÄKTIGES STYRDOKUMENT – POLICYS, PROGRAM, PLANER	29
14	INTERN KONTROLL	30
15	ANALYS AV OMVÄRLD OCH DEN EGNA VERKSAMHETEN	31
15.1	Omvärldsanalys	31
15.2	Regeringens budgetproposition 2018 och höständringsbudget 2017	32
15.3	Norrtälje kommun	32
15.3.	Norrtälje kommun	32
15.3.2	Befolkningsprognos	34
15.3.3	Bostäder och lokaler	35
15.3.4	Avgifter och taxor	35
15.3.5	Finansiering	35
15.3.6	Investeringar – avskrivningar	38
15.3.7	Övrigt	40
15.3.8	Kommunkoncernen	41
16.	NÄMNDER	42
16.1	Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige	43
16.2	Överförmyndare	47
16.3	Val- och förtroendemannanämnd	49
16.4	Kommunal revision	51
16.5	Barn- och skolnämnd	53
16.6	Utbildningsnämnd	59
16.7	Bygg- och miljönämnd	67
16.8	Kultur- och fritidsnämnd	70
16.9	Socialnämnd	73
16.10	Teknik- och klimatnämnd	68
17	KOMMUNALFÖRBUND	82
17.1	Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och Tiohundra AB	83
18	NORRTÄLJE KOMMUNHUSKONCERN	88
18.1	Roslagsbostäder AB	88
18.2	Norrtälje Energi AB	89
18.3	Campus Roslagen AB	89
19	PROCESSEN I STYR- OCH LEDNINGSSYSTEMET	93
20	RÄKENSKAPER	94

Tillsammans bygger vi framtidens kommun

Norrtälje är en trygg kommun med många möjligheter. Med blandningen av skärgård, levande landsbygd, stad och trivsamma tätorter har kommunen goda möjligheter till utveckling och till att erbjuda alla invånare ett gott liv. Vi står dock inför utmaningar. Fler måste få möjlighet att jobba, många bostäder ska byggas, skolresultaten behöver förbättras, välfärden stärkas och miljö- och klimatarbetet intensifieras. En mer sammanhållen kommun måste byggas hållbart.

Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet samarbetar för att utveckla kommunen. Ett ekonomiskt, socialt, ekologiskt och demokratiskt hållbart samhälle med invånaren i fokus är grunden för vår politik. Norrtälje ska vara en öppen kommun i utveckling, lika människovänlig och tillväxtvänlig, som miljövänlig.

Norrtälje kommun växer och utvecklas. För att stärka en hållbar förändring krävs att vi satsar aktivt på bostadsbyggande, jobbskapande åtgärder och hållbarhetsarbete. Nyligen passerade kommunen 60 000 invånare och vårt mål är vi ska vara 77 000 invånare senast 2040. För att detta ska vara möjligt och för att våra unga ska få chansen att skapa sig ett liv i Norrtälje behöver bostadsbyggandet hänga med. Från och med 2018 har vi därför höjt ambitionerna – vi vill att minst 1 000 bostäder ska byggas per år, varav 400 hyresrätter. I en föränderlig värld har kulturen en ännu viktigare roll. Kulturen är viktig för tillväxt i en sammanhållen kommun.

Hela kommunen ska leva. Vi tar tillvara de möjligheter som finns i skärgård och landsbygd, och pekar ut en långsiktigt hållbar utveckling genom Landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogrammet. Det ska finnas god, kvalitativ och tillgänglig service i våra serviceorter, vilket ger möjlighet att bo och verka på landsbygden i hela kommunen. Bredband åt alla är viktigt, inte minst för möjligheterna att starta och driva företag på landsbygden.

Den säkraste framtidsinvesteringen vi kan göra är i våra barn och unga. Därför läggs ett stort fokus på skola och utbildning. Våra barn och unga ska ges en bra start i livet och förberedas för det framtida arbetslivet. Det tjänar hela samhället på, både nu och i framtiden. Skickliga lärare med förutsättningar att ägna tid åt varje elev samt en utvecklad elevhälsa är grunden i en bra undervisning. Därför arbetar vi för fler lärare i klassrummen, säkrar lärarrekryteringen och för att minska lärarnas administration. För första gången har kommunen ett skolutvecklingsprogram med mål och strategier för att förbättra kommunens skolor.

Alla barn har rätt till en meningsfull fritid. Därför satsar kommunen på ”En sommar för alla”, avgiftsfria sommarlovsaktiviteter för barn och unga, och sommarjobb för gymnasieelever. Detta främjar ungas hälsa, integration och skapar kontaktytor mellan barn och unga från olika sociala bakgrunder. Antalet unga som erbjuds sommarjobb ska öka varje år, med en sommarjobbgaranti som mål. Så skapar vi en meningsfull fritid och stimulerar barn och ungas utveckling.

Att alla har ett jobb att gå till är grunden för vårt gemensamma samhällsbygge. Företagandet är grunden för sysselsättningen. Därför arbetar vi aktivt för att förenkla för företag att etablera sig och växa. Planberedskap för verksamhetsmark prioriteras och kommunens företag ska så långt det är möjligt kunna delta i kommunens upphandlingar. Så stimulerar vi lokal produktion och fler arbetstillfällen.

Alla kommunens invånare ska känna att de kan lita på att vården och omsorgen finns där och håller hög kvalité när de behöver den. Genom Norrtäljemodellen med Tiohundra skapar vi en mer sammanhållen vård- och omsorg samtidigt som skattepengarna används mer effektivt. Stort fokus läggs på innovativa lösningar för att öka tryggheten för våra äldre i behov av stöd.

Genom denna budget i balans tar vi ansvar för ekonomin och prioriterar långsiktig hållbarhet med hög kvalitet inom välfärden. Genom kloka investeringar, med fortsatt tydliga prioriteringar och väl valda avvägningar, bygger vi framtidens kommun tillsammans i hjärtat av Roslagen. Norrtälje kommun – global livsstil, lokalt liv.

Ingrid Landin (MP)
Kommunalråd

Olle Jansson S)
Kommunalråd

Anders Olander (C)
Kommunalråd

Ulrika Falk (S)
Kommunstyrelsens ordförande, Kommunalråd

1. Inledning

Norrtälje kommun verkar för en god och hållbar ekonomisk, social, ekologisk och demokratisk utveckling som kommer hela kommunen och alla dess invånare till del. Detta skapar förutsättningar för en offentlig service som är tillgänglig, håller hög kvalitet och erbjuder invånarna valfrihet och goda påverkansmöjligheter. Alla invånare, oavsett bakgrund eller livssituation, ska ges förutsättningar att kunna leva ett gott liv.

Därför är följande målområden prioriterade:

- Hållbar tillväxt och utveckling
- Barn och ungas framtid
- Trygg välfärd i framkant

Kommunkoncernen: Norrtälje kommun, Roslagsbostäder, Norrtälje Energi och Campus Roslagen, samt Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje, arbetar med det gemensamma samhällsuppdraget i samverkan för ökad samhällsnytta.

Norrtälje kommun ska vara en sammanhållen kommun. Det innebär att hela kommunen ska växa och att det finns ett tydligt fokus på hela Norrtälje kommun där vision och värdegrund är plattform.

Kommunens mål och budget 2018-2020 tar sin utgångspunkt i kommunens översiktsplan, som sträcker sig fram till 2040. Prioriteringarna för planeringsperioden görs inom en budget i balans, med oförändrad skattesats. Resultatbudgeten för åren 2018-2020 uppgår till i snitt ca 41 mnkr per år. Verksamheterna tillförs i snitt ca 96 mnkr per år.

Mål och Budget för planeringsperioden 2018-2020 innehåller satsningar som:

- Trygghetsfrämjande åtgärder
- Lokal utvecklingspeng för att stärka det lokala utvecklingsarbetet
- Åtgärder för att stärka läraryrket
- HBTQ-certifiering av flera verksamheter
- Åtgärder och aktiviteter för ökad jämställdhet
- Insatser mot barnfattigdom
- Cykelprogram för landsbygden
- Arbetsmarknadsinsatser – från försörjningsstöd till jobb och utbildning
- Badhus Hallstavik
- Nya digitala lösningar

För att möta ökade krav och förväntningar från invånare och företag, samt för att bevara och utveckla kvaliteten i verksamheterna i ett läge med begränsade ekonomiska resurser, redovisas en rad effektiviseringar som ska genomföras för att minska kostnadsutvecklingen. Norrtälje kommun står liksom övriga kommuner, landsting och regioner inför tuffa ekonomiska utmaningar framöver.

Kommunen ser löpande över sin verksamhet och arbetar med ständiga förbättringar. Alla förvaltningar ska bidra för att säkerställa en kostnadseffektiv och högkvalitativ välfärd till invånarna. Den kommunala verksamheten utgår från vår värdegrund: invånaren först, allas lika värde, höga förväntningar. Att skapa en resurseffektiv service som håller hög kvalitet är ett ständigt och medvetet förbättringsarbete.

EN VÄXANDE KOMMUN MED NYA MÖJLIGHETER

Norrtälje kommun är en bra kommun att leva, bo och verka i. Samtidigt står vi inför stora framtidsutmaningar. Fler måste få möjlighet att jobba, skolresultaten förbättras och välfärden stärkas. För att hantera utmaningarna ska Norrtälje skapa nya möjligheter genom att vara en öppen kommun i utveckling, lika människovänlig och tillväxtvänlig som miljövänlig. Här välkomnas nytänkande och medskapande.

Framtidens Norrtälje är en hållbar, växande och sammanhållen kommun som tar vara på sina unika möjligheter. Det geografiska läget i en stark tillväxtregion med både lokal och internationell närhet gör Norrtälje attraktivt. Här erbjuds livskvalitet med många trivsamma boendemiljöer, välutbyggd samhällsservice och ett stort utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. Här finns en plats för alla.

Det ska vara enkelt för företagare och civilsamhälle att förverkliga sina idéer i Norrtälje. Genom befolkningstillväxten och en god tillgång på mark för etablering skapas förutsättningar för ett växande näringsliv. Hela kommunen ska växa och utvecklas. Kunskap, utbildning och stärkt innovationskraft står i centrum för en mer diversifierad arbetsmarknad.

I Norrtälje ska alla invånare ha goda förutsättningar att skapa sig ett gott liv med frihet och makt över sin tillvaro. Här ges människor möjlighet att växa och bidra till kommunens utveckling. Den hållbara samhällsutvecklingen skapar livskvalitet. Invånarna ska kunna känna sig trygga, delaktiga och stolta över sin kommun där frågor som öppenhet, utveckling, jämlikhet, jämställdhet, antidiskriminering och miljö står högt på dagordningen.

Den kommunala verksamheten ska:

- lägga grunden för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling
- arbeta för invånarna genom att ständigt förbättra och utveckla verksamheten
- vara tillgänglig, transparent och bemöta våra invånare professionellt och respektfullt

HÅLLBAR FRAMTID

Hållbarhet handlar om långsiktigt god hushållning med sociala, ekonomiska och ekologiska resurser. Det är ett förhållningssätt som ska ligga till grund för alla de beslut, strategier och planer som beslutas om i nämnder och styrelser. En hållbar kommun utvecklas på ett sätt som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina. Norrtälje kommun har en hög ambitionsnivå när det gäller hållbarhet.

Det innebär att vi strävar efter social hållbarhet för människor, med ekonomisk hållbarhet som medel, och inom ramen för den ekologiska hållbarhetens gränser. Med ständiga förbättringar som arbetssätt och innovativa miljöer i organisationen skapas förutsättningar för en hållbar utveckling.

2. Vision

Norrtälje har en vision om framtiden. Den pekar ut färdriktningen på kort och lång sikt, både för kommunkoncernens organisation och för Norrtälje som kommun. Visionen visar vår strävan att skapa attraktionskraft, tillväxt och en kommun som ger alla invånare möjlighet att leva det liv var och en vill leva. Alla kan och får vara med och bidra till utvecklingen.

NORRTÄLJE KOMMUN - GLOBAL LIVSSTIL, LOKALT LIV.

Frihet
– Ditt sätt att leva

I Norrtälje har du gott om svängrum att förverkliga dina drömmar, i såväl arbete som fritid. Här möter lugnet i naturen pulsen från Stockholm en spontanresa bort. Lev ut din frihet på stora ytor eller i liten vrå.

Förtroende
– Trygghet på dina villkor

I Norrtälje är alla välkomna. Tillsammans utgör vi en stadig grund att stå på, där du har chansen att forma ditt eget liv, oavsett vem du är. Här finns mycket plats för många möjligheter.

Framtid
– hållbar tillväxt i attraktiv miljö

Norrtälje är en kommun med gamla traditioner och nya idéer. Vi tar tillvara de historiska rötterna med blicken vänd framåt. Vi är driftiga och utvecklar vår framtid genom en levande vardag och hållbar utveckling av stad och landsbygd.

3. Värdegrund

Värdegrunden är en viktig och avgörande del i arbetet med en hållbar styrning av kommunen. Den beskriver hur vi ser på dem som är berörda och beroende av vår verksamhet, den ger också uttryck för vår människosyn, vårt förhållningssätt och hur vi ständigt har kvalitet och effektivitet i fokus.

Höga krav ställs på kommunen när det gäller dialog med invånare, individanpassning, externa kontakter, hög kvalitet och god service på de tjänster kommunen levererar. Denna utveckling kommer med all säkerhet att öka i takt med att nya generationer växer upp. I detta sammanhang är det viktigt att Norrtälje kommun utvecklar hela sin organisations förmåga att möta de växande behoven och förväntningarna. Grunden för detta är den vision och de värden som kommunen ska vila på.

Var och en i organisationen ska vara väl förtrogen med vision och värdegrund och kan agera utifrån de värderingar som styr verksamheten. Bilden av Norrtälje kommun skapas av de upplevelser som människor får av våra tjänster och service samt av hur de bemöts av kommunens medarbetare. Medarbetarnas fulla potential ska tas tillvara i allt utvecklingsarbete med utgångspunkt från vår värdegrund.

INVÅNAREN FÖRST

Vi arbetar för invånaren. I Norrtälje kommun är vi lyhörda för möjligheter och lösningar som möter invånarens behov. Det innebär att:

- vi alltid ska tänka vilket värde det ger för invånaren
- vi har en tydlig, tillgänglig och transparent kommunikation
- vi har ett professionellt, prestigelöst och gott bemötande
- vi skapar tillit genom hög kvalitet i våra verksamheter

ALLAS LIKA VÄRDE

Alla har olika förutsättningar men lika värde. I Norrtälje kommun respekterar vi alla individer oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning. Det innebär att:

- vi har ett inkluderande förhållningssätt där alla ges samma möjligheter
- vi arbetar aktivt för att alla ska uppleva en rättvis behandling
- vi ser olikheter som en tillgång och styrka
- vi tänker och agerar ur ett jämställdhetsperspektiv

HÖGA FÖRVÄNTNINGAR

Vi har höga förväntningar på såväl medarbetare som invånare. I Norrtälje kommun kan du förvänta dig en verksamhet med tydliga mål som möjliggör ett samhälle som är hållbart för framtiden. Det innebär att:

- vi utgår ifrån att alla kan och att alla vill
- vi tar till vara på och skapar förutsättningar för kreativitet och uppmuntrar utveckling
- vi ställer krav och erbjuder utmaningar
- vi har en tillåtande attityd

VÄRDEGRUNDSKARTAN – NÄR
VÄRDEGRUNDEN GENOMSYRAR
ALLT SPRIDER DEN SIG NATURLIGT
I HELA KOMMUNEN.

4. Kommunfullmäktiges övergripande mål och god ekonomisk hushållning

4.1 Kommunfullmäktiges övergripande mål 2018-2020

HÅLLBAR TILLVÄXT OCH UTVECKLING

Norrtälje kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon. Norrtälje ska vara en kommun som arbetar aktivt för att stimulera befolkningstillväxt. Invånarantalet ska öka och kommunen som organisation ska på alla nivåer ha beredskap att möta expansionen.

Kommunen verkar för att nyproduktionen av bostäder möter efterfrågan genom en mångfald av bostäder och boendemiljöer. Samhällsbyggnadsplaneringen ska ske med ett välgrundat barnperspektiv för en hållbar utveckling. Norrtälje ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Kunskap, utbildning och stärkt innovationskraft står i centrum - tillsammans med den starka entreprenörsandan som finns i kommunen skapas fler jobb och växande företag. Antalet arbetstillfällen ska öka och fler företag etablera sig. Norrtälje ska även attrahera fler besökare och erbjuda olika typer av attraktiva besöksmål.

För att uppnå målet om en hållbar tillväxt och utveckling behöver vi arbeta för att:

- sysselsättningen ska öka
- folkhälsan ska förbättras
- utbildningsnivån ska höjas
- det ska vara enkelt för invånare och företag att få kontakt med kommunen
- det ska vara enkelt för invånare och företag att göra klimatsmarta val
- miljöförbättringar är en naturlig del i alla kommunens verksamheter

BARN OCH UNGAS FRAMTID

I Norrtälje kommun sätts barnen i främsta rummet. Trygga uppväxtvillkor och en lärande skolgång skapar förutsättningar för ett gott liv. Kunskap är den viktigaste faktorn för att stärka varje människas livschanser och mer kunskap är nyckeln till en ljus framtid för barnen och kommunen. Skolresultaten ska förbättras och skillnaden mellan olika skolor minska. Fokus ska ligga på lärande, kunskap och dokumenterat resultat, med höga förväntningar på alla elever och utgångspunkten att alla barn vill och kan lära. Elevernas vilja och lust att lära måste stimuleras av skickliga och uppskattade lärare.

Barn och unga i Norrtälje kommun ska få det stöd de behöver för att växa upp under trygga och jämlika förhållanden och utveckla sin fulla potential. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. Norrtälje kommun ska vara en kommun som anstränger sig och samverkar för att alla barn ska få möjligheter till goda uppväxtvillkor.

För att uppnå målet för barn och ungas framtid behöver vi arbeta för att:

- alla barn ska få förutsättningar att nå eller överträffa sina kunskapsmål
- barn och ungas hälsa ska stärkas
- alla barn och unga ska ha möjlighet att utvecklas med hjälp av en meningsfull fritid

TRYGG VÄLFÄRD I FRAMKANT

Invånarna i Norrtälje kommun ska erbjudas samhällsservice och bemötande av hög klass. Kommunens välfärdsinsatser ger ökad livskvalitet för enskilda människor. De skapar även ett tryggt samhälle och stärker därmed hela kommunen. Norrtälje ska vara en kommun där människor vill växa upp, utbilda sig, arbeta och stanna kvar. Då krävs en trygg välfärd så att invånarnas upplevda trygghet ökar. Alla invånare ska ha goda och likvärdiga förutsättningar att känna trygghet, påverka och utveckla sina liv. Därför är Norrtälje en kommun som arbetar för ökad jämställdhet, tar tillvara olikheter och mångfald och bemöter alla invånare med professionalitet och respekt.

Våra äldre har rätt till ett bra och stimulerande liv, även när vård- och omsorgsbehovet ökar. Norrtälje kommun anstränger sig för att skapa sammanhållna vård- och omsorgskedjor för att möta individens behov på bästa sätt.

För att uppnå målet om en trygg välfärd i framkant behöver vi arbeta för att:

- äldre och invånare i behov av stöd ska bemötas med respekt och ges förutsättningar för en meningsfull tillvaro med inflytande över sin vardag, vård och omsorg
- ny teknik implementeras i vård och omsorg
- invånarna ska känna sig trygga och säkra såväl i hemmet som i det offentliga rummet

4.2 God ekonomisk hushållning

Norrtälje kommun bedömer god ekonomisk hushållning utifrån en sammanvägd bedömning av:

- särskilt mål och särskilda mått för verksamheten avseende god ekonomisk hushållning
- finansiella mål för god ekonomisk hushållning

För att målen ska anses uppnåtts krävs att 75 procent är uppnådda.

VERKSAMHETENS MÅL OCH MÅTT FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

EN HÅLLBAR UTVECKLING

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

TABELL 1, MÅTT GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

	2016 VÄRDE	2017 MÅLVÄRDE	2018 MÅLVÄRDE	2019 MÅLVÄRDE	2020 MÅLVÄRDE
Återkopplingstid (inom 2 arbetsdagar)	78%	100%	100%	100%	100%
Befolkningsökning	59 546	60 647	61 600	62 600	63 600
Kostnad per mottagen röst				56 kr	56 kr
Energieffektivisering - minska kommunens energiförbrukning kWh/kvm	x	177	171	165	162
Lokaleffektivitet - kvm outhyrd yta/totalyta	x	5,00%	4,50%	4,00%	3,80%
Återbäring reinvesteringar i energieffektivisering	x		x	15,00%	15,00%
Lokaleffektivitet - kostnad i relation till totalkostnad	x		x	2,00%	2,00%
Handläggningstid median arbetsdagar - PBL	24	24	23	23	23
Handläggningstid median arbetsdagar - MB	22	31	25	24	23
Andel rätt överprövning, inte strandskydd (%)	77%	70	70	70	70
Kostnad kulturverksamhet, kr/inv.	x	730	771	748	726
Kostnad fritidsverksamhet, kr/inv.	x	1620	1628	1588	1548
Antal tillfälliga boenden i egen regi för vuxna inom missbruksvården	10	12	16	20	20
Ökningstakten för kostnaderna avseende tillfälliga boenden inom verksamheten försörjningsstöd	25%		12%	6%	3%
Skolans effektivitetstal i SKL:s öppna jämförelser ska förbättras.	230	200	180	150	125
Andel elever som gått ut med gymnasieexamen.	60%	62%	65%	68%	70%
Kostnad i förhållande till andel som ej fullföljer ett gymnasieprogram	25 459 kr		25 500 kr	25 000 kr	24 400 kr
Andel inköp av ekologiska livsmedel	23%		25%	27%	30%
Lönegapet mellan kvinnor och män		x	0	0	0

Definitioner i bilaga 1

En viktig faktor för fortsatt god ekonomisk hushållning är god budgethållning och måluppfyllelse. Detta kräver att ekonomistyrningen är fokuserad på prognossäkerhet och följsamhet till budget samt ett sunt ekonomiskt tänkande. Det ställer också stora krav på kommunens flexibilitet och anpassningsförmåga.

- Överskottet i kommunen ska över tiden uppgå till 1 procent av verksamhetens nettokostnad
- Kommunkoncernens överskott ska vara minst lika stort som kommunens respektive år
- Lånefinansiering får endast ske för investeringsutgifter, med beaktande av att soliditeten aldrig får understiga 10 procent

5. En sammanhållen kommun

Norrtälje kommun ska vara en sammanhållen kommun. Det innebär att hela kommunen ska växa och att det ska finnas ett tydlligt fokus på hela Norrtälje kommun där vision och värdegrund är plattform.

En sammanhållen kommun innebär att det i alla situationer bara finns en Norrtälje kommun och att hela kommunen är lika betydelsefull, samt att alla delar av kommunen behandlas på ett sådant sätt att de ges likvärdiga förutsättningar att utvecklas. En sammanhållen kommun tar sin utgångspunkt i kommunens värdegrund och vision, är möjlighetsfokuserad och präglad av de olika delarnas unika egenskaper.

Socialt kapital påverkar människors trygghet, hälsa och välmående på ett avgörande sätt och förbättrar utveckling. I en sammanhållen kommun stärks det sociala kapitalet genom tillit och tolerans vilket främjar kreativitet, utveckling och förmågan att förnya sig i takt med omvärlden.

- Kommunens investeringar ska stärka tillväxten i hela kommunen
- Ökad samverkan med civilsamhället ska stärka det sociala kapitalet
- Likvärdig service oavsett var man bor

DEMOKRATI, TILLIT OCH VÄRDESKAPANDE ARBETE

Att skapa tillit handlar mycket om förhållningssätt, attityder och värderingar. I den kommunala planeringen är målet att gränsen mellan stad och landsbygd ”suddas” ut. Gemenskapshöjande åtgärder som bidrar till ökad samhörighet och samverkan mellan kommunens bygder och invånare ska eftersträvas liksom att fler fysiska mötesplatser finns, både för de sociala mötena men likaså för de interaktiva

LANDSBYGDS- OCH SKÄRGÅRDSUTVECKLING

För att tydliggöra översiktsplanens mål och intentioner gällande att Norrtälje kommun ska vara Sveriges populäraste landsbygd är arbetet med att ta fram ett omfattande landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogram i slutskedet. Som en del av kommunens långsiktiga tillväxt- och utvecklingsarbete ska en lokal utvecklingspeng införas.

LOKAL UTVECKLINGSPENG

Lokal utvecklingspeng är en modell för att stärka det lokala utvecklingsarbetet. Lokal utvecklingspeng ska stärka dialog, delaktighet och lokal demokrati och bättre ta till vara den utvecklingskraft som finns i lokalt förankrat utvecklingsarbete. Genom tydliga villkor och syften kring pengen inrättas ett stöd till aktiva lokala utvecklingsgrupper. Former för lokal utvecklingspeng kommer att utarbetas parallellt med arbetet att ta fram ett Landsbygds- och Skärgårdsutvecklingsprogram.

CYKELPROGRAM FÖR LANDSBYGDEN

Kommunen ska verka för cykelvägsinvesteringar i det statliga vägnätet för att skapa en levande landsbygd och möjliggöra för ett hållbart resande. Det ska finnas alternativ att välja cykel och möjliggöra barn och ungas tillgänglighet och trygghet samt ett jämlikt samhälle som uppmuntrar till klimatsmarta val.

ALLMÄNNA VAL

Under perioden kommer invånarna att genom allmänna val välja sina förtroendevalda representanter för de kommande fyra åren. De allmänna valen är det främsta demokratiska redskapet som erbjuds invånarna. Det är därför väldigt viktigt för kommunen att främja deras engagemang i kommunens framtid genom valen. En viktig del av detta engagemang är högt valdeltagande och därför strävar kommunen ständigt efter ett ökat valdeltagande genom bland annat ett öppet, tillåtande och kommunikativt förhållningssätt gentemot invånarna.

6. Hållbar tillväxt och utveckling

Norrtälje kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar i dag och imorgon. Norrtälje ska vara en kommun som arbetar aktivt för att stimulera befolkningstillväxt. Invånarantalet ska öka och kommunen som organisation ska på alla nivåer ha beredskap att möta expansionen

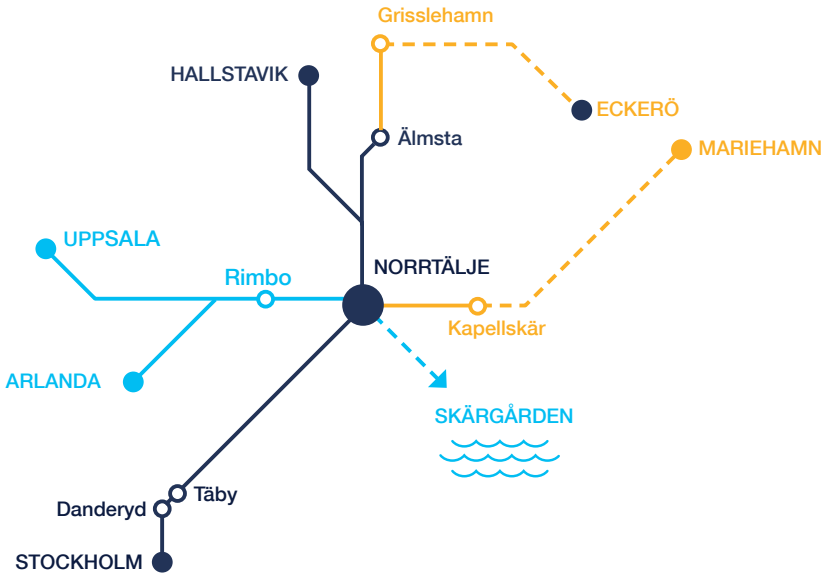
I Sverige koncentreras tillväxten alltmer till de tre storstadsregionerna Stockholm, Malmö och Göteborg. Att fler människor väljer att bo och verka i dessa växande regioner medför att efterfrågan på såväl offentliga som kommersiella tjänster ökar i dessa miljöer. Där skapas en marknad för fler företag inom olika branscher, ett bredare utbud av handel, restauranger och kultur samt en ökad efterfrågan på bostäder.

Kommuner som integreras i större regioner tar del av tillväxten och ökade möjligheter till attraktiva och hållbara livsmiljöer med bra förskolor och skolor, vård och omsorg och en väl fungerande kollektivtrafik.

Norrtälje kommun ingår i Stockholmsregionen med dess växande arbetsmarknad vilket i grunden ger förutsättningar för tillväxt. Ju mer integrerad kommunen blir i Stockholmsregionen desto starkare blir de lokala förutsättningarna för tillväxt i Norrtälje kommun. Att vara en del av en växande region skapar många möjligheter.

Norrtälje kommun ska växa eftersom tillväxt bidrar till att göra kommunen attraktiv. Investeringar och satsningar görs där det finns framtidstro, utveckling och förnyelse. Norrtälje kommun ska ha förmågan att göra rätt val utifrån rådande och växlande förutsättningar.

NORRTÄLJE ÄR NÄRA

PÅ VÄG MOT ETT BÄTTRE FÖRETAGSKLIMAT

Det kommunala näringslivsarbetet ska fokusera på nyföretagande, tillväxt i befintliga företag och företagsetableringar. Nyckeln till att skapa fler arbetstillfällen är att erbjuda ett gott företagsklimat. Genom att skapa ett ömsesidigt förtroende uppstår större engagemang för samverkan som bidrar till att näringslivsutvecklingen till viss del drivs av företagen och stöttas av kommunen. Kommunens näringslivsstrategi innehåller fyra strategiska inriktningar som tillsammans bidrar till ett starkt näringsliv som är avgörande för kommunens tillväxt. Inriktningarna fokuserar på att kommunen ska erbjuda god service och effektiv myndighetsutövning, främja entreprenörskap och mötesplatser, beakta näringslivets förutsättningar i samhällsplaneringsprocessen och bidra till god tillgång på arbetskraft.

STÄRKT KOMMUNIKATION, INFORMATION OCH DIALOG MED INVÅNARE OCH NÄRINGSLIV

Invånarnas krav och förväntningar på kommunens kommunikation, information och delaktighet i offentligt finansierad verksamhet ökar allt mer. Information till invånarna är viktigt för demokrati. Kommunikation och dialog med invånare och näringsliv ska utvecklas.

ARBETSMARKNAD, ETABLERING OCH INTEGRATION

Insatser avseende arbetsmarknad och etablering är nödvändiga för ett gott samhälle där alla kan trivas och känna sig trygga.

Varje individ som bor i kommunen, ska betraktas som en resurs och vara en del av kommunen. Arbete, boende, utbildning och språk är centrala områden för en lyckad och framgångsrik integration och etablering. Samverkan och mötesplatser är områden som förenklar. Inom kommunens organisation ska integrationsarbetet alltid vara en naturlig del av ordinarie arbetsuppgifter, att tillvara varje invånares kompetens, drivkraft och kunskap och bidra till ökade förutsättningar för att främja och underlätta för utbildning och arbete.

EN VÄG IN I ARBETE OCH UTBILDNING FÖR UNGA VUXNA

Satsningar på gruppen Unga vuxna 16 – 24 år som idag inte har någon sysselsättning det vill säga varken arbetar eller studerar är en viktig investering. DUAprojektet – Delegationen för unga i arbete, har möjliggjort att det nu skapas en gemensam mötesplats för effektivare samverkan kring målgruppen. Genom att projektet samlokaliseras ges stöd och resurser sammanhållet till målgruppen, det innebär En väg in.

FOLKHÄLSOARBETET

Folkhälsoarbetet är de insatser som sker i samverkan mellan olika aktörer. I Norrtälje kommun handlar det till exempel om samverkan mellan skola, civilsamhälle, socialtjänst och Trygg i Norrtälje, landstingets hälso- och sjukvård, samt statens verksamheter i Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Samarbetet mellan de olika organen skapar förutsättningar att främja, förebygga och bevara folkhälsan.

NORRTÄLJE 400 ÅR

År 2022 fyller Norrtälje stad 400 år. Jubileet ska uppmärksammas för alla som bor, arbetar och verkar i Norrtälje kommun, men även locka besökare och stärka varumärket Norrtälje kommun. Norrtälje Handelsstad tillsammans med Norrtälje kommun arbetar för att staden ska bli utsedd till årets stadskärna i Sverige samma år som 400-årsfirandet. Utmärkelsen årets stadskärna ställer krav på att staden uppnår en kvalitetsmärkning där styrning, vision, strategi, åtgärdsprogram och prioriteringar är viktiga kriterier.

BOSTADSSITUATION

Norrtälje kommuns bostadsförsörjningsstrategi har målet om att 1 000 nya bostäder i detaljplaner skall antas årligen.

Norrtälje kommun har en snabb tillväxt och många bostadsprojekt är redan under uppförande eller på planeringsstadiet. Tillväxten skall ske i efterfrågad takt, med hög kvalitet utifrån tillgängliga resurser både personellt och finansiellt, samt samordnat i hela kommunorganisationen och med externa parter.

Det pågår många bostadsprojekt runt om i kommunen. Tre av de större projekt som både är under uppförande och planeras är:

Norrtälje hamn

Norrtälje Hamn är Norrtäljes största stadsutvecklingsprojekt någonsin. Här byggs en levande stadsdel för barn, båtar och bad. I Norrtäljes bästa läge skapas nu en ny stadsdel där det kommer att finnas bostäder för fler än 4000 personer. Norrtälje Hamn omfattar även torg, parker, affärer, restauranger och service, och blir en förlängning av den befintliga stadskärnan. Geografiskt medför Norrtälje Hamn att stadskärnan fördubblas och totalt ökar Norrtälje stads befolkning med ca 20-25 procent. Genom tillskottet av bostäder i hamnen, jämfört med idag Den totala utbyggnadstiden beräknas till 10-15 år.

Norrtälje hamn ska bli en hållbar stadsdel. I utvecklingen av den nya stadsdelen är omsorg om det långsiktiga välbefinnandet för människor och miljö grundläggande. Hållbarhetsarbetet är integrerat med planeringen och ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet ska genomsyra samtliga processer i projektet.

Lommarstranden

Lommarstranden är Norrtäljes nya, barnvänliga och naturnära stadsdel med fantastiskt läge vid sjön Lommaren.

I Lommarstranden byggs bostäder för närmare 2000 nya Norrtäljebor. Här kommer hyresrätter och villor blandas med radhus och lägenheter - bostäder med stor variation och möjlighet att skapa ett eget hem på en helt ny plats. Husen kommer vara av högsta kvalitet i allt från material till utformning och erbjuda allt från god energihantering till enkla sopsorteringsmöjligheter. Tillsammans kommer samtliga bostäder utgöra en blandad och hållbar stad där det blir lätt att leva.

Busstorget

Busstorget i Norrtälje stad är nu under första stadiet av planering och analysering. Busstorget är en stor och centralt yta mitt i Norrtälje stad. Potentialen som utreds är stor, som kollektivtrafiknod men även som yta för handel, kontor och 600-700 bostäder i ett attraktivt läge.

Fler bostäder i tätorterna

I enlighet med översiktsplanens mål om att hela kommunen ska växa och nyproduktion av bostäder ska öka i attraktiva livsmiljöer med goda pendlingsmöjligheter finns goda förutsättningar för fler bostäder i kommunens tätorter. Under planperioden ska ytterligare förtätningsprojekt stimuleras.

INDUSTRIMARK

I Norrtälje stad pågår detaljplanering för nya industritomter i Mellingeholm och Nytorp. Det pågår även detaljplanering för nya industritomter i anslutning till västra infarten till Hallstavik, Uppsalavägen. I Älmsta pågår en utveckling av befintligt verksamhetsområde.

Det finns ett flertal kommunala tomter till försäljning för industri, verkstäder, lager eller dylikt i Sika, strax söder om Norrtälje stad. I Rimbo finns för närvarande två lediga industritomter i området Vallby och i Hallstavik finns fyra lediga industritomter i Skärsta. Under planperioden ska verksamhetsmark planeras i Rimbo. Under planperioden ska ytterligare verksamhetsmark planeras i Rimbo och Norrtälje.

DIGITALISERING

Det finns många yttre faktorer som påverkar kommunen på olika sätt, såsom globalisering, urbanisering, förändrad demografisk struktur, ökad inflyttning av permanentboende och utmaningar med att attrahera rätt arbetskraft, med mera. Den kanske enskilt viktigaste faktorn är emellertid alla krav och förväntningar på kommunen som finns hos såväl invånare som näringsliv och medarbetare. Dessa gäller både kvalitet och tillgänglighet till välfärdstjänster och annan service, och möjligheten till insyn i och interaktion med kommunens olika verksamheter. Kommuner måste på samma sätt som andra verksamheter lyhört analysera vad människor efterfrågar i varje individuell livshändelse och med detta som utgångspunkt anpassa och utveckla sin verksamhet.

En avgörande förutsättning för att möta invånarnas och näringslivets behov är att utveckla den empatiska digitalisering som har sin utgångspunkt i invånarnas och det lokala näringslivets behov och livshändelser. Kommunen kommer under perioden att med detta i fokus säkerställa innovativa digitala lösningar som ger ökade valmöjligheter och kvalitativa förbättringar såväl vid kontakt som i tjänster för att möta de behov som uppstår.

BREDBAND

Digitaliseringen skapar enorma möjligheter och har gjort vår värld mer tillgänglig. Vikten av bredbandsuppkoppling är central för att uppnå mervärde genom digitaliseringen, vara konkurrenskraftig och följa med i samhällets utveckling. Ett väl utbyggt bredbandsnät är en viktig del av kommunens långsiktiga strävan att utveckla Norrtälje till en attraktiv, hållbar och tillväxtorienterad kommun. Bredband via fiber skapar förutsättningar för en levande och attraktiv landsbygd. Med tillgång till bredbandsbaserade tjänster och nyttigheter har fler möjligheten att bo och arbeta på landsbygden på samma villkor som invånare i staden. Norrtälje kommun ska verka för en marknadsdriven utbyggnad genom nära samarbeten och samverkan med marknadsaktörer, byalag/föreningar och offentliga och privata organisationer för att kunna erbjuda hela kommunen tillgång till bredband. Inom såväl tätort som landsbygd.

Kommunens målsättning för utbyggnaden av IT-infrastruktur utgör en nedbrytning av Regeringens mål och är att år 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s synkron kommunikation.

NYFÖRETAGANDE

Fler och växande företag utgör den enskilt viktigaste tillväxtkällan i en ekonomi. Att det startas många företag är också en viktig faktor för en god sysselsättningsutveckling.

En viktig del i kommunens näringslivsarbete är därför att uppmuntra och bidra till entreprenörskap. Entreprenörskap behöver inte enbart handla om att starta egna företag, det kan även handla om att tillföra sin arbetsplats nya idéer och engagemang.

Ung företagsamhet (UF) ska erbjudas samtliga elever i gymnasieskolan.

SOCIALA FÖRETAG

Norrtälje kommun ska, i samverkan med övriga aktörer i samhället, skapa goda förutsättningar för att arbetsskapande sociala företag etableras.

För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden krävs insatser från ett flertal samhällsaktörer.

KULTUR

Ett levande och aktivt kulturliv är ett kännetecken för Norrtälje kommun och en attraktivitetsfaktor som lockar företag, turister och boende. Kultur främjar och utvecklar människors välbefinnande och kreativitet vilket har stor betydelse för förnyelse och innovationsförmåga.

Norrtälje kommun är den kommun i landet med störst procentuell andel av sin areal som anses vara av riksintresse för kulturmiljövården. Det är ett landskap som är mycket rikt på fysiska fornlämningar. Cirka en femtedel (8 872 stycken) av Stockholms läns 47 000 registrerade fornlämningar finns i Norrtälje kommun.

Berättartraditionen och kulturlivet är mycket aktivt i kommunen och de ideella kulturföreningarna är många. I kommunen finns många lokala museer och vi har flest aktiva hembygdsföreningar i Stockholms län.

I Norrtälje finns en ny konsthall och museum som invigdes år 2015. Konsthallen erbjuder flera visningar till fri entré. Med föreläsningar, debatter och konserter möts publiken och genom samtal ges tid för reflektion, diskussion, ifrågasättande, skratt och förundran.

För att kommunen ska kunna nyttja museistiftelserna i utvecklingen av Norrtälje kommun kommer ett förslag utarbetas om hur en långsiktigt stabil museal verksamhet i Norrtälje stad ska utformas. Förslaget ska ta hänsyn till organisation och lokaler, magasin och förvaring, bemanning och marknadsförening.

7. Barn och ungas framtid

Norrtälje kommun ska vara en bra kommun att växa upp i. Kommunen ska aktivt verka för alla barn och ungas rätt till en bra och lärorik skolgång oavsett var i kommunen de bor, jämställda förutsättningar för pojkar och flickor, rätten att växa upp under trygga och stabila förhållanden och en trygg övergång till vuxenlivet via åtgärder för arbete och utbildning för dem som behöver extra stöd. Går det bra för kommunens barn och unga så går det bra för Norrtälje kommun i framtiden.

SKOLUTVECKLING

Utbildning är en prioriterad fokusfråga med syfte att varje elev ska nå eller överträffa sina kunskapsmål och utvecklas så långt som möjligt. Norrtälje kommun ska bli en av de bästa skolkommunerna. Varje barn och elev i kommunen har rätt att varje dag få möjlighet att lära nytt, göra framsteg och känna glädje över sin utveckling. Det öppnar dörrar till ett självständigt liv, stärker förutsättningarna för genomtänkta livs- och yrkesval och ger ökade möjligheter att tillsammans med andra påverka samhällsutvecklingen på ett hållbart sätt. Vägen dit är att löpande utveckla verksamheten och stärka undervisningens kvalitet, med fokus på barns och elevers kunskaper och utveckling.

LIKVÄRDIG UTBILDNING

En likvärdig utbildning är en prioriterad fråga för en framgångsrik skolverksamhet i Norrtälje kommun. Verksamheten ska löpande utvecklas och undervisningens kvalitet ska stärkas. Skolans resurser ska stärka varje elevs möjlighet att nå kunskapsmålen och utvecklas så långt som möjligt. Resursfördelningen ska vara anpassad till elevers olika behov och förutsättningar, vara långsiktig samt enkel och tydlig för alla aktörer.

LIKA VILLKOR FÖR FLICKOR OCH POJKAR

För en jämställd fritid, skola och utbildning ska genusperspektiv – lika villkor för flickor och pojkar – genomsyra kommunens verksamheter.

BARNRÄTTSPERSPEKTIV

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör dem själva. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande.

BEKÄMPA BARNFATTIGDOM

Enligt Barnkonventionen har alla barn rätt till social trygghet, en skälig levnadsstandard, lek, vila och fritid. Alla barn har också samma rättigheter och lika värde, ingen får diskrimineras. Barn som växer upp i ett ekonomiskt utsatt hushåll upplever ofta skamkänslor och utanförskap och har en ökad risk för sjukdom, dödlighet, skador och mår generellt sett psykiskt sämre än andra barn (Salonen 2012, Angelin 2009). Därför ska Norrtälje kommun på alla nivåer arbeta aktivt för att motverka dessa konsekvenser. Det handlar om många åtgärder, från skolans kompensatoriska uppdrag till avgiftsfria lov- och fritidsaktiviteter och att stödja föreningslivet.

EN SOMMAR FÖR ALLA

Alla barn har rätt till en meningsfull sommar. Därför anordnar Norrtälje kommun ”En sommar för alla” och ”idrott för alla”, avgiftsfria aktiviteter på sommarlovet för barn och unga i åldern 6-15 år. Aktiviteterna ska främja integration och skapa nya kontaktytor mellan deltagare med olika social bakgrund. Kommunen har erhållit bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Bidraget ska vara ett tillskott utöver det kommunerna själva anslår för sina sommarlovsaktiviteter.

SOMMARJOBBSSATSNING

Norrtälje kommun erbjuder sommarjobb till ungdomar från 16 till 18 år. Sommarjobben är uppdelade på tre perioder under sommarlovet. De flesta jobben pågår i tre veckor totalt. Exempel på sommarjobb är webcoach (internetkurser för äldre), idrottsledare (på idrottsläger för barn 6-12 år), arbete inom barnomsorg, administrativt arbete och praktiskt arbete. Antalet gymnasieungdomar som erbjuds sommarjobb ska öka varje år, med en sommarjobbsgaranti som långsiktigt mål.

NATURSKOLA

Norrtälje kommuns natur är en resurs och en möjlighet i det pedagogiska arbetet med barn och unga. Alla barn i årskurs 1-9 i kommunen ska ges möjlighet att få undervisning genom Naturvårdsstiftelsen i samverkan med 4H. Naturvårdstiftelsen har bland annat pedagogisk verksamhet inom Färsna Naturcentrum.

8. Trygg välfärd i framkant

I Norrtälje kommun ska invånare och företagare känna sig trygga och säkra. Trygghet är individens upplevelse av sin egen säkerhet, som beror bland annat på; en känsla av kontroll, tillit till samhället och andra människor samt individens tro på sin egen förmåga att hantera eventuella konsekvenser av att utsättas för brott eller ordningsstörningar.

Trygghetsarbetet i Norrtälje kommun utgår från kommunens vision och värdegrund och baseras i stor utsträckning på fyra utvecklingsområden; brottsförebyggande arbete, folkhälsoarbete, integrationsarbete samt arbete mot våld i nära relation. Målet är att öka den upplevda tryggheten för alla i hela kommunen och att Norrtälje blir Sveriges tryggaste kommun.

ÖKAD TRYGGHET OCH SÄKERHET

I Norrtälje kommun samverkar alla förvaltningar i kommunen, polisen, föreningar, företag, myndigheter, kyrkor och samfund för att alla invånare ska känna sig trygga och säkra. Syftet är att bland annat att samordna och utveckla Norrtälje kommuns trygghets- och säkerhetsarbete.

Hela kommunen ska vara med och arbeta mot samma mål men utifrån sina olika roller. Norrtälje kommun ska vara Sveriges tryggaste kommun att bo, leva och verka i genom att minska användandet av alkohol, narkotika, dopning och tobak samt minska brottsligheten och öka den upplevda tryggheten hos invånarna.

Trygg i Norrtälje kommun (TiNK) ska vara en mottagare som invånarna kan vända sig direkt till. En viktig service till invånarna är de invånardialoger som TiNK samordnar där invånarna kan möta politiska företrädare och representanter från kommunens verksamheter.

Räddningstjänsten i Norrtälje kommun arbetar aktivt och förebyggande i hela kommunen och mot olika målgrupper för att skapa ett tryggare och säkrare samhälle. För att sprida information och kunskap om risker i samhället och om hur dessa kan förebyggas och hanteras deltar personal bland annat på olika evenemang runt om i kommunen.

Stora satsningar sker vad gäller utbildning för barn och unga i brandskydd och första hjälpen men också avseende brott och straff, alkohol och drogförebyggande information, i samverkan med bl.a. Polisen. Räddningstjänsten ansvarar även för samordning av kommunens arbete med säkerhet, riskhantering, krisberedskap och civilt försvar. Årliga trygghetsundersökningar ska stärka tryggheten.

TRYGG SKOLA

Planering av nya skolor ska ske med ett trygghetsperspektiv. Trygghetsbesiktningar ska genomföras med syftet att kartlägga otrygga platser i skolan och utemiljö som att förändra skollokaler och skolgårdar så att tryggheten främjas.

UNGDOMSRÅD

Ungdomsrådet i Norrtälje har bland annat i uppgift att sprida kunskap om hur demokrati tillämpas på lokal nivå, om hur ungdomsfrågor hanteras i Norrtälje kommun, samt om hur polismyndigheten arbetar lokalt med ungdomsfrågor.

HBTQ-CERTIFIERING

HBTQ-certifiering är ett strukturerat och målmedvetet sätt att förbättra såväl arbetsmiljö som bemötande. Genom att HBTQ-certifiera verksamhet får kommunen verktyg för att kunna arbeta systematiskt med likabehandling, bemötande och mänskliga rättigheter.

De första verksamheterna som planeras att HBTQ-certifieras är b.la Håsta förskola, Kontaktcenter, Trygg i Norrtälje kommun och ungdomshuset Verket. Dessa verksamheter har valts ut på grund av att det är särskilt viktigt utifrån målgrupperna att personalen har en god kompetens kring HBTQ-frågor och ett gott bemötande

KOMPETENSUTVECKLING FÖR ALLA

Utbildningar för både invånare och anställda är en viktig del i arbetet för att stärka folkhälsa, trygghet och jämställdhet.

GENUSMEDVETEN ORGANISATION

Genusmedveten organisation med fokus på service och tjänster till invånare implementeras i kommunen.

NATIONELLA MINORITETER OCH FINSKT FÖRVLTNINGSOMRÅDE

I Norrtälje kommun har alla invånare lika värde. För att förstärka minoriteternas rättigheter kommer kommunen ta fram ett styrdokument för arbetet med de nationella minoriteterna. Alla förvaltningar har ett ansvar i det här arbetet. Särskilda uppdrag är att erbjuda barn- och äldreomsorg på finska för de som önskar det.

NORRTÄLJEMODELLEN – SAMMANHÅLLEN VÅRD OCH OMSORG

I Norrtälje har landstingsfinansierad sjukvård och kommunal omsorg sedan tio år tillbaka samlats under samma tak. Det ger goda möjligheter till samverkan, till nytta för både patienter, brukare, närstående och personal, samtidigt som resurserna används på ett effektivt sätt. Vården och omsorgen är två av en trygg kommuns viktigaste nyckelfunktioner och behöver möta invånarnas behov på bästa sätt.

Arbetet att erbjuda en jämlik och nära vård och omsorg är ett ständigt förbättringsarbete. Fokus ligger på trygga, effektiva och framförallt sammanhängande vårdkedjor. Satsningen på trygg och säker hemgång ska vidareutvecklas, och ny teknik implementeras för att öka invånarens valmöjligheter.

9. Norrtälje kommun som arbetsgivare

HÅLLBART LEDARSKAP

Norrtälje kommuns chefer och ledare har en avgörande roll för sina medarbetare och för att tillsammans med kollegor nå de uppställda målen. Gemensamt för alla chefer och ledare är att de valt att arbeta i en demokratiskt styrd organisation där alla är en del i den demokratiska process som utgör basen i samhället. En bra chef måste också vara en god ledare genom att vara en positiv kraft som leder verksamheten så att alla invånare och kommunens näringsliv erbjuds en god service och hög kvalitet på de tjänster som utförs.

Ett hållbart ledarskap och Norrtälje kommuns ledningsfilosofi innebär att:

- Chefer och ledare har en positiv människosyn, vilket innebär att alla ledare utgår ifrån att alla i organisationen vill och kan bidra till att utveckla verksamheten. Norrtälje kommun har höga förväntningar på sina ledare, som i sin tur har höga förväntningar på sina medarbetare. Detta innebär bland annat att utgångspunkten för ledarskapet är att de som arbetar närmast linjen besitter både kunskap och vilja att utveckla verksamheten.
- Chefer och ledare är bärare av den kultur som kommunen eftersträvar i hela organisationen. En kultur där avvikelser synliggörs och där medarbetarna uppmuntras att lyfta fram sådant som inte fungerar, så att det kan användas i förbättringsarbetet.
- Chefer och ledare ger regi för utveckling och ständiga förbättringar genom att skapa utrymme för utveckling i det dagliga arbetet. Kommunen ska ha rätt kompetens på rätt plats och alla medarbetare ska ha möjlighet att vara delaktiga, drivande och aktiva i utvecklingen av verksamheten.
- Chefer och ledare arbetar tydligt och aktivt med att synliggöra verksamhetens resultat såväl på individnivå som för hela verksamheten. Att alla känner till verksamhetsmålen är en viktig del i ledarskapet, liksom ansvaret att skapa sammanhang.

MEDSKAPANDE MEDARBETARE

Medarbetarna är kommunens viktigaste resurs för att skapa mervärde för invånarna. Därför är det särskilt viktigt att kommunen investerar i allt från tillit, förtroende och ansvar till kompetensutveckling och god arbetsmiljö. Det ska vara positivt att gå till arbetet – även om arbetsuppgifterna ibland kan vara utmanande och tuffa.

De medarbetare som dagligen arbetar närmast invånarna är bäst lämpade att utveckla verksamheten, komma på innovationer och se förbättringar. När alla medarbetare tillsammans utvecklar kvaliteten och effektiviteten samtidigt som medarbetarna själva utvecklas kommer organisationens fulla potential invånaren tillgodo. Det skapas mera värde.

Medarbetarnas kunskap, engagemang och kreativitet är viktiga förutsättningar för verksamhetens utveckling. Medarbetarna tar ansvar, bidrar aktivt till verksamhetens resultat och ser till helheten i värdekedjan.

Alla medarbetare har två jobb; det ”vanliga jobbet” som medarbetaren i grunden är anställd för och jobbet att aktivt bidra till kommunens utveckling. Alla har uppdraget att utöver sitt dagliga arbete fundera över utvecklingsmöjligheter, förbättringspotential och effektiviseringar.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Norrtälje kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna är stolta över sitt samhällsuppdrag.

Norrtälje kommuns arbetsplatser ska ta tillvara varje individs kompetens och erfarenheter, och spegla samhällets sammansättning. Då blir det en attraktiv, kreativ och produktiv arbetsplats. Mångfald och jämställdhet bland medarbetarna är en tillgång.

Norrtälje kommun ska ha ett starkt och attraktivt arbetsgivarvarumärke för att i ett långsiktigt perspektiv locka rätt kompetens till våra tjänster. Ett starkt arbetsgivarvarumärke handlar dels om att kunna attrahera och rekrytera nya medarbetare och chefer/ledare, dels om att behålla och utveckla nuvarande medarbetare. För yngre generationer är arbetsgivarens värderingar centrala och vad som erbjuds dem. Ett led i att säkra kompetensförsörjning långsiktigt är att behålla och utveckla nuvarande kompetenser genom olika insatser och kompetensutveckling. Arbetet med attraktiv arbetsgivare/employer branding ska vara långsiktigt och gå hand i hand med övrigt strategiarbete.

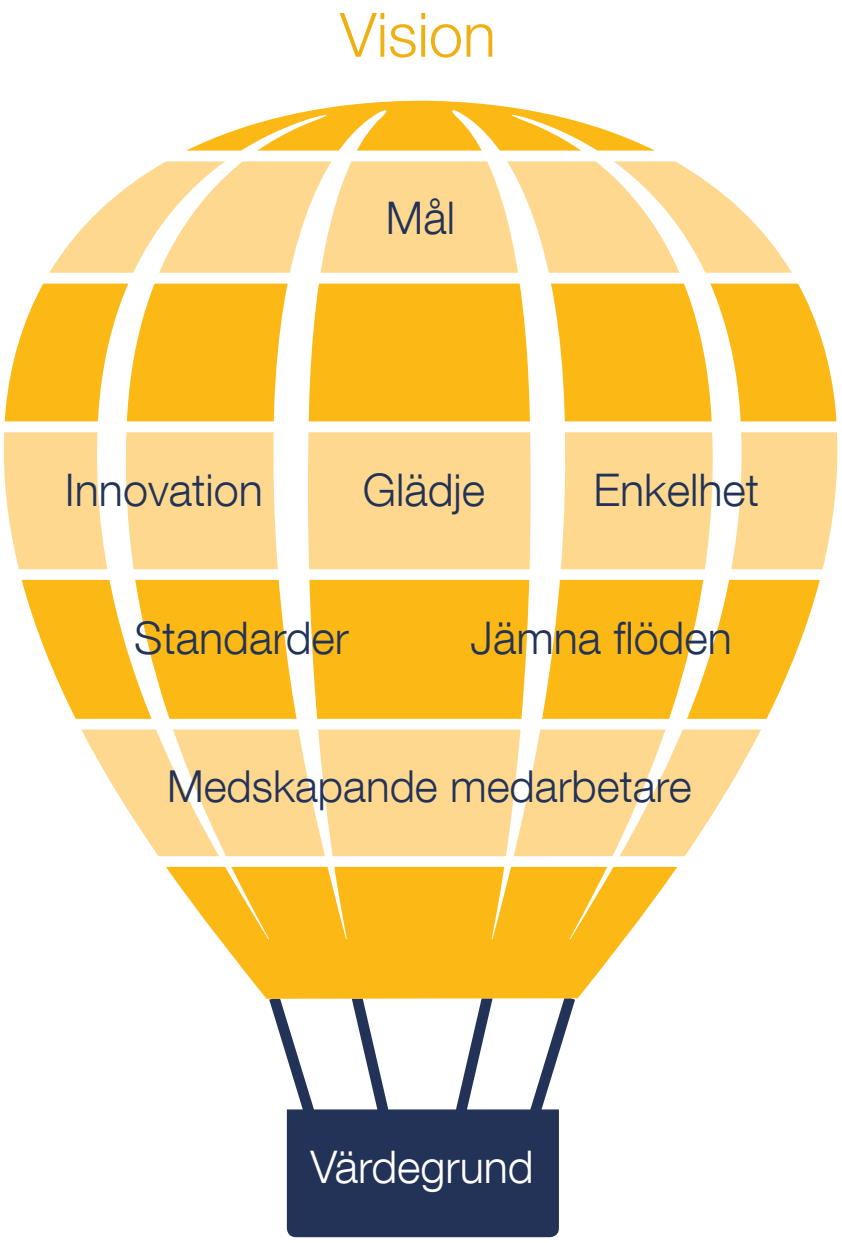
Norrtälje kommun ska vara en aktiv aktör inom employer branding, vilket innebär att kommunen ska erbjuda en spännande arbetsplats med attraktiva värderingar och goda karriärmöjligheter. Ett program för detta ska tas fram inom ramen för attraktiv arbetsgivare.

JÄMSTÄLLDHET

Jämställdhet mellan kvinnor och män skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Därför ska jämställdhetsperspektivet finnas med i det dagliga arbetet. Jämställdhetsintegrering innebär att alla beslut ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv.

Otrygga anställningsvillkor och ofrivillig deltidsanställning är en ohälsofaktor och ska ses över i kommunens verksamheter. En plan för möjlighet att erbjudas heltid ska tas fram, där utgångspunkten är rätt till heltid och möjlighet till deltid. Frisktalen är lägre bland kvinnor än bland män och en viktig jämställdhetsfråga.

Sverige har idag en könssegregerad arbetsmarknad inom många yrken. Inom Norrtälje kommun ska en jämn könsfördelning eftersträvas inom varje yrkesgrupp. Detta görs till exempel genom att vid rekrytering försöka nå ut till nya målgrupper, och genom att se till att barn och ungdomar får en bred insyn i möjligheterna på arbetsmarknaden.

FRISKNÄRVARO

En frisk och sund arbetsmiljö kräver ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Det ska finnas ett tydligt fokus på att öka frisknärvaron i hela organisationen med uppföljningar av den sociala, organisatoriska och fysiska arbetsmiljön. Ett särskilt fokus under nästkommande år är att skapa en hållbar arbetsmiljö som syftar till att sänka sjuktalen i kommunen.

Insatser mot den arbetsrelaterade ohälsan ska prioriteras med syfte att öka frisknärvaron. En ökad frisknärvaro där fler medarbetare är friska och arbetsföra med mindre återkommande sjukfrånvarotillfällen. För att kunna följa upp korttidsfrånvaron inom kommunen kommer de totala sjuktalen mätas regelbundet likväl som hur många sjukfrånvarotillfällen medarbetarna har. För att lyckas sänka sjuktalen är ett aktivt och strukturerat rehabiliterings-arbete en framgångsfaktor.

Norrtälje kommun kommer även följa försök till förkortad arbetstid för att se om detta resulterar i sänkta ohälsotal. Handlingsprogram för sänkta sjuktal ska tas fram och syftar till att bedriva ett långsiktigt hälsoarbete som är främjande, förebyggande och efterhjälpande.

LÖNESTRATEGISKA PRIORITERINGAR

Norrtälje kommuns lönepolitik ska bidra till att målen för verksamheten uppnås samt att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning, effektivt och rationellt. Det innebär att lönepolitiken ska stödja tillgång till kompetenta ledare och medarbetare. Detta ska ske med särskilt fokus på sådan kompetens som tryggar kompetensförsörjningen på kort och lång sikt.

Löneökningsutrymmet per nämnd ska utgå från lönestrategiska prioriteringar. Nämnder som har prioriterade yrkesgrupper ska få ett högre löneökningsutrymme vilket kan leda till att medel fördelas om mellan nämnderna.

9.1 Norrtälje kommuns övergripande personalmål och mått

MÅL

NORRTÄLJE KOMMUN SKA VARA EN ATTRAKTIV ARBETSGIVARE DÄR MEDARBETARNA ÄR STOLTA ÖVER SITT SAMHÄLLSUPPDRAG

TABELL 2

	2016 VÄRDE	2017 MÅLVÄRDE	2018 MÅLVÄRDE	2019 MÅLVÄRDE	2020 MÅLVÄRDE
Sjuktalen för kommunens medarbetare ska minska, kvinnor	7,2%	7,0%	6,5%	6,0%	4,8%
Sjuktalen för kommunens medarbetare ska minska, män	3,5%	3,3%	3,0%	2,8%	2,5%
Sjuktalen för kommunens medarbetare ska minska, total	**6,3%**	**5,9%**	**5,5%**	**5,1%**	**4,6%**
Antal sjukfrånvarotillfällen ska minska, kvinnor	147	130	115	100	85
Antal sjukfrånvarotillfällen ska minska, män	28	25	20	15	10
Antal sjukfrånvarotillfällen ska minska, total	**175**	**155**	**135**	**115**	**95**
Antal anställda, kvinnor	1 417				
Antal anställda, män	458				
Antal anställda, total	**1 875**				
Förhållande Andel anställda chefer kvinnor	x	x	45-55%	45-55%	45-55%
Förhållande Andel anställda chefer män	x	x	45-55%	45-55%	45-55%

Definitioner i bilaga 1

10. Jämställdhet

Målet för svensk jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. I Norrtälje kommun är allas lika värde en självklar värdegrund och utgångspunkt i arbetet med jämlikhet. Jämställdhet handlar om jämlikhet mellan pojkar och flickor, kvinnor och män. Att tänka och agera ur ett jämställdhetsperspektiv.

Norrtälje kommun använder sig av jämställdhetsintegrering, som är en politisk strategi för att uppnå ett jämställt samhälle. Strategin innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och vid alla steg i processen. Samtliga beslut och processer ska analyseras utifrån vilka konsekvenser de får för kvinnor respektive män.

All kommunal verksamhet ska genom normmedvetet arbetssätt skapa förutsättningar för ett gott bemötande och god och likvärdig service till alla kommuninvånare oavsett könstillhörighet. Jämställdhetsintegrering och normmedvetet arbetssätt ska genomsyra alla kommunens verksamheter. En plan för implementering av jämställd service och tjänster i kommunen ska tas fram.

I Norrtälje kommun är alla välkomna och alla har chansen att forma sitt eget liv, oavsett vem en är. Arbetet med trygghetsfrågor handlar om att alla kommuninvånare ska känna sig trygga både i hemmet och i det offentliga rummet. En del i detta arbete är att Norrtälje kommun ska arbeta aktivt mot våld i nära relationer, och även säkerställa att alla invånare har likvärdig tillgång till det offentliga rummet.

Barn och ungas framtid är ett särskilt prioriterat område. Förskolan har börjat med normmedvetet arbetssätt. Detta arbete rörande barns lika rättigheter och möjligheter ska fortsätta och utvecklas för att säkerställa att arbetet på förskolorna och även i skolorna sker i linje med skrivningarna i skollagen, diskrimineringslagen och läroplanerna. Norrtälje kommun ska genom förebyggande arbete skapa trygghet i skolan och främja en lärkultur där alla elever får förutsättningar att nå eller överträffa sina kunskapsmål.

En del i Norrtälje kommuns jämställdhetsarbete är deltagande i Sveriges Kommuner och Landstings jämställdhetsprojekt ”Modellkommuner”.

Norrtälje kommun ska anta den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå (Council of European Municipalities and Regions, CEMR, deklaration för jämställdhet). Genom att underteckna deklarationen tar kommunen offentligt ställning för principen att jämställdhet ska råda mellan kvinnor och män, och åtar sig att genomföra de åtgärder som krävs för att uppfylla deklarationen.

TABELL 3

	2016 VÄRDE	2017 MÅLVÄRDE	2018 MÅLVÄRDE	2019 MÅLVÄRDE	2020 MÅLVÄRDE
Andel personal ska ha kännedom om hur de ska upptäcka och agera vid våld i nära relation	x	x	100%	100%	100%
Andel av personalen som utbildats i normmedvetet arbetssätt och jämställdhetsintegrering	x	x	100%	100%	100%

Definitioner i bilaga 1

11. Kommunens arbete med klimat och miljö

Miljöarbetet i Sverige behöver fortsatt förbättras och skärpas om en god livsmiljö för människor och natur ska uppnås. Kommunerna är en viktig aktör i genomförandet av miljö- och klimatåtgärder. För en kommun som vill bli långsiktigt hållbar utgör miljöfrågorna en central del av arbetet för att nå dit. Norrtälje kommuns arbete ska utgå från de nationella miljömålen. Det är också önskvärt att ett arbete påbörjas med att miljöcertifiera kommunens verksamheter.

Norrtälje kommun arbetar med att se över hur klimat- och miljöfrågor hanteras i den egna organisationen och med att ta reda på vilka miljöeffekter verksamheterna har och samla in uppgifter om detta.

MINSKADE UTSLÄPP AV KLIMATPÅVERKANDE ÄMNEN

Kommunal verksamhet genererar mycket transporter. Det är till exempel skolskjutsar, renhållning, avfallshantering och resor i tjänsten. Transportsektorn är samtidigt det område som har svårast att nå klimatmålen. Norrtälje kommun ska därför minska utsläppen av klimatgaser från sina transporter. En viktig aspekt av arbete med att minska klimatutsläpp är att öka effektiviteten i den energianvändning som sker och det gäller både transporter och övrig energianvändning.

RESURSANVÄNDNING OCH KONSUMTION

Som stor arbetsgivare konsumerar Norrtälje kommuns verksamheter en hel del förbrukningsvaror. Åtgärder behövs för att minska miljöeffekterna av det som konsumeras och om möjligt minska volymen. De livsmedel som serveras i kommunens verksamheter ska bidra till en miljöanpassad livsmedelskonsumtion.

MINSKAD BELASTNING FRÅN KEMIKALIER

Allt fler kemikalier produceras och sprids i de miljöer vi dagligen vistas i. Det gäller såväl kontor och arbetsytor som förskolor och skolor. Norrtälje kommuns verksamheter ska bedrivas i lokaler och med material som inte utsätter användarna för hälsofarliga halter av kemiska ämnen. Särskilt fokus ska läggas på att skydda barn mot farliga kemikalier.

KOMMUNENS MARKÄGANDE

En hög biologisk mångfald bygger robusta ekosystem. Norrtälje kommuns verksamheter ska bidra till bevarandet och stärkandet av biologisk mångfald när vi exploaterar och förvaltar den mark vi äger. Detta ska ske bland annat genom kartläggningar av naturvärden, konsekvensanalyser och naturvårdande skötsel. Kommunen ska även verka för att miljökvalitetsnormer för vatten uppnås.

FÄRSNA GÅRD OCH NORRTÄLJE NATURCENTRUM

Barn och unga behöver tidigt få kontakt med och kunskap om djur och natur. För att ta till vara och utveckla de möjligheter som ges genom att kommunen äger Färsna gård kommer en förstärkt samverkan mellan kommunen, Norrtälje Naturcentrum och andra verksamheter på gården att ske. Ett utvecklat samarbete mellan Norrtälje kommun och Norrtälje Naturcentrum syftar också till att öka insatserna när det gäller naturvård i kommunen och kännedomen om kommunens unika och besöksvärda naturområden. Klimat- och tekniknämnden kommer att ansvara för att utveckla denna samverkan. Nämnden kommer även att ansvara för de resurser som är avsatta för detta.

12. Hållbar styrning, Norrtäljes styr- och ledningssystem

12.1 Arbetssätt och strukturer i styr- och ledningssystemet

STYR- OCH LEDNINGSSYSTEMETS BESTÅNDSDELAR

Norrtälje kommuns styr- och ledningssystem är ett samlingsbegrepp för de olika arbetssätt och strukturer som syftar till att styra verksamheten i önskad riktning samt för hur verksamheten följs upp och utvärderas. Styr- och ledningssystemet syftar till att åstadkomma resultat för invånarna med sikte på kommunens vision. Systemet stöttar ständiga förbättringar och säkrar en hållbar utveckling utifrån de politiska målen och ambitionerna.

Visionen är den gemensamma framtidsbilden, den ska skapa energi och stolthet. Visionen ska skapa energi och stolthet. Värdegrunden talar om vårt förhållningssätt till varandra och till invånarna, den och ger uttryck för vår människosyn. Allt arbete i riktning mot kommunens vision ska göras utifrån de värderingar som finns i kommunens värdegrund.

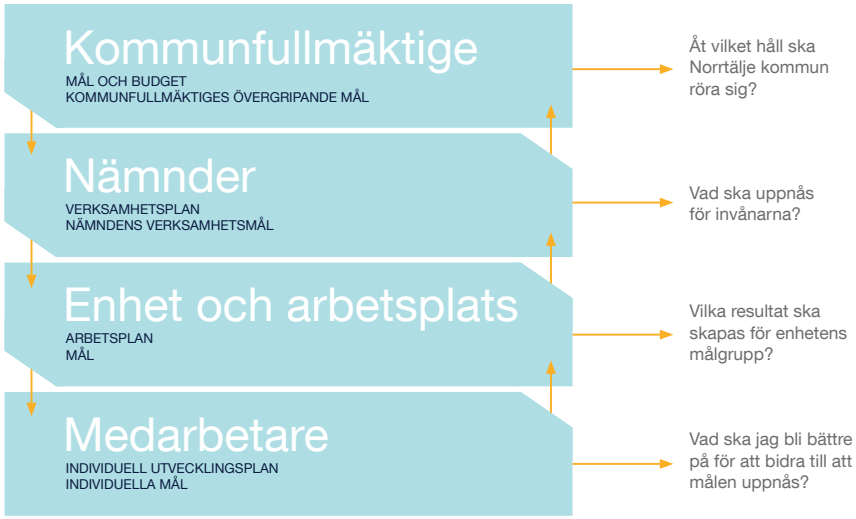
Med resultat avses vad som åstadkommits för invånarna. Goda resultat kräver en god kvalitet i verksamheten och i de tjänster vi tillhandhåller invånarna. För att styra mot resultat behövs mål. Ett fåtal mål i en tydlig mål-struktur ger en bra styrning Det ska vara tydligt vad som är prioriterat.

STYR- OCH LEDNINGSSYSTEMETS SAMVERKANDE BESTÅNDSDELAR:

MÅLKEDJAN

Mål och budget är kommunens viktigaste verktyg för planering och styrning av kommunen och dess verksamheter. I Mål&Budget 2018-2020 fastställs övergripande mål för kommunen och hur kommunens samlade resurser ska prioriteras mellan olika nämnder och verksamheter.

VERKSAMHETSMÅL

- Nämnderna ska formulera (minst) ett nämndmål för varje övergripande mål.
- De politiska prioriteringarna och inriktningarna som nämnden har ska speglas i målen
- Målen ska vara tydliga och enkla
- Målen formuleras inom ramen för nämndens uppdrag, alltså det nämnden har möjlighet att påverka
- Målen visar en riktning och följs upp av mått

ARBETSPLANER

Syftet med arbetsplanen är att stärka och tydliggöra kopplingen mellan arbetsplatsernas mål och de politiska målen. I arbetsplanerna förtydligas på vilket sätt enskilda verksamheter bidrar till att uppfylla de övergripande politiska målen. Att ha tydliga mål är viktigt utifrån flera perspektiv. Dels utifrån ett demokratiskt perspektiv - Norrtälje kommun är en politiskt styrd organisation och vi ska vara transparenta med vilka mål och resultat vi uppnår och ämnar uppnå. Dels utifrån ett medarbetarperspektiv – för att ha rätt förutsättningar att utföra och utveckla sitt arbete bör varje medarbetare veta vilka resultat enheten jobbar för att nå.

INDIVIDUELLA UTVECKLINGSPLANER

De individuella planerna syftar till att beskriva hur respektive medarbetare ska kunna arbeta för att stödja kommunens vision och mål.

12.2 Kvalitet

Kvalitetsarbetet utgör en viktig del av styrmodellen. I kommunens kvalitetspolicy – utgångspunkten för allt kvalitetsarbete – definieras vad som är kvalitet vid mötet med invånaren.

Målet för det systematiska kvalitetsarbetet är att skapa största möjliga nytta för invånarna till lägsta möjliga kostnad. Att utifrån förutsättningar i form av lagar, mål och ekonomiska resurser säkerställa en god kvalitet, kostnadseffektiv service och myndighetsutövning som ständigt utvecklas och förbättras.

Norrtälje kommuns kvalitetspolicy omfattar hela kommunkoncernen inklusive kommunalt finansierad verksamhet utförd i annan regi. Den är central i det systematiska kvalitetsarbetet och ger tillsammans med vår värdegrund vägledning i arbetet för att nå kommunens vision och politiskt beslutade mål.

LEAN-INSPIRERAT UTVECKLINGSARBETE

Utvecklingsarbetet inspireras utifrån Lean-filosofin, med en ledarskapsfilosofi som grundar sig på insikter om människor och deras motivation. Det innebär att kulturen i organisationen ska utgå ifrån en positiv människosyn, och att ledningen ständigt investerar i medarbetarna och främjar en kultur av ständiga förbättringar och innovativa miljöer. I begreppet investera i medarbetare ligger bland annat att varje medarbetares fulla potential tas till vara.

HÖGRE HÖJDER

Norrtälje kommun har en strategi för hur utmaningar ska mötas och uppsatta mål nås - Högre Höjder. Med rätt kompetens, goda ledare och invånares bästa för ögonen kan kommunen leverera högre kvalitet på service och tjänster, utvecklas och bli mer effektiva, samtidigt som alla medarbetare trivs och utvecklas inom sin profession. Värdegrunden och den positiva människosynen är utgångspunkten för allt utvecklingsarbete på väg mot Högre Höjder.

INVÅNARNA ÄR EN VIKTIG RESURS I UTVECKLINGSARBETE

Invånarna är välinformerade och kunniga, vilket ses som en resurs som ska tas tillvara i arbetet att tillsammans med medarbetare utveckla verksamheten. Invånarnas delaktighet, tillgång till relevant information, transparens och tillgänglighet är avgörande för att vi ska kunna använda oss av den resurs som invånarna utgör. Ett systematiskt arbetssätt utifrån dessa principer utgör grunden för erfarenhetsbaserad verksamhetsutveckling tillsammans med invånarna.

SYSTEMATISKT JÄMSTÄLLDHETSARBETE

Kvaliteten blir bättre om arbetet sker utifrån ett systematiskt jämställdhetsarbete. Halva befolkningen i kommunen, i hela världen, består av kvinnor och organisationen ska präglas av detta när beslut fattas, i mötet med invånare och vid rekrytering. Könsseparerad statistik är viktigt, för att därigenom synliggöra utvecklingsområden i jämställdhetsintegreringen.

FOKUS PÅ EFFEKTEN

För att styra mot resultat behövs mål. Få mål i en tydlig målstruktur styr bättre än många mål för allt. Det ska vara tydligt vad som är prioriterat. Mätning och uppföljning av uppställda mål görs utifrån tre områden: kvalitet, effektivitet och medarbetare som medskapare.

Det som mäts är det kommunen styr mot. Därför är det viktigt att mäta rätt saker, nämligen det som kommunen vill uppnå. Utmaningen är att hela tiden ha fokus på den effekt som uppstår genom att använda resurser till de aktiviteter som bedöms mest lämpliga för att uppnå det resultat som kommunen vill åstadkomma. Effekten är ett mått på det värde som tillförts invånaren.

Jämförelse av resultat över tid och jämförelse med både invärld och omvärld. Genom jämförelser kommer en måttstock på hur väl verksamheten står sig mot andra, och kan lättare identifiera var verksamheterna är särskilt framstående och var det behövs spanas extra på de som är bäst i klassen. I kvalitetsarbetet analyseras verksamheten utifrån de resultat och erfarenheter som nåtts och ingår i planering för framtiden. På så vis kvalitetssäkras att verksamheten hela tiden blir lite bättre.

HÅLLBARHETSTANKEN SKA GENOMSYRA ALLT

Hållbarhet är långsiktigt god hushållning med sociala, ekonomiska och ekologiska resurser. Hållbarhet ska ligga till grund för de beslut, strategier och planer som beslutas om i nämnder och styrelser. Ett hållbart Norrtälje kommun utvecklas på ett sätt som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Norrtälje kommun har en hög ambitionsnivå när det gäller hållbarhet.

12.3 Uppföljning och resultat

Kommunens verksamhet och ekonomi följs upp kontinuerligt. Det är viktigt för att se att den förda politiken får genomslag och att resurser används effektivt. Uppföljningen ligger även till grund för planeringen framåt, liksom för beslut om åtgärder och eventuella omprioriteringar när något inte fungerar som det ska

I uppföljningen av verksamhet, ekonomi och kvalitet läggs stor vikt vid vilka effekter som har uppnåtts och hur de påverkar kommande planering

För att möta Norrtäljes utmaningar krävs att kommunen fullt ut använder sina möjligheter. Leanfilosofin är en god grund för att göra detta möjligt. Det handlar om ett långsiktigt utvecklingsarbete där alla medarbetares fulla potential tas tillvara. Det handlar om att hitta sätt att arbeta som är smartare och mer effektiva – inte snabbare. Arbetssättet ska öka arbetsglädjen och delaktigheten hos medarbetare och ge invånarna mer valuta för insatta skatter och avgifter. Alla är medskapande medarbetare.

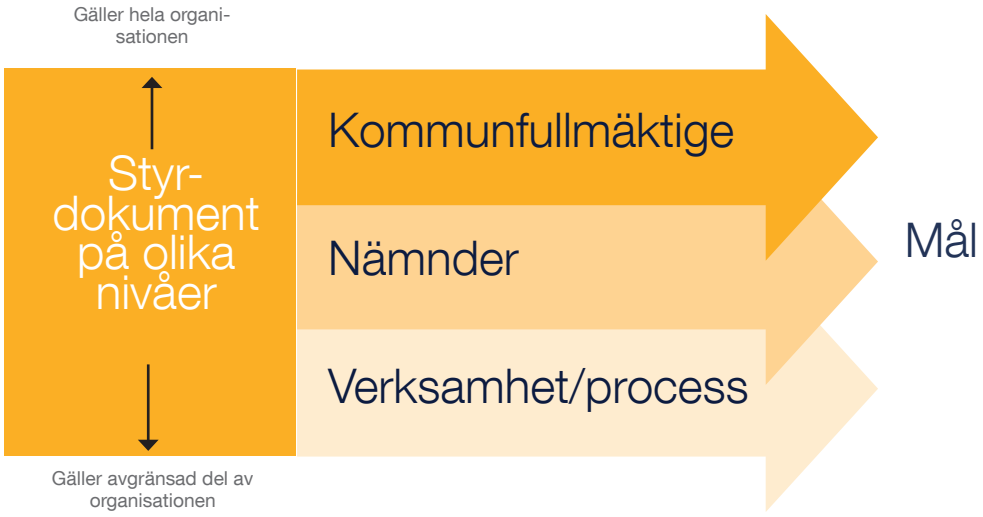
Alla ledare har höga förväntningar på sig själva och sina medarbetare, det skapar regi för att ett utvecklingsarbete integreras i det dagliga arbetet. En kultur eftersträvas där avvikelser synliggörs samt förbättringsarbete uppmuntras utifrån identifierade förbättringsområden. Fokus ligger på att följa resultat, det viktiga är vad som åstadkoms – inte vad som görs. Med ständiga förbättringar som arbetssätt och innovativa miljöer i organisationen skapas förutsättningar för hållbar utveckling för invånare.

13. Kommunfullmäktiges styrdokument – policys, program, planer

Kommunens beslutsdokument är en viktig del i styrningen. För att hela organisationen ska arbeta mot samma mål finns styrdokument som anger riktningen i det dagliga arbetet. Styrdokumenten har olika karaktär och omfattning. Vissa av dem gäller hela organisationens eller en nämnds arbete och förhållningssätt, andra är mer detaljerade och rör enskilda verksamheter eller processer.

- Arbetsmiljöpolicy
- Chefs- och ledarskapspolicy
- Drogpolicy
- Finanspolicy
- Handlingsprogram för Norrtälje kommuns risk- och krishantering
- Kvalitetspolicy
- Krisledningsplan
- Kostpolicy
- Kompetensförsörjningsplan
- Kommunikationspolicy
- Ledarskapspolicy
- Lönepolitiskt program
- Policy för representation
- Policy mot mutor
- Plan för mångfald och jämställdhet
- Policy mot hot och våld
- Policy för representation
- Resepolicy
- Servicepolicy
- Upphandlingspolicy samt riktlinjer för upphandling

Styrdokument – dess innehåll och beslutsinstans, i bilaga 11

14. Intern kontroll

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet som en del i styrprocessen. I detta ansvar ingår att organisera en effektiv internkontroll inom kommunen.

Återrapportering och uppföljning av internkontroll och åtgärder med anledning av genomförd internkontroll sker i delårsrapporter och i årsredovisningen om inte annat anges. Nämnderna har ansvaret för den interna kontrollen som ska göras utifrån genomförd riskanalys inom respektive verksamhetsområde.

I nämndernas internkontrollplan ska (minst) en internkontrollpunkt finnas till respektive mål:

- Mål som rör förtroendeskadlig verksamhet
- Mål som rör stora transaktionsområden som till exempel uppföljning av leverans i förhållande till beslut om insatser
- Mål som rör säkerställande att kommunen får de bidrag till verksamhet kommunen har rätt till
- Mål som rör säkerställandet att kommunen får de intäkter till verksamhet kommunen har rätt till

15. Analys av omvärld och den egna verksamheten

15.1 Omvärldsanalys

HÖGKONJUNKTUREN FÖRSTÄRKS I ÅR OCH NÄSTA ÅR

Det råder stark tillväxt efter några års högkonjunktur i svensk ekonomi. Sveriges kommuner och landstings, SKL:s, bedömning är att ekonomin fortsätter att växa det närmaste året, så långt som deras prognos sträcker sig. Därefter, under 2019, återgår ekonomin till ett konjunkturellt normalläge enligt SKL:s framskrivningsmetod. Det innebär med nödvändighet att tillväxttalen blir betydligt lägre efter 2018.

Vilken väg konjunkturen i verkligheten kommer att ta är svårt att prognostisera. Det kan både bli en mer ihållande högkonjunktur eller en snabbare nedgång. För en fortsatt högkonjunktur talar tecken på en något bättre tillväxt i omvärlden och att det trots allt finns vissa möjligheter att öka sysselsättningen i gruppen utrikes födda. Dock kan att den internationella utvecklingen snabbt få en annan och svagare utveckling. Den inhemska utvecklingen rymmer också stor osäkerhet. Bostadsbyggandet har bidragit starkt till tillväxten men beräknas inte öka nämnvärt från nuvarande nivåer. Hushållens höga belåning innebär en stor risk om priserna på bostäder av något skäl faller.

Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Tolvmånaderstalen för KPI har tillfälligt nått över 2 procent, men en starkare krona gör att inflationen pressas tillbaka under nästa år.

Det finns tydliga tecken på att det är svårare än normalt för arbetsgivarna att besätta lediga platser. Särskilt svårt inom delar av offentlig sektor, men där är det till stor del också ett strukturellt problem. Arbetslösheten uppgår till cirka 6,5 procent, vilket kan tyckas högt i en högkonjunktur, men det döljer den tydliga uppdelningen på arbetsmarknaden som finns. Enligt SKL hade drygt 69 procent av den inrikes födda befolkningen i åldern 15–74 arbete och endast drygt 4 procent av arbetskraften var arbetslös under andra kvartalet i år. Motsvarande siffror för utrikes födda var drygt 62 respektive knappt 15 procent. I praktiken bör det innebära att det råder full sysselsättning för inrikes födda och delar av de utrikes födda, medan det däremot råder hög arbetslöshet bland stora delar av de utrikes födda.

Från 2019 förväntas en normalisering med en svagare utveckling. Befolkningen och behoven i kommunsektorn fortsätter växa. Under 2019 och 2020 förutsätts konjunkturläget återgå till neutral nivå. BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas dessa år därför svagare än normalt.

SKL:s bedömning är att BNP-ökningen landar på 3,4 procent för 2017 och 2,8 procent för 2018 samt att ökningen av skatteunderlaget minskar från 4,4 procent i år till 3,4 procent 2018. Åren därefter begränsas tillväxten i BNP till runt 1,5 procent, samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin stagnerar. Situationen för kommunsektorns del blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg fortsätter växa i snabb takt. Det kommer att krävas en rad olika åtgärder för att kostnaderna inte ska överstiga intäkterna inom ett par års tid.

TABELL 4, PROCENTUELL FÖRÄNDRING OM INTE ANNAT ANGES

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP*	3,4	3,4	2,8	1,6	1,3	1,6
Sysselsättning, timmar*	2,1	1,2	0,9	–0,2	0,4	0,4
Relativ arbetslöshet, nivå	7,0	6,6	6,4	6,5	6,5	6,5
Timlön, nationalräkenskaperna	2,3	3,1	3,1	3,4	3,4	3,4
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,5	3,1	3,4	3,4	3,4
Konsumentpris, KPIF-KS	1,3	2,0	1,8	1,9	2,0	2,0
Konsumentpris, KPI	1,0	1,9	1,8	2,3	2,8	2,6
Realt skatteunderlag	2,6	1,6	1,0	0,8	0,5	0,9
Befolkning	1,3	1,4	1,1	1,0	1,0	1,1

**Kalenderkorrigerad utveckling.*

REPORÄNTA

Konjunkturen är stark och inflationen är nära målet på 2 procent. För att inflationen ska ligga kvar nära 2 procent även framöver behöver penningpolitiken vara fortsatt expansiv. Vid Riksbankens penningpolitiska möte i början av september beslutade Riksbankens direktion att behålla reporäntan oförändrad på –0,50 procent. Direktionen räknar med att höja räntan först i mitten av 2018. Köpen av statsobligationer fortsätter under andra halvåret 2017, enligt direktionens beslut i april.

15.2 Regeringens budgetproposition 2018 och höständringsbudget 2017

Budgetpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2018–2020. Höständringsbudgeten anger förändringar i årets budget. Nedan sammanfattas några av satsningarna:

- Ökade resurser till välfärden tillförs de generella statsbidragen med 3,5 miljarder 2019 och 7 miljarder från år 2020.
- 425 miljoner införs som bidrag till arbete mot långtidsarbetslöshet, via så kallade extratjänster.
- En miljard riktas till skolområdet för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling år 2018, år 2019 riktas 3,5 miljarder och år 2020 riktas 6 miljarder
- 500 miljoner riktas som en jämlikhetspeng till skolan år 2018
- 500 miljoner riktas till socioekonomiskt eftersatta kommuner
- Ytterligare 250 miljoner till förstärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården
- Stimulansmedel om 350 miljoner införs för att öka motivationen att delta i daglig verksamhet
- 300 miljoner satsas för gratis simskola och ytterligare 250 miljoner för avgiftsfria aktiviteter för barn under skollov (200 finns redan i år)
- Anslaget för krisberedskap höjs med 100 miljoner till kommunerna
- Klimatklivet ökas med 800 miljoner år 2018, 1,3 miljarder år 2019 och 2,3 miljarder år 2020–2023.

15.3 Norrtälje kommun

En hållbar ekonomisk utveckling i kommunen kräver strukturella förändringar för att sänka kostnaderna och minska kostnadsutvecklingen samt effektivisera i kommunens verksamheter.

15.3.1 Norrtälje kommun

En grundförutsättning för att bedriva en bra verksamhet är en kommunal ekonomi i balans. Det innebär stora utmaningar för kommande planeringsperiod. I det långsiktiga arbetet är det väsentligt att iaktta stora framtidsutmaningar för en hållbar utveckling i Norrtälje kommun. Dessa avser:

- Barn och ungas möjligheter
- Bostadsförsörjning
- Skolans kunskapsresultat
- Investering i infrastruktur
- Fastigheter och lokalkostnader
- Arbetsmarknad/etablering
- En åldrande befolkning och befolkningsökning
- Folkhälsa
- Miljö och klimat
- Kompetensförsörjning

En hållbar ekonomisk utveckling i kommunen kräver effektiviseringar i verksamheten under planperioden. De beräknade ekonomiska ramarna för verksamheten, skatteintäkter och bidrag samt effekter av investeringar är i balans och uppfyller det finansiella måttet att överskottet i kommunen över tiden ska uppgå till 1 procent av verksamhetens nettokostnad.

För att ha en positiv utveckling av kommunens ekonomi ska skatter, utjämning, bidrag och fastighetsavgift öka mer än verksamhetens nettokostnad. Tabell 5 visar den procentuella utvecklingen av verksamhetens nettokostnader samt skatter och bidrag om effektiviseringar görs med ca 190 miljoner kronor under planperioden och enprocentsmålet uppfylls.

TABELL 5, PROCENTUELL UTVECKLING AV VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD SAMT SKATTER OCH BIDRAG

	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Verksamhetens nettokostnad	3,0%	4,1%	2,9%	3,4%
Skatter, utjämning, bidrag, fastighetsavgifter	4,2%	4,7%	3,4%	3,6%

Resultatbudgeten för åren 2018-2020 görs inom en budget i balans med oförändrad skattesats. Resultatbudgeten för åren 2018-2020 uppgår till i snitt cirka 41 miljoner kronor per år. Verksamheterna tillförs i snitt cirka 96 miljoner kronor per år.

TABELL 6

RESULTATRÄKNING (MNKR) FÖR KOMMUNEN	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Verksamhetens nettokostnad	-2 874,5	-3 052,0	-3 181,9	-3 275,0	-3 387,3
Varav reserv befolkningsprognos	0,0	-25,2	-35,0	-80,0	-100,0
Varav avskrivningar	-144,7	-173,0	-167,3	-187,4	-208,9
Skatteintäkter, statsbidrag mm	2 966,0	3 075,0	3 219,0	3 330,0	3 449,0
Finansnetto	22,2	7,0	-4,0	-12,0	-15,0
Årets resultat	113,7	30,0	33,1	43,0	46,7
Medel från resultatutjämningsreserv	-84,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskrav	29,7	30,0	33,1	43,0	46,7
Årets resultat enligt balanskrav, %	4,0%	1,0%	1,0%	1,3%	1,4%

I Resultatbudgeten ingår bland annat följande parametrar:

- Oförändrad kommunal skattesats på 19,72 procent
- Verksamheterna tillförs ca 300 mnkr, 3,1 procent
- Central reserv för volymjusteringar på 100 miljoner kronor vid planperiodens slut
- Räntepåslaget mot koncernens bolag sänks med 0,2 och 0,1 procent
- Den interna räntan inom kommunen sänks med 0,6 procent till 2,2 procent vilket främst påverkar internhyrorna
- SKL:s skatteprognos per 2017-08-17
- "Nya" välfärdsmiljoner, 30 miljoner kronor över perioden.
- Fastighetsavgiften beräknas öka med 5 miljoner kronor per år
- Kommunens befolkningsprognos per 2017-03
- Årlig utdelning på 5 miljoner kronor från kommunens bolag
- Budgetering av exploateringsintäkter på 55 miljoner kronor över perioden
- Årlig upplösning av pensionsavsättning för att begränsa effekt av "pensionspuckeln" år 2018
- Förändrad redovisning av pensionsskuld, ansvarsförbindelse, med anledning av ny redovisningslag from år 2019.

TABELL 7, DRIFTRAMAR PER NÄMND

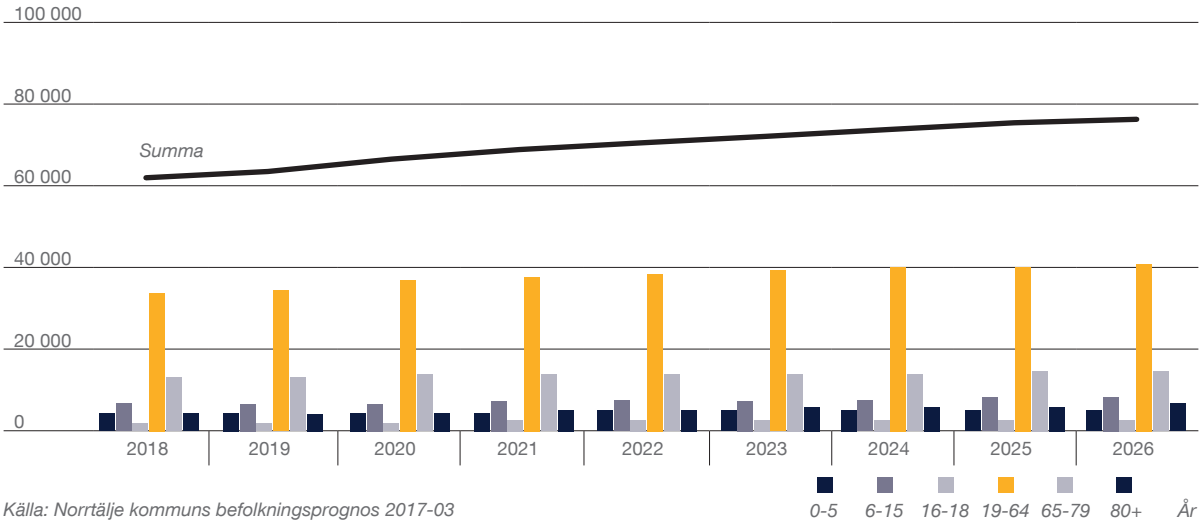
SUMMA NÄMNDER (MNKR)	2016 BUDGET	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Kommunstyrelse	-186,2	-193,9	-193,8	-196,1	-197,7
Kommunfullmäktige					
Överförmyndare	-5,0	-7,4	-7,9	-7,9	-7,9
Val- och förtroendemannanämnd	-0,4	-0,4	-2,7	-2,7	-0,6
Revision	-1,0	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7
Teknik- och klimatnämnd	-104,4	-126,1	-124,7	-124,4	-141,1
Bygg- och miljönämnd	-6,0	-16,2	-17,7	-17,8	-17,9
Kultur- och fritidsnämnd	-121,5	-129,2	-133,3	-134,5	-136,0
Socialnämnd	-182,9	-213,8	-228,0	-238,5	-250,2
Barn- och skolnämnd	-997,7	-1 018,1	-1 064,8	-1 083,1	-1 102,8
Utbildningsnämnd	-234,6	-272,4	-279,3	-290,0	-304,1
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	-1 059,1	-1 074,9	-1 112,2	-1 143,2	-1 181,6
Summa nämnder	-2 898,8	-3 054,1	-3 166,1	-3 239,9	-3 341,7
Förändring i kronor		-155,3	-112,0	-73,8	-101,8
Förändring i %		-5,4%	-3,7%	-2,3%	-3,1%

Nämnderna tillförs ca 300 miljoner kronor, 3,1 procent under planperioden. Förändringar per nämnd redovisas även i särskilda nämndsavsnitt. Satsningar görs på bland annat:

- Trygghetsfrämjande åtgärder
- Lokal utvecklingspeng för att stärka det lokala utvecklingsarbetet
- Åtgärder för att stärka läraryrket
- HBTQ-certifiering, certifiering av flera enheter/verksamheter
- Åtgärder och aktiviteter för ökad jämställdhet
- Insatser mot barnfattigdom
- Cykelprogram för landsbygden
- Arbetsmarknadsinsatser – från försörjningsstöd till jobb och utbildning
- Badhus Hallstavik
- Nya digitala lösningar

15.3.2 Befolkningsprognos

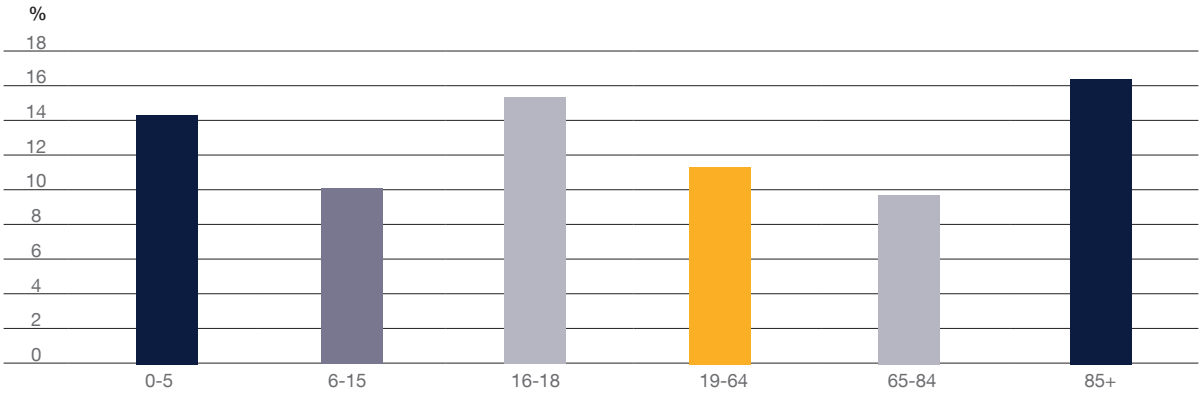
DIAGRAM 1

Källa: Norrtälje kommuns befolkningsprognos 2017-03

Prognosen redovisar en ökning av befolkningen mellan år 2018 till år 2020 med nästan 7 000 personer till 67 000 invånare, som ska tas hänsyn till i kommunens planering. Barn i förskoleåldern ökar med 422 och barn i grundskoleålder med 595. Ungdomar i gymnasieåldern ökar med 227. Totalt ökar barn- och ungdomar i skolåldern med ca 1 200 personer. Personer i åldern 65 år och äldre ökar med 1 600 medan personer i åldern 25-64 ökar med 3 428. I augusti fanns 60 357 invånare i Norrtälje. År 2026 väntas antalet invånare vara 76 600.

DIAGRAM 2, BEFOLKNINGSÖKNING I PROCENT 2017 - 2020

Befolkningsökningen i procent under perioden är högst bland 1-åringar och 16-18-åringar enligt befolkningsprognosen. En ökning sker också i åldern 19-64 som är den åldersgrupp då flest är i arbetsför ålder.

15.3.3 Bostäder och lokaler

En långsiktig bostadsförsörjningsstrategi har antagits och ska tillsammans med kommande lokalförsörjningsprogram bidra till att en god hushållning med lokaler uppnås, samt säkerställa att lokalanvändningen är effektiv och hållbar. Kommunen har inrättat en lokalstyrgrupp som rapporterar till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ett lokalhanteringssystem ska också arbetas fram där tydlig information till verksamheterna om vilket ramverk som gäller och hur verksamheterna kan påverka sina lokalkostnader ingår.

15.3.4 Avgifter och taxor

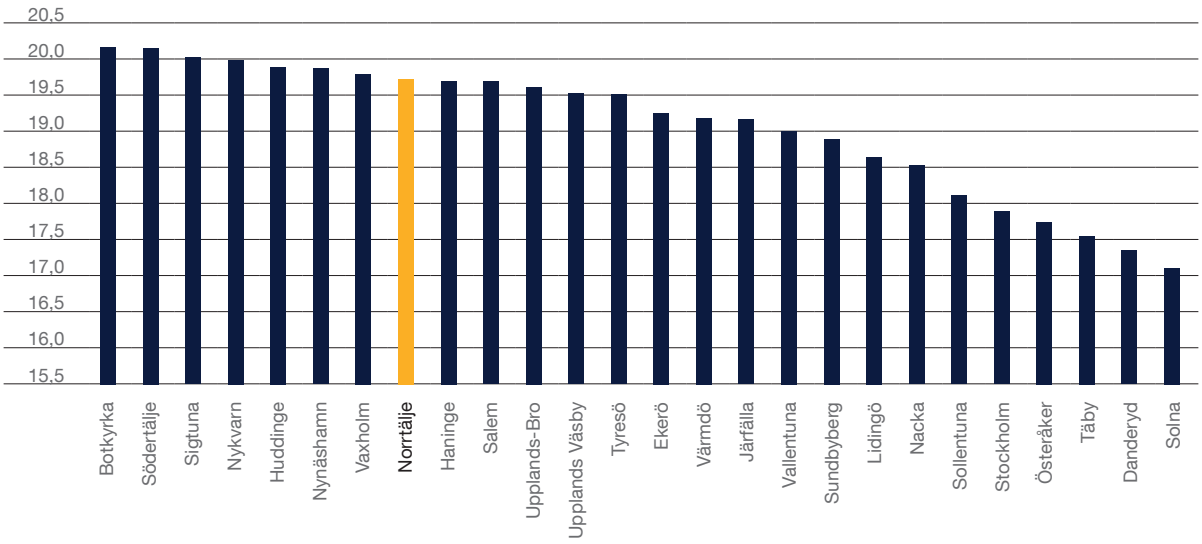
I Mål&Budget ingår avgifter och taxor. Taxor och avgifter som inte finns med i Mål&Budget antas av kommunfullmäktige i samband med beslut om Mål&Budget.

15.3.5 Finansiering

SKATTESATSEN

Norrtälje har en kommunalskatt år 2017 på 19,72 procent. Det är sju kommuner i länet som har högre kommunalskatt än Norrtälje och 17 som har lägre.

DIAGRAM 3, KOMMUNALA SKATTESATSER I LÄNET 2017

SKATTER, BIDRAG, UTJÄMNING OCH FASTIGHETSAVGIFT

Prognosen för Norrtäljes skatteintäkter, bidrag, utjämning och fastighetsavgift visar på en ökning på 4,7 procent år 2018 för att därefter avta till att öka med i snitt 3,5 procent årligen. Norrtälje kommun utgår från de antaganden som SKL medräknar i prognos om statsbidrag. Eftersom SKL inte redovisar någon prognos för förändring av fastighetsavgift har en årlig ökning på 5 miljoner kronor antagits. De så kallade välfärdsmiljonerna ingår utifrån tidigare beslut och budgetproposition.

TABELL 8, BELOPP I MNKR

SUMMA NÄMNDER (MNKR)	2016 UTFALL	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 BUDGET	2020 BUDGET
Skatteintäkter	2 329	2 430	2 532	2 624	2 716
Utjämning och statsbidrag	489	463	478	488	500
Fastighetsavgift	148	153	191	195	201
Välfärd		29	18	23	32
Summa skatter, utjämning, bidrag och fastighetsavgift	2 966	3 075	3 219	3 330	3 449
Procentuell förändring mellan åren	3,7%	4,7%	3,4%	3,6%	3,6%

TABELL 9, BELOPP I TKR

	2016	2017	2018	2019	2020
Skatteintäkter	2 338 379	2 430 079	2 532 852	2 624 036	2 715 876
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	466 654	484 491	509 797	528 106	546 637
Kostnadsutjämning	-8 245	-12 256	-17 600	-17 777	-17 958
Regleringsbidrag/-avgift	-2 001	-10 974	-11 015	-16 740	-22 730
Strukturbidrag/byggbonus	0	0	7 000	5 000	5 000
Införandebidrag	0	0	0	0	0
LSS-utjämning (inkl införanderegler)	9 181	1 761	-10 518	-10 624	-10 732
Summa intäkter	2 803 968	2 893 101	3 010 516	3 112 000	3 216 092
Slutavräkning 2016, korrigering	2 413	0	0	0	0
Slutavräkning 2017	-12 046	0	0	0	0
Slutavräkning 2018	0	0	0	0	0
Summa intäkter (inkl. avräkning)	2 794 335	2 893 101	3 010 516	3 112 000	3 216 092
Fastighetsavgift	147 877	153 000	190 659	195 000	201 000
Välfärd	24 000	29 000	18 000	23 000	32 000
Summa intäkter (inkl avräkning och fastighetsavgift)	2 966 212	3 075 101	3 219 175	3 330 000	3 449 092

Siffrorna i tabellen är preliminära och har prognostiserats av Statistiska Centralbyrån i augusti 2017. I tabellen ingår så kallade välfärdsmiljoner. SKL redovisar inte någon prognos för förändring av fastighetsavgift men en årlig ökning på 5 miljoner kronor har antagits från och med 2019 utifrån 2018.

INKOMSTUTJÄMNING

Räknas ut efter skattekraft, och är statligt finansierad till 95 procent. De 12 kommunerna med högst skattekraft betalar en avgift. Resterande 278 kommuner får ett bidrag. Utjämningssystemet är utformat så att det finns ett skattefinansierat anslag för kommunalekonomisk utjämning på cirka 70 miljarder (år 2018). Inkomstutjämningen garanterar kommunerna 115 procent av medelskattekraften. Enligt senaste prognos blir kommunens bidrag 509 miljoner kronor för år 2018.

KOSTNADSUTJÄMNING

Kostnadsutjämningen är en intern omfördelning av pengar mellan kommunerna utan finansiering av staten. Kostnadsutjämningen baseras bland annat på andel unga, äldre och personer i behov av stöd. Den kan ge antingen ett bidrag eller en avgift, för Norrtälje kommun är det en kostnad. Grundtanken är att alla kommuner och landsting ska ha samma ekonomiska förutsättningar.

FINANSNETTO

Kommunens finansnetto beräknas enligt prognos till plus 10 miljoner kronor år 2017 och beräknas till minus 15 miljoner kronor år 2020, en förändring på 25 miljoner kronor. Förändringen beror i stort på att kommunen tar egna lån på cirka 1 100 miljoner kronor samtidigt som räntan förväntas stiga något under kommande år. Kommunen beräknas öka de finansiella kostnaderna från 56,8 miljoner kronor år 2017 till 91,7 miljoner kronor år 2020. Snitträntan för perioden beräknas till 2,2 procent. För varje 0,10 procent ökning av snitträntan ökar räntekostnaderna med ca 1,5 miljoner kronor år 2020.

TABELL 10, FINANSNETTOT

	2018	2019	2020
Finansiella intäkter från dotterbolagen	51,1	64,3	81,4
Finansiella kostnader, för kommunens lån	-56,8	-73,5	-91,7
Utdelning från dotterbolagen	5,0	5,0	5,0
Övrigt	-3,3	-7,8	-9,7
Kommunens finansnetto	-4,0	-12,0	-15,0

Utdelning från dotterbolagen beräknas till 5 miljoner kronor per år. Posten övrigt består bland annat av borgensavgift på cirka plus 4 miljoner kronor under hela perioden samt bankkostnader och finansiella kostnader för pensioner. De finansiella kostnaderna för pensionerna går från minus 7,9 miljoner kronor till minus 11,7 miljoner kronor, en negativ förändring på 3,8 miljoner kronor.

SOLIDITET OCH SKULDSÄTTNINGSGRAD

Soliditeten har kontinuerligt minskat de senaste åren och kommer att fortsätta minska. Det är främst en följd av att investeringstakten i kommunen är fortsatt hög. Det resulterar i att anläggningstillgångarna ökar.

Kommunens egna kapital ökar med kommunens resultat. Kommunen resultat kommer att vara mindre än ökningen av investeringarna eller ökningen av tillgångarna. Soliditeten beräknas genom det egna kapitalet dividerat med summan av alla tillgångar. Om tillgångarna ökar mer än det egna kapitalet minskar soliditeten.

I takt med att soliditeten försämras i kommunen ökar också skuldsättningsgraden. Det innebär att kommunen lånar till investeringarna i allt högre grad. Självfinansieringen av investeringarna minskar.

LÅN

Kommunens egna lån för den kommunala infrastrukturen och Norrtälje Hamn beräknas uppgå till 1 905 miljoner kronor vid periodens slut. NKAB-koncernens bolag bedöms låna 950 miljoner kronor under perioden och avser främst nyproduktion av hyresbostäder. Totalt bedöms kommunkoncernens lån öka från cirka 2 790 miljoner kronor år 2017 till ca 4 845 miljoner kronor år 2020, varav cirka 2 940 miljoner kronor avser de kommunala bolagen.

Norrtälje kommun behöver låna strax under 60 procent av nettoinvesteringarna under år 2018. Eftersom nettoinvesteringarna beräknas blir cirka 630 miljoner kronor under 2018 blir nyupplåning cirka 360 miljoner kronor. För 2019 beräknas knappt 70 procent av nettoinvesteringarna kräva nyupplåning och motsvarande siffra 2020 är 50 procent. Det innebär en nyupplåning på ca 500 miljoner kronor år 2019 och 245 miljoner kronor år 2020.

I samband med slutuppgörelse med Norrvatten under 2017 gällande investeringsutgiften för vattenledningen mellan Vallentuna och Norrtälje så övertog kommunen befintliga lån från Norrvatten samt nyfinansierade totalt cirka 260 miljoner kronor. Den skulden ingår numera i kommunens totala låneskuld.

TABELL 11, KOMMUNKONCERNENS BERÄKNADE LÅNEBEHOV, ACK SKULD

BERÄKNAD UPPLÅNING	2017	2018	2019	2020
Kommunen	800	1 160	1 660	1 905
NKAB (Moderbolaget)	390	390	390	390
Dotterbolagen	1 600	1 670	2 050	2 550
Internbankens totala lån	2 790	3 220	4 100	4 845

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV;

Kommunfullmäktige beslutade om nedan hantering av resultatutjämningsreserven i samband med beslut om verksamhetsplan 2014-2016 på kommunfullmäktiges möte den 2013-10-28.

Hanteringav resultatutjämningsreserven:

- Avsättning - Avsättning till resultatutjämningsreserv bör göras när resultatet möjliggör detta.
- Nyttjande - Resultatutjämningsreserven får nyttjas för att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln så att kommunen kan planera för ett resultat som motsvarar god ekonomisk hushållning, normalt ett resultat mellan 1 och 2 procent av verksamhetens nettokostnad.

TABELL 12, RESULTATUTJÄMNINGSRESERV, RUR

	T O M 2017	2018	2019	2020
Avsättning	*134*			
Uttag				
Saldo RuR	***134***	0	0	0

INTERNBANKENS VERKSAMHET

I Mål&Budget förutsätts internbankens funktion vara oförändrad och samtliga lån i alla koncernbolag hanteras genom internbanken.

Skatteverket har skärpt sina tolkningar av avdragsrätten för interna lån och så kallade räntesnurror. Skatteverket granskade extra noga kommunens och dotterbolagens upplägg för deklarationen för inkomstår 2014 under år 2015. I december 2015 lämnade Skatteverket inga anmärkningar på deklarationerna. Det kan innebära att Norrtälje kommun fortsättningsvis kan låna för dotterbolagens räkning med reservation för att den totala låneskulden måste överstiga lånen till dotterbolagen.

PENSIONSFOND

Norrtälje kommun har sedan 2009 avsatt medel till pensionsfond. Per 31 december 2017 väntas pensionsfonden uppgå till ca 250 miljoner kronor. I beräkningarna förutsätts att ny redovisningslag kommer att gälla från och med år 2019. Då förutsätts att ”gamla” pensioner som idag redovisas som en ansvarsförbindelse kommer att bokföras som en pensionsskuld. Pensionsfonden kommer då samtidigt att upplösas.

15.3.6 Investeringar – avskrivningar

Norrtälje kommun befinner sig i en attraktiv region och är en tillväxtkommun. För att bibehålla och utveckla attraktiviteten krävs fokus på investeringar som befrämjar samhällsutveckling i form av nya bostäder och infrastruktursatsningar. Investeringarna sker i kombination med strategisk markexploatering och fastighetsutveckling vilket bidrar till ett effektivare resursutnyttjande med syfte att bland annat reducera externt finansieringsbehov. Kommunkoncernen är den drivande kraften i samhällsbyggnadsprocessen, vilket borgar för en väl avvägd investeringstakt som möter framtida behov. Från och med 2018 höjs kommunens målsättning till att verka för att det byggs 1000 bostäder per år varav 400 hyresrätter.

För att möta den tillväxttakt som råder så ökar investeringsvolymen till nivåer över 800 miljoner kronor per år och beräknas totalt att uppgå till cirka 2 746 miljoner kronor år 2018 - 2020. Fördelningen är 850 miljoner kronor (2018), 1 088 miljoner kronor (2019) och 808 miljoner kronor (2020). Investeringarna beräknas under perioden generera inkomster om cirka 866 miljoner kronor från exploateringar, gatukostnadsersättningar samt anläggningsavgifter vilket ger nettoinvesteringar om totalt 1 879 miljoner kronor. Exploateringsprojekt och framförallt Norrtälje hamn är ”framtunga investeringar” där intäkter kommer flera år senare än utgiften. Prognosen för investeringar under 2017 visar på ett utfall på cirka 440 miljoner kronor (budget 700 miljoner kronor) och nettoinvesteringar om 354 miljoner kronor (budget 624 miljoner kronor).

TABELL 13

INVESTERINGSKATEGORI	2017	2018	2019	2020
Totala investeringutgifter	440	850	1088	808
Exploateringsintäkter och anläggningsavgifter	-86	-220	-336	-311
	354	630	752	497

FASTIGHET OCH LOKALFÖRSÖRJNING

Investeringar i fastigheter budgeteras till 558,3 miljoner kronor där en ny brandstation, en ny skola i Rimbo med kulturscen och badhus i Hallstavik beräknas byggas under perioden. Dessutom finns investeringsmedel för en ny förskola i Hallsta som ersätter befintliga byggnader och paviljong. Ny förskola planeras i Norrtälje hamn. Planering för nytt högstadium i Norrtälje stad inleds med tänkbar byggstart under 2020. I och med att Lommarstranden påbörjas kommande år finns investe-ringsmedel med för att bygga ett par förskolor inom området. I övrigt finns investeringsmedel för LSS-boende på Tallhöjden, verksamhetsanpassningar och planerat underhåll samt årliga energieffektiviseringar i befintliga verksamhetslokaler.

GATA/PARK

För gator och parker i kommunen avsätts 493,5 miljoner kronor varav 318,8 miljoner kronor är exploatering och där ingår exempelvis kommande större exploateringsprojekt som Lommarstranden, Bålbroskogen, Motormannen, Övre Bryggårdsgärdet och Mellingeholm. Utredning för åtgärder i societetsparken pågår och markförstärkningsåtgärder planeras att genomföras under 2018-2019. Ett antal mindre investeringar kommer att genomföras, det handlar bland annat om Rimbo och Hallstaviks centrumtorg.

NORRTÄLJE HAMN

Investeringar i Norrtälje hamn är budgeterat till 528,8 miljoner kronor varav exploateringsintäkter om 127,3 miljoner kronor vilket innebär nettoinvesteringar om cirka 400 miljoner kronor. I Norrtälje Hamn skapas en levande stadsdel och mötesplats med allt från parker och torg till bryggor och stränder, samt över 2000 bostäder. Projektet pågår enligt plan och de första husen beräknas vara inflyttningsklara under 2018.

VA-VERKSAMHET

Investeringar i VA-verksamhet grundas på beslutad VA-plan och beräknas till 950,3 miljoner kronor under perioden, varav 676,2 miljoner kronor är ny kapacitet. Anläggningsavgifter inom VA budgeteras till 246,4 miljoner kronor och ger en nettoinvestering om 703,9 miljoner kronor. Förutom redan beslutade investeringar som utbyggnad i Bergshamra, Västanvik, Grisslehamn, Kapellskärs reningsverk, finns även ett stort investeringsbehov i samband med kommande exploateringar i de projekt som har berörts i texten ovan. För att klara av fortsatt tillväxt i kommunen behöver kapaciteten höjas i Lindholmens avloppsreningsverk där den befintliga anläggningen är ålderstigen och har behov av reinvesteringar.

ÖVRIGA INVESTERINGAR

Inom renhållning planeras för investeringar om 86 miljoner kronor under perioden och här ingår bland annat Görla Kretsloppspark, deponiutbyggnad i Salmunge och nytt insamlingssystem. IT-investeringar uppgår till 75 miljoner kronor som till betydande del avser digitalisering med fokus på innovation och verksamhetsutveckling. Investeringar inom Kultur och fritid är 14,8 miljoner kronor, Räddningstjänsten 12,2 miljoner kronor och övriga nämnder 41,6 miljoner kronor.

TABELL 14, TOTAL INVESTERING

INVESTERINGSKATEGORI	2017	2018	2019	2020	TOTAL 18-20
Gata/Park	18 300	116 185	213 598	163 700	493 483
VA	134 800	312 028	401 009	237 300	950 337
Anläggningsavgifter	-65 000	-65 580	-57 290	-123 570	-246 440
Nettoinvestering VA	69 800	246 448	343 719	113 730	703 897
Norrtälje Hamn	197 500	166 700	175 400	186 700	528 800
Exploateringsintäkt	0	-22 880	-47 090	-57 370	-127 340
Nettoinvestering Norrtälje Hamn	197 500	143 820	128 310	129 330	401 460
Fastighet och lokalförsörjning	42 700	188 900	219 220	150 150	558 270
IT	15 000	24 750	23 250	27 000	75 000
Renhållning	2 800	26 000	33 500	26 500	86 000
Övriga nämnder/avdelningar	28 600	14 955	21 650	17 250	53 855
Övriga exploateringsintäkter	-21 000	-130 710	-231 400	-130 200	-492 310
Total bruttoinvesteringar	439 700	849 518	1 087 627	808 600	2 745 745
Total nettoinvesteringar	353 700	630 348	751 847	497 460	1 879 655

TABELL 15, NÄMND/AVDELNING ÅTERINVESTERINGAR TKR

	2018	2019	2020
Bygg- och miljönämnd	400	400	400
Barn- och skolnämnd	5 000	5 000	5 000
Kultur- och fritidsnämnd	3 150	8 050	3 650
Socialnämnd	1 200	200	200
Utbildningsnämnd	1 000	1 000	1 000
Kommunstyrelsen inklusive replipunkter	2 000	2 000	2 000
Kommunstyrelsen, säkerhet	2 205	5 000	5 000

Investeringar beslutas om i kommunstyrelsen/au eller i kommunfullmäktige enligt regelverk för kommunstyrelsens investeringar. Nämnderna har investeringsram för smärre investeringar som inventarier.

15.3.7 Övrigt

VINDKRAFT

De ekonomiska förutsättningarna för Norrtälje kommuns vindkraftverk förändras under 2016. Från och med 1 juli 2016 upphörde energiskattebefrielsen på egenproducerad el från vindkraft. Det innebär en kostnadsökning på ca 4 miljoner kronor årligen för Norrtälje kommun och vindkraftverken blir därmed ekonomiskt olönsamma.

INTERNBANKSRÄNTAN

Räntepåslaget föreslås ändras till 1,1 procent till dotterbolagen, med undantag för Roslagsbostäder, där räntepåslaget föreslås till 0,9 procent samt för nyproduktionsprojekt hos Roslagsbostäder och Campus till 0,7 procent.

SÄKERSTÄLLA TRANSPARENS

För att stärka demokratin kommer ärendehanteringen i kommunen utvecklas. För att det ska finnas förutsättningar för insyn och service samt väl underbyggda och väl förberedda beslut om verksamheten måste det finnas fungerande administrativa riktlinjer i kommunen. Det krävs att samtliga enheter och handläggare i kommunen arbetar enligt vissa rutiner för att nämndadministrationen ska fungera. Rutinerna är som länkar i en kedja där varje enskild rutin måste fungera för att den kommunala nämndadministrationen som helhet ska bli effektiv.

15.3.8 Kommunkoncernen

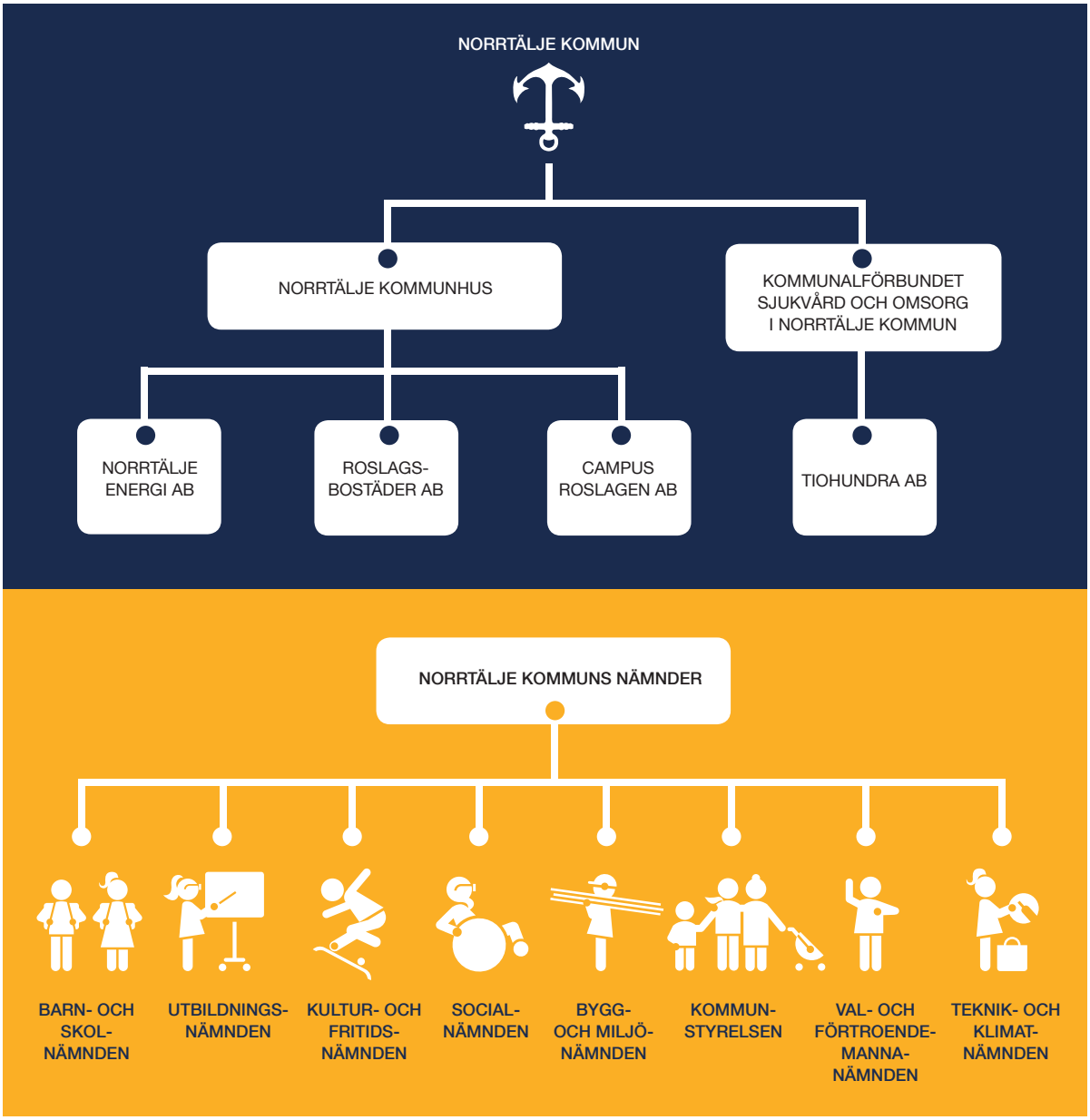
Kommunkoncernen består av Norrtälje kommun, koncernen Norrtälje Kommunhus samt koncernen Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje.

I kommunkoncernen är Norrtälje kommun moder med egna verksamheter, som är organiserade i styrelse och nämnder.

Moderbolag i koncernen Norrtälje Kommunhus är Norrtälje Kommunhus AB, som äger samtliga aktier i dotterbolagen. Verksamheter i koncernen Norrtälje Kommunhus bedrivs i Norrtälje Energi AB med dotterbolag, Roslagsbostäder AB och Campus Roslagen AB.

Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtälje sjukvård och omsorg, där Norrtälje kommun och Stockholms läns landsting är medlemmar till 50 procent vardera, äger vårdbolaget Tiohundra AB.

De av kommunen ägda bolagen representeras i det finansiella målet om kommunkoncernen. Bolagens verksamhet regleras av kommunfullmäktige genom särskilt beslutade ägardirektiv.

16. Nämnder

16.1 Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen har ansvaret att leda och styra kommunens strategiska utveckling. Kommunstyrelsen ska arbeta utifrån ett koncernperspektiv, vilket innefattar kommunen själv och dess bolag.

Kommunstyrelsen samordnar förvaltningen av kommunen och har uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter samt den verksamhet som bedrivs i kommunförbund och har det övergripande ansvaret för hela den kommunala koncernens utveckling och för hela kommunens ekonomiska ställning samt samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Kommunstyrelsen ska med uppmärksamhet följa verksamheten i de bolag som kommunen helt eller delvis äger och äger därvid rätt att, då så bedöms erforderligt, utfärda ägardirektiv för dessa.

Kommunstyrelsen utgör dessutom räddningsnämnd med syfte att följa upp och styra i enlighet med av kommunfullmäktige beslutat handlingsprogram för skydd mot olyckor.

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*93 433*	100 551	93 057	95 567	98 243
Kostnader	*-277 678*	-294 451	-286 857	-291 667	-295 943
Varav kapitalkostnader	*-14 691*	*-14 786*	*-17 466*	*-18 537*	*-19 808*
Netto	***-184 245***	**-193 900**	**-193 800**	**-196 100**	**-197 700**
Förändring i tkr		**-9 655**	**100**	**-2 300**	**-1 600**
Förändring i %		**-5,2%**	**-0,1%**	**1,2%**	**0,8%**

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Prisuppräkningar	-4 065	-5 649	-5 867
Ökad kommunikation med invånare och företag	-3 000	-1 000	-1 000
Attraktiv arbetsgivare	-500		
Enkätundersökningar	-200		
E-handel	-1 500	1 000	2 000
Samverkansavtal Stockholm Archipelago	150		
HBTQ	-1 000		
Norrtälje 400 år	-300		
Lokalutveckling	-1 000		
Jämställdhet	-1 000		
Miljöprogram	-1 000		
Föreläsningar	-200		
Tillväxt och utveckling	-2 000		
Ökade licensavgifter	-1 000		
Taxor och avgifter inom räddningstjänstområdet	200		
Kapitalkostnader på investeringar	-580	-1 071	-1 271
Flytt av ramar enligt beslut delår 1 2017	11 667		
Decentralisering kommunikation	2 000		
Omställningar lokaler	1 000		
Omställningar personal	2 000		
Övriga omställningar	428	4 420	4 538
Summa, tkr	**100**	**-2 300**	**-1 600**

Norrtälje kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetarna är stolta över sitt samhällsuppdrag. Det innebär att skapa ett attraktivt arbetsgivarvarumärke där medarbetarna är ambassadörer.

Genom införande av e-handel beräknas kommunens kostnader bli lägre då avtalstroheten ökar samt att de administrativa flödena kan effektiviseras.

Ökade licensavgifter är kopplade till IT-verksamhet samt införande av nytt rekryteringssystem och modul för rehabilitering.

Det nya taxesystemet som bygger på självkostnadsprincipen och är utformad i enlighet med Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) förslag ”Taxa, myndighetsärenden inom räddningstjänstområdet” beräknas innebära ökade intäkter för räddningstjänsten.

Budgettekniska justeringar har gjorts med anledning av förändrad organisation till exempel Materialförsörjning.

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Kommundirektör/stab	*-3 800*	*-10 216*	-10 750	-11 011	-11 282
Ledningsstöd	*-86 353*	*-90 022*	-87 156	-90 287	-92 511
Kommunstyrelse	*-12 993*	*-13 892*	-13 760	-14 145	-14 550
Kommunfullmäktige	*-4 398*	*-3 792*	-4 586	-4 721	-4 862
Samhällsbyggnad	*-17 869*	*-15 791*	-16 361	-16 884	-17 412
Räddningstjänst	*-58 832*	*-60 187*	*-61 187*	-63 478	-66 050
Omställning, ackumulerad				4 426	8 967
Summa nämnd	**-184 245**	**-193 900**	**-193 800**	**-196 100**	**-197 700**

Kommunstyrelsen har till sitt förfogande ett kommunstyrelsekontor som bereder ärenden. Under kommun-_ styrelsekontoret organiseras ledningsstöd, räddningstjänst och samhällsbyggnad samt kommundirektörens stab.

I ledningsstöd återfinns funktionerna IT, ekonomi, kansli, kundtjänst, kontorsservice, näringsliv och personal och fungerar som ett administrativt stöd till hela kommunen.

Inom samhällsbyggnad återfinns bland annat projektledning av stora strategiska projekt, såsom Projekt Norrtälje Hamn, Lommarstranden och Bålbroskogen samt strategiska planeringen och utvecklingen av kommunens tillgångar såsom fastighetsbestånd och kommunens mark. Kommunstyrelsen ska på ett professionellt sätt leva upp till kommunens andra verksamheters höga förväntningar. Att skapa en resurseffektiv service som håller hög kvalitet är ett ständigt och medvetet förbättringsarbete.

INVESTERINGSRAM, SPECIFICERING, TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
KS inventarier	200	200	200
Summa	**200**	**200**	**200**

16.1.1 Taxor och avgifter

PBL-taxa i bilaga 2

TAXOR ENLIGT LAGEN (2003:778) OM SKYDD MOT OLYCKOR (LSO)

ÄRENDETYP TILLSYN	AVGIFT
Grundavgift tillsyn LSO nivå 1, timtaxa för besöket tillkommer	2 910 kr
Grundavgift tillsyn LSO nivå 2, timtaxa för besöket tillkommer	3 880 kr
Grundavgift tillsyn LSO nivå 3, timtaxa för besöket tillkommer	5 335 kr
Grundavgift tillsyn LSO nivå 4, timtaxa för besöket tillkommer	6 790 kr
Timtaxa för tillsynsbesök och arbete som inte täcks av grundavgift	970 kr

Timavgift räknas per påbörjad kvart (15 min).

TAXOR ENLIGT LAGEN (2010:1011) OM BRANDFARLIGA OCH EXPLOSIVA VAROR (LBE)

ÄRENDETYP TILLSYN	AVGIFT
Grundavgift tillsyn LBE nivå 1, timtaxa för besöket tillkommer	3 880 kr
Grundavgift tillsyn LBE nivå 2, timtaxa för besöket tillkommer	4 850 kr
Grundavgift tillsyn LBE nivå 3, timtaxa för besöket tillkommer	6 305 kr
Grundavgift tillsyn LBE nivå 4, timtaxa för besöket tillkommer	7 760 kr
Timtaxa för tillsynsbesök och arbete som inte täcks av grundavgift	970 kr

Timavgift räknas per påbörjad kvart (15 min).

TAXOR ENLIGT LAGEN (2003:778) OM SKYDD MOT OLYCKOR (LSO) OCH ENLIGT LAGEN (2010:1011) OM BRANDFARLIGA OCH EXPLOSIVA VAROR (LBE), VID SAMORDNAD TILLSYN.

ÄRENDETYP TILLSYN	AVGIFT
Grundavgift samordnad tillsyn LSO/LBE nivå 1, timtaxa för besöket tillkommer	4 850 kr
Grundavgift samordnad tillsyn LSO/LBE nivå 2, timtaxa för besöket tillkommer	6 305 kr
Grundavgift samordnad tillsyn LSO/LBE nivå 3, timtaxa för besöket tillkommer	8 730 kr
Grundavgift samordnad tillsyn LSO/LBE nivå 4, timtaxa för besöket tillkommer	11 155 kr
Timtaxa för tillsynsbesök och arbete som inte täcks av grundavgift	970 kr

Timavgift räknas per påbörjad kvart (15 min).

TAXOR ENLIGT LAGEN (2010:1011) OM BRANDFARLIGA OCH EXPLOSIVA VAROR (LBE)

ÄRENDETYP TILLSYN	AVGIFT
Grundavgift nytt tillstånd	3 880 kr
Grundavgift förlängning av befintligt tillstånd	2 910 kr
Grundavgift godkännande av föreståndare för explosiva varor	970 kr
Timtaxa för arbete som inte täcks av grundavgift	970 kr

Timavgift räknas per påbörjad kvart (15 min).

Taxorna gäller från och med 2018-01-01. Avgift enligt denna taxa betalas av den där tillsyn, rengöring eller brandskyddskontroll skett eller den som ansökt om tillstånd mot faktura. Betalas inte avgift vid i fakturan angiven förfallodag utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgiften beräknas efter den taxa som gäller när ärendet inkommer/startar.

16.2 Överförmyndare

Överförmyndarens uppdrag är att utöva tillsyn av förmyndare, gode män och förvaltare. Denna tillsyn ska skydda de personer som inte kan ta tillvara sina rättigheter eller sköta sin ekonomi och som av någon anledning har god man eller förvaltare utsedd för att hjälpa denne. Överförmyndarorganisationen med Täby, Vallentuna och Österåker, med placering i Täby. Överförmyndaren är fortfarande ytterst ansvarig för de ställföreträdarskap som berör personer folkbokförda i Norrtälje kommun.

DRIFTBUDGET, TKR	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	6838	1 346	1 456	1 456	1456
Kostnader	-11 850	-8 746	-9356	-9356	-9356
Varav kapitalkostnader	-7	-7	-7	-7	-7
Netto	-6	-7 400	-7 900	-7900	-7900
Förändring i tkr	**-5012**	**-699**	**-500**	**0**	**0**
Förändring i %		**10,43%**	**6,7%**	**0,0%**	**0,0%**

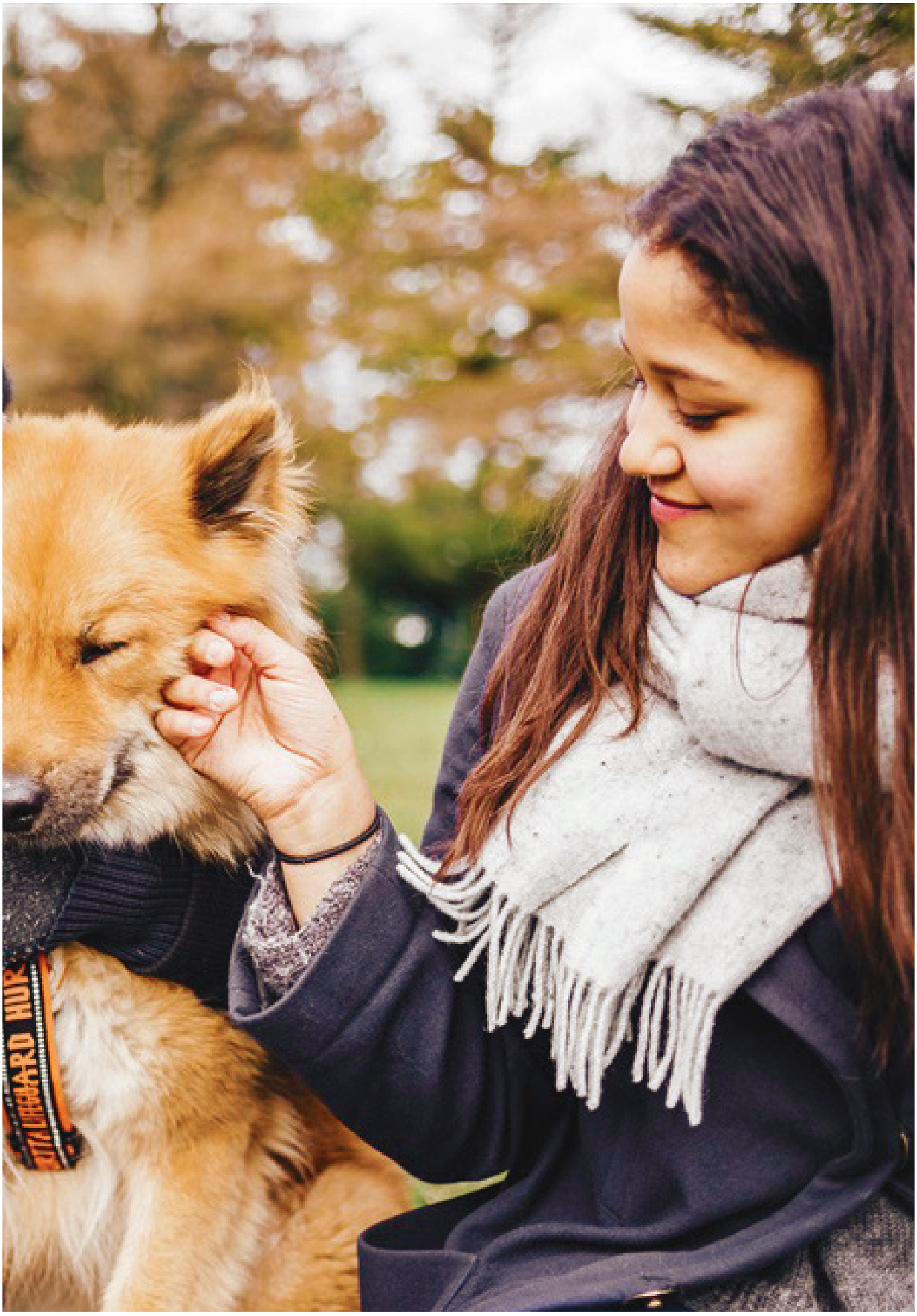
Verksamhetens omfattning är lagd med samma omfattning som år 2017. Justering har gjorts med 400 tusen kronor avseende arvodering.

Antalet ensamkommande barn i behov av god man beräknas minska under 2018, men nivån kommer fortsättningsvis vara relativt hög. En anledning till att många barn fortfarande är kvar i överförmyndarens verksamhet är att det är långa handläggningstider hos Migrationsverket.

Migrationsverket kommer införa schabloniserat bidrag för kostnader relaterade till socialnämnden och överförmyndaren. Ett förslag till fördelning mellan socialnämnden och överförmyndaren håller på att arbetas fram. Sannolikt kommer alla kostnader att täckas av schablonbidraget avseende de ensamkommande barn som är anvisade Norrtälje kommun. Dock är det oklart med finansiering avseende de barn som är anvisade andra kommuner men som vistas i Norrtälje. Bidrag för dessa barn betalas ut först efter att de fått uppehållstillstånd. Alla barn får inte uppehållstillstånd, en del hinner fylla 18 år innan de får uppehållstånd, bidraget matchar inte heller de kostnader som är relaterat till kostnaderna.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Pris- och löneuppräkning)	--500	-200	-200
Effektivisering		200	200
Summa, tkr	**-500**	**0**	**0**

VOLYMER/VERKSAMHET	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Ärenden	865	950	980	1010	1050
Ärenden ensamkommande *flyktingbarn*	155	85	85	85	85
Summa	**1020**	**1035**	**1065**	**1095**	**1135**

HUR

16.3 Val- och förtroendemannanämnd

Nämnden ska möjliggöra för invånarna att göra sin röst hörd i allmänna val och rådgivande folkomröstningar. Vidare ska nämnden bereda ärenden som rör ersättningsbestämmelserna och de förtroendevaldas pensioner. I rollen som valnämnd ska nämnden också aktivt verka för att sprida kunskap om valsystemet bland invånarna samt att öka röstdeltagandet inom kommunen.

År 2018 är det allmänna val och år 2019 val till EU-parlamentet. Nämnden arbetar för att öka antalet röstande och har identifierat geografiskt strategiska områden att arbeta med för att möjliggöra ett högre valdeltagande. Nämnden har hög ambition att öka servicen gentemot invånarna och arbeta aktivt för att på valdagen stärka allas lika värde. Det ska vara tryggt och trevligt att gå och rösta. Nämnden arbetar även för att aktivt informera förstagångsväljare och nysvenskar om möjligheten till att rösta.

DRIFTBUDGET, TKR	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter		0	927	927	0
Kostnader	-434	-450	-3 627	-3 627	-500
Varav kapitalkostnader					
Netto	**-434**	**-450**	**-2 700**	**-2 700**	**-500**
Förändring i tkr		**-16**	**-2 250**	**0**	**2 200**
Förändring i %		**-3,7%**	**500,0%**	**0,0%**	**-81,5%**

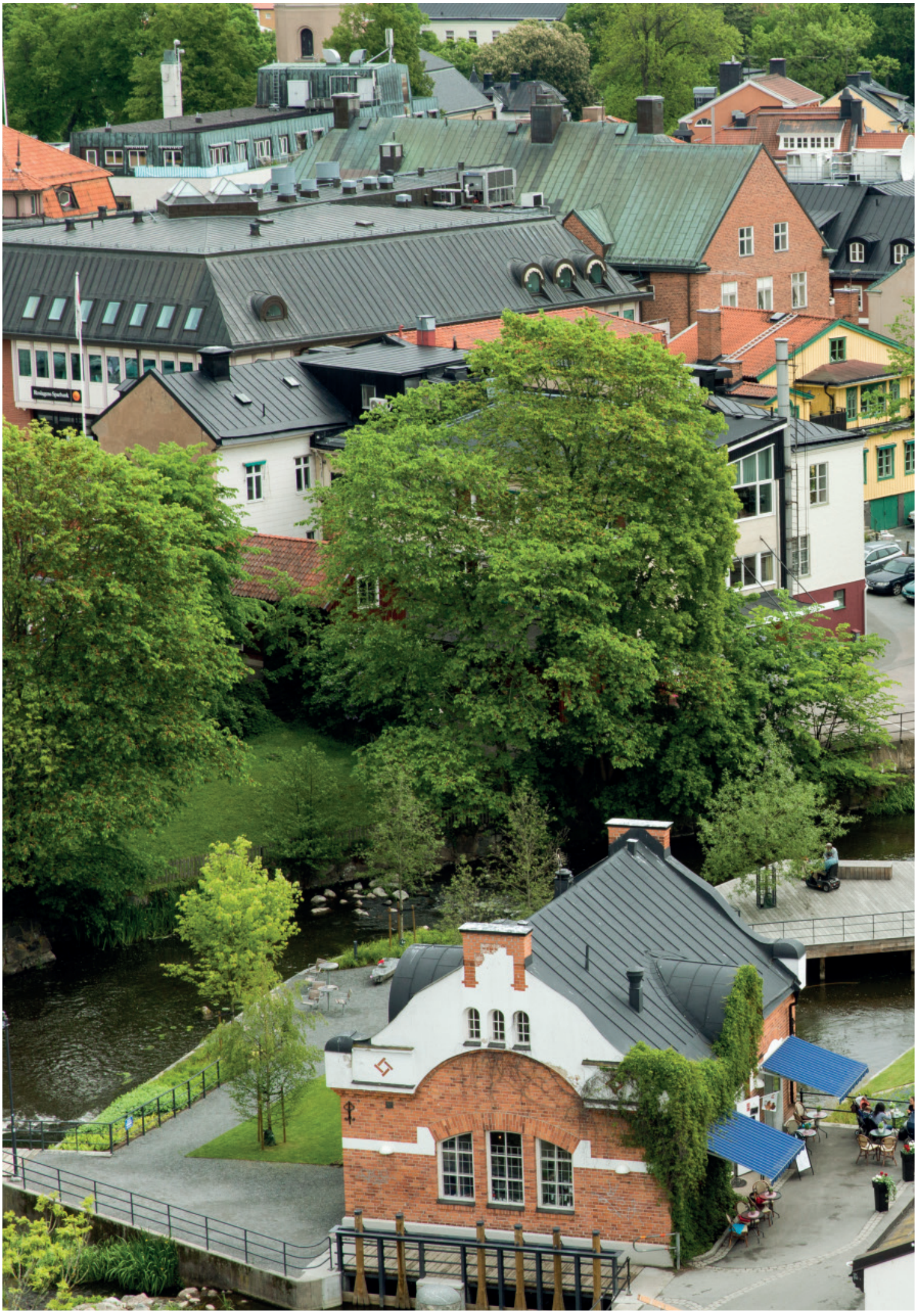
Kostnadsförändring 2018 beror på valår och administration av Allmänna val.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Bidrag valmyndigheten	900	0	-900
Utbildning ledamöter	-200	0	200
Valförättare mm	-2 350	0	2300
Projektledare för valet	-500	0	500
Buss	-100	0	100
Summa, tkr	**-2 250**	**0**	**2 200**

ERSÄTTNING TILL VALFÖRÄTTARE

ERSÄTTNINGAR	2014 BOKSLUT	2018 BUDGET	2019 BUDGET
Mottagen förtidsröst	25 kr	25 kr	25 kr
Ordförande i valdistrikt	3200 kr	3520 kr	3520 kr
Viceordförande i valdistrikt	2800 kr	3080 kr	3080 kr
Valförrättare	2100 kr	2310 kr	2310 kr
Timersättning för valarbetare	204 kr	225 kr	225 kr

Nämnden betalar ut ersättning till valförrättarna i samband med valen. Ersättningen bygger en uppräkning på 10 procent sedan förgående val 2014. I samband med genomförandet av förtidsröstningen inför valdagen tecknar nämnden avtalet med ett antal verksamhetsutövare som med egen personal genomför röstmottagningen. För detta får de en ersättning om 25 kronor per mottagen röst.

16.4 Kommunal revision

Revisorernas uppgift är att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De granskar även om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorernas granskning omfattar all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Granskningen omfattar alltså också den verksamhet som bedrivs av nämndutskott, partsammansatta organ och av förtroendevalda eller anställda. Även den verksamhet som bedrivs av externa utförare på nämndens uppdrag omfattas.

DRIFTBUDGET, TKR	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter					
Kostnader	-1 038	-1 600	-1 650	-1 700	-1 750
Varav kapitalkostnader					
Netto	**-1 038**	**-1 600**	**-1 650**	**-1 700**	**-1 750**
Förändring i tkr		**-562**	**-50**	**-50**	**-50**
Förändring i %		**-54,1%**	**3,1%**	**3,0%**	**2,9%**

16.5 Barn- och skolnämnd

Barn- och skolnämndens uppdrag är att leda och samordna verksamheter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola samt annan pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola och fritidshem. Nämnden ansvarar även för annan pedagogisk verksamhet i form av öppen förskola, öppen fritidsverksamhet samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds, och vissa andra utbildningsformer enligt skollagen som bedrivs i stället för grundskola eller grundsärskola.

Barn- och skolnämnden ska verka för att barn och elever i Norrtälje kommun ges en likvärdig utbildning efter barnens och elevernas förutsättningar och behov, och att alla skolhuvudmän ges transparanta och konkurrensneutrala förutsättningar att bedriva utbildning.

Barn- och skolnämnden fullgör kommunens uppgift som huvudman för de kommunala förskolorna och skolorna. Som huvudman ska kommunen följa upp verksamheten och fatta beslut hur den kommunala verksamheten ska organiseras, och hur resurserna ska fördelas inom respektive verksamhet. Skollagen ställer krav på att resurserna fördelas på ett sätt som skapar en likvärdig förskola och skola, men också så att det enskilda barnets och elevens behov tillgodoses.

Barn- och skolnämnden fullgör även kommunens uppgift som bidragsgivare till fristående verksamhet, samt som tillsynsmyndighet för den fristående verksamhet som kommunen enligt skollagen ska utöva tillsyn över. I denna uppgift ingår att godkänna enskilda som huvudmän för förskola, samt besluta om rätt till bidrag för annan pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola och fritidshem. Nämnden beslutar om bidrag till fristående huvudmän enligt av kommunfullmäktige fastställda bidragsbelopp, samt utövar tillsyn av den fristående verksamhet som kommunen godkänt eller beslutat ha rätt till bidrag. Motsvarande tillsyn för den kommunala verksamheten samt för de fristående grund- och grundsärskolorna utövas av Skolinspektionen.

Norrtälje kommuns verksamhet omfattar 31 förskolor varav 24 grundskolor i kommunal regi. Vidare finns i september 2017 36 förskolor, 8 grundskolor och 1 grundsärskola i enskild regi. Vid de flesta grundskolorna finns även fritidshem

Andelen barn inskrivna i kommunal verksamhet är följande:

- Förskola 66 procent
- Fritidshem 76 procent
- Grundskola 79 procent

84 proecent av alla barn i åldern 1-5 år är inskrivna i förskolan. Personaltätheten i förskolan är 4,8 barn/årsarbetare, och andelen förskollärare 37 procent. Den genomsnittliga gruppstorleken är 15,9 barn/avdelning.

I grundskolan är lärartätheten 12,4 elever/årsarbetande lärare, och andelen lärare med legitimation och ämnesbehörighet 72,3 procent. I kommunen finns total 4 studie- och yrkesvägledare, (SYV) i grundskolan. Det motsvarar 465 högstadieelever per årsarbetande SYV. Inom de kommunala grundskolorna är elevhälsoarbetet organiserat i geografiskt uppdelade team, men elevhälsan är för närvarande föremål för en organisationsöversyn. För att säkerställa att alla elever får tillgång till skolbibliotek har grundskolan ingått ett samarbetsavtal med folkbiblioteket i Norrtälje.

Vid sidan av de obligatoriska verksamheterna ansvarar nämnden även för kommunens kulturskola. Den omfattar 1 150 barn och drivs dels i kommunal regi, dels som upphandlad verksamhet.

Att leda skolutveckling med framgång förutsätter en samsyn om mål och inriktning för verksamheten. Det kräver kontinuerlig uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten kopplat till innehållet i beslutade mål. Ömsesidigt förtroende och god kommunikation underlättar arbetet, till exempel genom möten för dialog och samarbete för att säkerställa samsyn och hög kvalitet i verksamheten. Varje skolhuvudman ska ha ett systematiskt kvalitetsarbete på såväl huvudmannanivå, som på förskole- och skolenhetsnivå. Under planperioden kommer verksamheterna att få kompetensutveckling och stöd i att arbeta med kvalitetsutveckling och ständiga

förbättringar enligt LEAN – filosofin. Skolutvecklingsprogrammet för 2016-2020 anger att kommunen ska erbjuda en framtidsinriktad förskole- och skolverksamhet med höga kunskapsresultat. Barn och ungdomar ska förberedas för och inspireras till att studera vidare, och hitta livsval som leder till yrken som är attraktiva idag, och yrken som inte finns idag men som kommer att efterfrågas i framtiden. Skolutvecklingsprogrammet har identifierat följande framgångsfaktorer för att Norrtälje ska bli en av landets bästa skolkommuner:

- Tydlig gemensam riktning – alla elever ska nå sina mål och det är skolans ansvar
- Höga förväntningar på alla barn och elever
- Stark styrkedja – med värdegrunds- och resultatfokus
- Systematisk kvalitetsutveckling
- Starkt undervisningsfokus
- Skickliga och kompetenta ledare på alla nivåer
- Resurserna närmast linjen – där barnet och eleverna är.

DRIFTBUDGET, TKR	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	130 808	91 672	81 283	83 172	83 741
Kostnader	-1 128 503	-1 109 772	-1 146 083	-1 166 272	-1 186 541
Varav kapitalkostnader	*-4 966*	*-5 105*	*-5 248*	*-5 395*	*-5546*
Netto	**-997 695**	**-1 018 100**	**-1 064 800**	**-1 083 100**	**-1 102 800**
Förändring i tkr		***-20 405***	**-46 700**	**-18 300**	**-19 700**
Förändring i %		***2,0%***	**4,6%**	**1,7%**	**1,9%**

Nämndens budgetram för verksamhetsåren 2018-2020 har beräknats utifrån planeringsförutsättningarna och i enlighet med befolkningsprognosen från mars 2017 för år 2018. Utifrån planeringsförutsättningarna har nämndens ram ökats med 36 miljoner kronor avseende volymer år 2018, dels utifrån befolkningsutveckling och dels på grund av ökad efterfrågenivå. I ramar för år 2019 och 2020 har delar av volymuppräkning tagits hänsyn till men inte fullt ut varför kommande befolkningsprognos kommer att beaktas.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Volymförändring	-36 500	-15 000	-15 000
Prisuppräkning	-29 200	-33 300	-34 700
Modersmål			-4 000
Verksamhetsförändring, teknisk justering	-1 500		
Omställning		20 000	32 500
Effektiviseringar:			
Förskola (inkl. pedag.oms)	*9 000*		
Fritids	*2 100*		
Förskoleklass	*1 700*		
Grundskola	*14 300*		
Särskola	*1 200*		
Avgiftskontroll	*1 300*		
Ledningskontoret	*400*		
Summa effektivisering/verksamhetsförändring		*30 000*	*30 000*
Summa, tkr	**-46 700**	**-18 300**	**-19 700**

- Förskola. En ny produktionsmodell som säkrar förskollärare för genomförande av läroplanen (förläggs till förmiddagar). Kompetensväxling ger minskning av förskollärare med 10 procent samtidigt öka barnskötare 10 procent för tjänstgöring under eftermiddagar. Barngrupps storlekar och personaltäthet per barn i förskolan är oförändrade

- Fritids. Minskning av personaltäthet från 16,5 till 18 åa/barn, vilket bedöms möjligt eftersom barn är inskrivna i verksamheten, men inte vistas där hela dagen. Det medför att barngenomsnittet i verksamheten är lägre än antal inskrivna barn.

- Förskoleklass. I Norrtälje kommuns förskoleklasser omfattar en skoldag 5 timmar. I ersättning har kompenserats 6 timmar. Förutom 5 timmars skoldag, samt 1 timme planeringstid för 1 förskollärare och 1 barnskötare (25 elever klass). I förslag minskas kompensation för barnskötare för planeringstid (5 procent)

- Grundskola Åk 1-3. I grundskolans lägre årskurser planeras inga effektiviserar i undervisningsresursen. En stor del av inköpen i skolverksamheten sker fortfarande på respektive skolenhet. Genom samlade inköp av framförallt digitala läromedel ges möjligheter till effektiviseringar. Vidare övergår många skolenheter till surfplattor i stället för datorer i skolverksamheten vilket medför lägre kostnader för läromedel.

- Åk 4-9. I de senare årskurserna planeras en differentiering och utökning av undervisningstiden. Detta bedöms vara möjligt om en översyn av processerna och rutinerna för lärarens övriga för- och efterarbete genomförs. En översyn av lärarens arbetstid kan frigöra mer tid för undervisning och samtidigt skapa förutsättningar för en bättre arbetsmiljö för lärarna.

- Avgifter. Inkomstkontroll mot skatteverket. Under 2018 ska barn- och skolnämnden säkerställa att alla familjer som har barnsomsorg i kommunen betalar rätt avgift genom att samköra lämnade inkomstuppgifter mot Skatteverkets uppgifter om taxerad inkomst. För hushåll som har betalat fel barnomsorgsavgift ska en justering av avgiften ske.

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Nämnd	1 513	1 423	1 471	1 421	1 573
Allmän kultur	150	167	172	177	182
Kulturskola	16 643	15 489	15 776	16 513	17 106
Öppen Förskola	910	761	787	812	838
Pedagogisk omsorg	8 876	8 188	7 310	8 311	9 138
Förskola	310 693	315 260	336 464	352 538	371 408
Fritids	46 930	57 873	61 320	67 553	73 974
Förskoleklass	41 258	45 040	45 600	47 278	51 757
Grundskola	536 102	538 523	557 509	578 482	594 945
Särskola	20 149	24 194	25 129	26 319	27 736
Sysselsättningsåtgärder	1 204				
Gemensamma Verksamheter	*13 267*	*11 182*	*13 261*	*13 695*	*14 144*
Effektiviseringar				-30 000	-60 000
Summa nämnd	**997 695**	**1 018 100**	**1 064 800**	**1 083 100**	**1 102 800**

VOLYMER/ANTAL

ANTAL BARN OCH ELEVER/VERKSAMHET	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Antal barn i pedagogisk verksamhet	81	93	93	98	103
Antal barn i förskola	2 571	2 578	2 748	2 853	3 019
Antal barn i fritids	2 592	2 664	2 821	2 870	3 031
Antal barn i förskoleklass	604	611	627	635	683
Antal barn i grundskola	5 299	5 427	5 546	5 709	5 944
Antal barn i särskola	46	55	52	53	53
Summa	**11 193**	**11 428**	**11 886**	**12 218**	**12 833**

Enligt den senaste tillgängliga befolkningsprognosen (mars-2017), kommer antalet barn mellan 1-15 år i kommunen att öka med 1000 barn, vilket motsvarar en volymökning på 11 procent. För barn-och skolnämndens verksamhetsområde, blir det en förändring med totalt 1500 barn, eftersom barn kan vistas i flera verksamheter samtidigt, till exempel grundskola och fritids.

INVESTERINGRAM NYINVESTERING, SPECIFICERING,TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN	2021 PLAN	2022 PLAN
Investering möbler/inventarier	5000	5000	5000	5000	5000

16.5.1 Taxor och avgifter

Skolverket har inte lämnat uppgifter per senast den 1 oktober och beräknas göra det i november. Nedan avgifter baseras därför på 2017 års nivå och kommunfullmäktige kan behöva ta ett särskilt ärende efter beslut om Mål&Budget.

FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG 1-5 ÅR	*TIMMAR PER VECKA*	*PROCENT AV MÅNADSINKOMST*	HÖGSTA AVGIFT
Barn 1	påverkar inte avg	3%	1 362 kr
Barn 2	påverkar inte avg	2%	908 kr
Barn 3	påverkar inte avg	1%	454 kr
FRITIDSHEM OCH PEDAGOGISK OMSORG 6-12 ÅR	***TIMMAR PER VECKA***	***PROCENT AV MÅNADSINKOMST***	**HÖGSTA AVGIFT**
Barn 1	påverkar inte avg	2%	908 kr
Barn 2	påverkar inte avg	1%	454 kr
Barn 3	påverkar inte avg	1%	454 kr

Inkomsttaket (hushållets bruttoinkomst per månad) är 45390 kr 2017

Skolverket ska senast den 1 oktober året före lämna uppgifter till varje kommun om högsta avgiftsgrundande inkomst per månad för första, andra respektive tredje barnet i förskolan respektive fritidshemmet.

AVGIFT FÖR MUSIKSKOLA	*2018*
Instrumental undervisning och sång	750 kronor /termin
Instrumenthyra	300 kronor /termin
Endast ensemblespel *(ingår i avgiften för instrumentalelever)*	425 kronor /termin
Fördjupning (40 min lektion)	1400 kronor /termin

16.5.2 Ersättning till utförare - pengbelopp och prestationsersättningar

GRUNDBELOPP FÖRSKOLA

BRUTTO	*KOMMUNALA UTFÖRARE*	ENSKILDA UTFÖRARE
Över 30 timmar		
Peng 1-2 år	164 100 kr	173 946 kr
Peng 3-5 år	123 524 kr	130 935 kr
mellan 15,1 - 30,0 timmar		
Peng 1-2 år	156 268 kr	165 644 kr
Peng 3-5 år	115 690 kr	122 632 kr
Upp till 15,0 timmar		
Peng 1-2 år	109 784 kr	116 371 kr
Peng 3-5 år	86 613 kr	91 809 kr

GRUNDBELOPP PEDAGOGISK OMSORG

BRUTTO	*KOMMUNALA UTFÖRARE*	ENSKILDA UTFÖRARE
Över 30 timmar		
Peng 1-2 år	120 534	127 766
Peng 3-5 år	84 782	89 869
mellan 15,1 - 30,0 timmar		
Peng 1-2 år	114 390	121 253
Peng 3-5 år	78 638	83 356
Upp till 15,0 timmar		
Peng 1-2 år	76 305	80 883
Peng 3-5 år	55 493	58 823

GRUNDBELOPP FRITIDSHEM, FAMILJEFRITIDSHEM, KRONOR

BRUTTO	*KOMMUNALA UTFÖRARE*	ENSKILDA UTFÖRARE
Peng f-klass-årsk 3	29 664	31 444
Peng årsk 4-årsk 6	17 643	18 702
Familjefritids barn 6-9 år	28 501	30 212
Familjefritids barn 10-12 år	23 447	24 854

GRUNDBELOPP FÖRSKOLEKLASS

	KOMMUNALA UTFÖRARE	ENSKILDA UTFÖRARE
Förskoleklass	69 122	73 270

GRUNDBELOPP ÅRSKURS 1-9, KRONOR

PENG ORDINARIE GRUNDSKOLA/SÄRSKOLA	*KOMMUNALA UTFÖRARE*	ENSKILDA UTFÖRARE
Peng år 1-3	81 990	86 909
Peng år 4-6	81 990	86 909
Peng år 7-9	90 275	95 691

TILLÄGGSBELOPP GRUNDSÄRSKOLA, KRONOR

	KOMMUNALA UTFÖRARE	ENSKILDA UTFÖRARE
Nivå 1	139 353	147 714
Nivå 2	200 300	212 318
Nivå 3	318 900	338 034
Nivå 4	400 100	424 106
Nivå 5	510 709	541 352

TILLÄGGSBELOPP SKOLBARNOMSORG, KRONOR

	KOMMUNALA UTFÖRARE	ENSKILDA UTFÖRARE
Nivå 1	77 342	81 982
Nivå 2	115 958	122 915
Nivå 3	231 035	244 897
Nivå 4	231 035	244 897
Nivå 5	231 035	244 897

KULTURSKOLA, ÅRSBELOPP

	KOMMUNALA UTFÖRARE	ENSKILDA UTFÖRARE (INKL 25% MOMS)
Ämneskurs	13 902	17 378
Ensamblespel	6 951	8 689

16.5.3 Övriga ersättningar

Ersättning för självskjuts med båt 2018

Ersättningen för självskjuts med båt för 2018 för elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola fastställs till 50 kronor per påbörjad tur och 50 kronor per sjömil.

16.6 Utbildningsnämnd

Utbildningsnämnden leder och samordnar verksamheten inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, särvux, grund- läggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, uppdragsutbildning och svenskundervisning för invandrare.

Nämnden ansvarar för bidragsgivning till fristående gymnasieskola, samt fullgör kommunens rätt till insyn i fristående gymnasieskola. Vidare fullgör nämnden kommunens uppgifter i övrigt som rör fristående gymnasieskola. Utbildningsnämnden initierar utbildningssamverkan med eftergymnasiala utbildningsformer.

Utbildningsnämnden skall verka för en helhetssyn på de frivilliga skolformerna för ungdomar och vuxna i kommunen, och tillsätta de beredningsorgan som krävs för att fullgöra uppgift bland annat som intagningsnämnd.

Utbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar att hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen är sysselsatta som har fullgjort sin skolplikt men inte har fyllt 20 år och genomför eller fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskola eller gymnasiesärskola eller motsvarande utbildning (aktivitetsansvaret).

Att leda skolutveckling med framgång förutsätter en samsyn på mål och inriktning för verksamheten. För att nå framgång krävs kontinuerlig uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten kopplat till innehållet i beslutade mål. Ömsesidigt förtroende och god kommunikation underlättar arbetet, till exempel genom möten för dialog och samarbete för att säkerställa ständiga förbättringar. Här kommer verksamheterna under planperioden att arbeta enligt LEAN – filosofin. Baserat på beslutat Skolutvecklingsprogram 2016-2020, har denna plan färdigställts, som skall erbjuda en framtidsinriktad förskole- och skolverksamhet med höga kunskapsresultat. Barn och ungdomar ska inspireras och förberedas till att studera vidare, och hitta livsval som leder till yrken som är attraktiva idag eller till yrken som inte finns idag men som kommer att finnas och efterfrågas i framtiden.

Antalet ungdomar som är folkbokförda i Norrtälje i maj 2017 och studerar i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan är 1 855 stycken, att jämföra med 2016 då det var 1 842 elever. Den största delen av gymnasieverksamheten finansieras via elevpeng och en mindre del via statsbidrag. Beloppen är i huvudsak de samma oavsett om utföraren är kommunal eller fristående.

Fördelningen mellan elever på olika programtyper är följande:

- Högskoleförberedande program 47 procent
- Yrkesförberedandeprogram 38 procent
- Introduktionsprogram 15 procent

GYMNASIESKOLAN

Idag studerar ca 57 procent i egen regi på Rodengymnasiet och ca 43 procent av Norrtäljes gymnasieungdomar i extern regi. Andel som läser i Norrtälje kommun ökar. När elevkullarna ökar i regionen kommer konkurrensen om utbildningsplatserna att öka i hela Stockholms län, vilket kommer att medföra att fler elever kommer att läsa sin utbildning inom kommunen. Huvudmannen har ett särskilt ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet i egen regi.

Utan gymnasieutbildning är det svårt att komma in på arbetsmarknaden eller ha tillgång till eftergymnasiala studier. I Norrtälje går 37 procent av eleverna i en gymnasieskola utanför kommunen. I Stockholms län kommer antalet elever som är behöriga till gymnasiet ökar med 25 000 elever fram till 2025. Trenden att läsa på högskoleförberedande programmen kommer att fortsätta i hela länet och även i Norrtälje. Där är det viktigt att samarbeta och marknadsföra yrkesprogrammen tillsammans med arbetsgivare för att bibehålla och öka attraktionskraften.

Valfriheten för elever med lägre meritvärde från grundskolan kommer att begränsas, och det kommer att vara svårare för elever från Norrtälje att söka och komma in på de mest populära utbildningarna i Stockholms län och Uppsala, vilket kommer medföra att eleverna kommer att bli hänvisande till utbildningar som finns i Norrtälje kommun.

Det är viktigt att Norrtälje kommuns gymnasieskolor har ett utbud av program med rätt inriktningar och fördjupningskurser som både ger behörighet till eftergymnasiala utbildningar, men även innehåller de kunskaper, färdigheter och kompetenser som behövs på den framtida arbetsmarknaden. Ytterligare en utmaning är att ge de stora antalet nyanlända elever adekvata insatser och en möjlighet att gå klart gymnasiet, eller de utbildningar som ger bäst förutsättningar till integration och självförsörjning.

GYMNASIESÄRSKOLAN

Varje kommun ansvarar för att alla ungdomar i kommunen som tillhör gymnasiesärskolans målgrupp erbjuds utbildning av god kvalitet i gymnasiesärskolan. Kommunen får erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller ett landsting enligt samverkansavtal med kommunen eller landstinget. Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen. Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål

VUXENUTBILDNING

Hemkommunen ansvarar för att de som enligt 11 § har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och önskar det, också får delta i sådan utbildning. 16 § Varje kommun ska erbjuda utbildning på gymnasial nivå. Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå och för att motivera dem att delta i sådan utbildning. Kommunen ska särskilt ta hänsyn till arbetsmarknadens behov vid utformning av yrkesvux-utbildningar.

Utifrån livslångt lärande och sökmönster på gymnasiet är det viktig att tänka på helheten när det gäller gymnasiet och vuxenutbildningen. Vuxenutbildningen kommer i framtiden blir allt viktigare för att kompentensförsörja bristyrken på arbetsmarknaden och då särskilt inom vård- och omsorgssektorn. Att skapa lärandemöjligheter, valfrihet och kvalitet för individen är en utmaning som kräver stora ansträngningar och samarbete med externa utbildningsanordnare och arbetslivet. Särskilt viktigt är det att samarbeta med yrkesgymnasier så att individer kan läsa in behörighetsgivande kurser inom yrkesämnen till yrkeshögskolan.

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*34 380*	*29 217*	30 861	32 118	33 737
Kostnader	*-268 973*	*-301 617*	-310 161	-322 118	-337 837
Varav kapitalkostnader	*-642*	*-683*	*-702*	*-722*	*-742*
Netto	***-234 593***	***-272 400***	**-279 300**	**-290 000**	**-304 100**
Förändring i tkr		***-37 807***	**-6 900**	**-10 700**	**-14 100**
Förändring i %		***-16,1%***	**2,5%**	**3,8%**	**4,9%**

Utbildningsnämndens planeringsramar för år 2018-2020 är beräknade utifrån kommunens planeringsförutsättningar och befolkningsprognos från mars 2016. Den senaste tillgängliga befolkningsprognosen, från mars 2017, överensstämmer med den tidigare befolkningsprognosen för år 2018, dock visar befolkningsprognosen på en ökning av antalet barn i gymnasieåldern jämfört med tidigare prognos för år 2019 och 2020. I befolkningsprognosen ingår inte migrationsverkets prognos för nyanlända och ensamkommande asylsökande barn. I ramar för år 2019 och 2020 har delar av volmuppräkning tagits hänsyn till men inte fullt ut utan kommande befolkningsprognos kommer att beaktas. Kommunen har en volymreserv för planperioden på 100 miljoner kronor.

Som komplettering till lärarlönelyftet har kommunen satsat 7 miljoner kronor på att lyfta lönen för skolledare och yrkesskickliga lärare. Utbildningsnämnden får en ramförstärkning på 1,5 miljoner kronor och Barn- och skolnämnden 5,5 miljoner kronor.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Volymförändring	-2 000	-3 000	-6 000
Prisuppräkning	-8 100	-8 700	-9 100
Verksamhetsförändring	2 200	0	0
Effektivisering	1 000	1 000	1 000
Summa, tkr	**-6 900**	**-10 700**	**-14 100**

Den för utbildningsnämnden tilldelade budgetram för år 2018 kommer att ge nämnden tillräckliga medel för att kunna bedriva sin verksamhet med god kvalitet.

Risker finns dock kopplade till antalet nyanlända elever. Elever finns redan nu i systemet men finansieras tills de får permanent uppehållstillstånd (PUT) eller tillfälligt uppehållstillstånd (TUT) av statsbidrag från migrationsverket. Då eleverna får PUT eller TUT övergår betalningsansvaret till utbildningsnämnden.

Maj 2017 är det cirka 150 elever som utbildningsnämnden söker statsbidrag för. Väljer de nyanlända eleverna yrkesprogram som har högre kostnader täcker inte migrationsverkets bidrag kostnaderna för undervisning, men utifrån ett långfristigt perspektiv gynnar valet av yrkesprogram självförsörjning och integration på arbetsmarknaden.

För att nå de effektiviseringar på en miljon kronor per år för Utbildningsnämnden som finns i budgetramen för 2018-2020, planeras följande:

- Effektivisering av lokalutnyttjande enligt nyckeltal från KSL.
- Schemaomläggning vid Rodengymnasiet innebär effektivare utnyttjande av personaltimmar
- Kartläggning av alla arbetsprocesser vid införande av LEAN skapar snabbare och effektivare processer
- Gemensam upphandling av alla utbildningsformer vid Norrtälje vuxenutbildning för att minska kostnaderna och samtidigt öka effektivitet och kvalitet
- Åtgärdsprogram för sammanslagning av gymnasieskolan, särskilt gymnasiesärskolan. Flytt och samordning höjer kvaliteten och ökar effektiviteten

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Kommunledning och nämnder	*-1 148*	*-1 045*	-1 377	-1 424	-1 473
Övrig politisk verksamhet	*-349*	*-349*	-360	-372	-385
Lokaler kultur och fritid	*-2 048*	*-2 015*	-2 061	-2 117	-2 176
Gymnasieskola	*-187 943*	*-222 399*	-225 540	-234 504	-246 799
Gymnasiesärskola	*-20 407*	*-18 661*	-19 171	-19 763	-20 381
Grundläggande Vuxenutbildning	*-2 098*	*-2 120*	-2 686	-2 777	-2 871
Gymnasial Vuxenutbildning	*-10 887*	*-12 958*	-12 419	-12 841	-13 278
Särskild utbildning för vuxna	*-544*	*-1 006*	-1 037	-1 072	-1 109
Högskoleutbildningar	*-1 973*	*-2 051*	-2 115	-2 186	-2 261
Svenska för invandrare	*-3 286*	*-5 137*	-7 281	-7 511	-7 751
Gemensamma verksamheter	*-3 684*	*-4 659*	-5 253	-5 432	-5 617
Summa nämnd	***-234 367***	***-272 400***	***-279 300***	***-290 000***	***-304 100***

Uppräkningarna har skett enligt planeringsförutsättningarna och är jämt fördelade över samtliga verksamheter. Viss förstärkning har dock gjorts inom verksamheterna grundläggande vuxenutbildning och svenska för invandrare för att möta de nya behovet i och med den ökade invandringen.

INVESTERINGRAM NYINVESTERING, SPECIFICERING,TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN	2021 PLAN	2022 PLAN
Investering möbler/inventarier	1000	1000	1000	1000	1000

VOLYMER/ANTAL

ANTAL ELEVER GYMNASIESKOLA FOLKBOKFÖRDA I NORRTÄLJE KOMMUN	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Gymnasieelever - totalt	1 785	1 810	1 884	1 935	1 990
Varav elever på Roden gymnasiet	1 018	980	1 087	1 112	1 142
Varav elever i annan kommun	198	205	200	215	220
Varav elever i fristående verksamhet	562	619	590	600	620
Varav elever i landstinget	7	6	7	8	8
Summa	**1785**	**1810**	**1884**	**1935**	**1990**

ANTAL ELEVER GYMNASIESÄRSKOLA FOLKBOKFÖRDA I NORRTÄLJE KOMMUN	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Gymnasieelever - totalt	30	34	34	34	34
Varav elever på Roden gymnasiet	15	20	20	20	20
Varav elever i annan kommun	2	2	2	2	2
Varav elever i fristående verksamhet	13	12	12	12	12
Varav elever i landstinget	0	0	0	0	0
Summa	**30**	**34**	**34**	**34**	**34**

Trenden med vikande antal elever i gymnasieåldern har brutits och en ökning kan ses från år 2016. Befolkningsprognosen visar på en fortsatt ökning även framöver av antal gymnasieelever. Befolkningsprognosen tar inte hänsyn till antalet nyanlända och antalet elever kan därför öka ytterligare.

En förändring kan ses i elevernas sökmönster. Färre elever söker sig till yrkesprogram och fler söker sig till de högskoleförberedande programmen. På Rodengymnasiet fortsätter arbetet med att göra skolan attraktiv så att fler söker sig dit. Med ökat elevunderlag kan utbudet breddas och fler få sina önskemål om utbildning tillgodosedda på hemmaplan.

Antalet elever inom gymnasiesärskolan har minskat successivt. Trenden med få elever ser ut att fortsätta även under år 2018-2020.

RODENGYMNASIETS ENHETER

Norrtälje kommun är huvudman för kommunens gymnasieskola, Rodengymnasiet. Skolan erbjuder även utbildning inom gymnasiesärskola. I maj 2017 studerade 1 078 elever vid gymnasieskolan, varav 1 060 stycken är folkbokförda i Norrtälje. 18 elever studerade vid gymnasiesärskolan, varav 17 är folkbokförda i Norrtälje. Som huvudman för Rodengymnasiet ska kommunen följa upp verksamheten och fatta beslut om utbud och gymnasieorganisation samt om hur resurserna ska fördelas. Följande program erbjöds läsåret 2016/17:

PROGRAM	ANTAL ELEVER MAJ 2017
Naturvetenskap	98
Ekonomi	119
Samhällsvetenskap	210
Teknik	85
HA	90
Vård och omsorg	59
Språkintroduktion (PUT 36 st, TF 40 st, Väddö 18 st Migrationsverket betalar)	76
Summa högskoleförberedande program	**737**
Bygg och anläggning	96
El och energi	81
Fordon och transport	117
Restaurang och livsmedel	4
Individuellt alternativ	25
Summa yrkesförberedande program (inkl. introduktionsprogram inriktade mot programmen)	**323**
Totalt Rodengymnasiet	**1 060**

Följande program inom gymnasiesärskolan erbjöds läsåret 2016/17:

PROGRAM	ANTAL
Naturbruk	7
Handel och administration	3
Hotell och restaurang	2
Media	0
IVP4	5
SUMMA	**17**

Vuxenutbildning

Utbildningsnämnden är även huvudman för Vuxenutbildningen, kommunal vuxenutbildning (Komvux) och Särskild Utbildning för Vuxna (Särvux). Kursutbudet inom Vuxenutbildningen omfattar teoretiska kurser på både grundskole- och gymnasialnivå samt yrkeskurser. I egen regi erbjuds främst svenska som andra språk, matematik, engelska och svenska samt en vård- och omsorgsutbildning. Genom ett upphandlingssamarbete med andra kommuner erbjuds även ett omfattande kursutbud av såväl teoretiska som yrkesinriktade kurser. SFI-utbildningen bedrivs helt av en upphandlad verksamhet. Rektorn är utöver den egna verksamheten även uppföljningsansvarig för de upphandlade kurser och utbildningar som bedrivs av nio utbildningsanordnare/skolor. För närvarande, maj 2017, läser 657 elever en eller flera kurser inom vuxenutbildningen, varav 312 är inskrivna på SFI. I den egna verksamheten ingår också Lärcentrum samt kommunens samordning av modersmål- och studiehandledningen.

16.6.1 Programpeng

Programpengen för de nationella programmen fastställs av Kommuner i Stockholms län, KSL, och är den prislista utbildningsnämnden följer, enligt tidigare fattat beslut.

KSL:s styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 22 juni 2017 att rekommendera samverkansområdets kommuner att fastslå föreslagen prislista för gymnasieskolan 2018 baserad på en genomsnittlig uppräkning på1,8 procent.

PROGRAMPENG	KOMMUNALA UTFÖRARE 2018	ENSKILDA UTFÖRARE (INKL 6% MOMS) 2018
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	80 907	85 761
Fritid- och hälsa (BFFRI)	80 907	85 761
Pedagogiskt arbete (BFPED)	80 907	85 761
Socialt arbete (BFSOC)	80 907	85 761
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)	112 658	119 417
Husbyggnad (BAHUS)	112 658	119 417
Mark och anläggning (BAMAR)	112 658	119 417
Måleri (BAMAL)	112 658	119 417
Plåtslageri (BAPLA)	112 658	119 417
Anläggningsfordon (BAANL) ÅK 2 VT	178 397	189 101
Anläggningsfordon (BAANL) ÅK 2 HT	211 266	223 942
Anläggningsfordon (BAANL) ÅK 3 VT	178 397	189 101
Anläggningsfordon (BAANL) ÅK 3 HT	178 397	189 101
Ekonomiprogrammet (EK)	76 831	81 441
Ekonomi (EKEKO)	76 831	81 441
Juridik (EKJUR)	76 831	81 441
El- och energiprogrammet (EE)	107 719	114 182
Automation (EEAUT)	107 719	114 182
Dator- och kommunikationsteknik (EEDAT)	107 719	114 182
Elteknik (EEELT)	107 719	114 182
Energiteknik (EEELT)	114 423	121 288
Estetiska programmet (ES)	104 850	111 141
Bild och formgivning (ESBIL)	104 850	111 141
Dans (ESDAN)	104 850	111 141
Teater (ESEST)	104 850	111 141
Estetik och media (ESEST)	108 948	115 485
Musik (ESMUS)	122 106	129 432
Fordons- och transportprogrammet (FT)	132 711	140 674
Godshantering (FTGOD)	132 711	140 674
Karosseri och lackering (FTKAR)	132 711	140 674
Lastbil och mobila maskiner (FTLAS)	132 711	140 674
Personbil (FTPER)	132 711	140 674
Transport (FTTRA) ÅK 2 VT	178 323	189 022
Transport (FTTRA) ÅK 2 HT	201 129	213 197
Transport (FTTRA) ÅK 3 VT	178 323	189 022
Transport (FTTRA) ÅK 3 HT	178 323	189 022
Handels- och administrationsprogrammet (HA)	84 733	89 817
Administrativ service (HAADM)	84 733	89 817
Handel och service (HAHAN)	84 733	89 817
Hantverksprogrammet (HV)	105 466	111 794
Finsnickeri (HVFIN)	105 466	111 794
Florist (HVFLO)	105 466	111 794
Frisör (HVFRI)	105 466	111 794
Textil design (HVTEX)	105 466	111 794
Övriga hantverk	105 466	111 794
Hotell- och turismprogrammet (HT)	84 999	90 099
Hotell och konferens (HTHOT)	84 999	90 099

PROGRAMPENG	KOMMUNALA UTFÖRARE 2018	ENSKILDA UTFÖRARE (INKL 6% MOMS) 2018
Turism och resor (HTTUR)	84 999	90 099
Humanistiska programmet (HU)	77 124	81 751
Kultur (HUKUL)	77 124	81 751
Språk (HUSPR)	77 124	81 751
Industritekniska programmet (IN)	139 113	147 460
Driftsäkerhet och underhållsteknik	139 113	147 460
Processteknik	139 113	147 460
Produkt och maskinteknik	139 113	147 460
Svetsteknik	139 113	147 460
Naturbruksprogrammet (NB)	162 783	172 550
Lantbruk (NBLAN) Berga - SLL	201 515	213 606
Skog	Riksprislista	Riksprislista
Trädgård	201 515	213 606
Naturvetenskapliga programmet (NA)	84 980	90 079
Naturvetenskap	84 980	90 079
Naturvetenskap och samhälle	84 980	90 079
Restaurang och livsmedelsprogrammet (RL)	124 756	132 241
Bageri och konditor	124 756	132 241
Färskvaror, delikatess och catering	124 756	132 241
Kök och servering	124 756	132 241
Samhällsvetenskapliga programmet (SA)	76 658	81 257
Beteendevetenskap	76 658	81 257
Samhällsvetenskap	76 658	81 257
Medier, info och kommunikation (SAMED) ÅK 2 VT	86 506	91 696
Medier, info och kommunikation (SAMED) ÅK 2 HT	91 430	96 916
Medier, info och kommunikation (SAMED) ÅK 3 VT	86 506	91 696
Medier, info och kommunikation (SAMED) ÅK 3 HT	86 506	91 696
Teknikprogrammet (TE)	89 154	94 503
Design och produktionsutveckling	89 154	94 503
Indformations- och mediateknik	89 154	94 503
Produktionsteknik	89 154	94 503
Samhällsbyggande och miljö	89 154	94 503
Teknikvetenskap	89 154	94 503
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)	109 085	115 630
Fastighet	109 085	115 630
Kyl- och värmepumpsteknik	109 085	115 630
Ventilationsteknik	109 085	115 630
VVS	109 085	115 630
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)	85 066	90 170
Språkintroduktion (IMSPR)	122 631	129 989
Individuellt alternativ (IMIND)	119 291	126 448
Profiltillägg per elev		
Tilläggsersättning Lagidrott	17 125	18 153
Tilläggsersättning Individuell idrott	20 550	21 783
Tilläggsersättning Modersmål	8 472	8 980

PROGRAMPENG	KOMMUNAL UTFÖRARE 2018	ENSKILD UTFÖRARE (INKL 6% MOMS) 2018
Yrkesprogram och inriktning (IMPRO)		
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	84 079	89 124
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)	116 253	123 228
El- och energiprogrammet (EE)	110 741	117 385
Fordons- och transportprogrammet (FT)	136 380	144 563
Handels- och administrationsprogrammet (HA)	88 175	93 466

PROGRAMPENG	KOMMUNAL UTFÖRARE 2018	ENSKILD UTFÖRARE (INKL 6% MOMS) 2018
Hantverksprogrammet (HV)	108 429	114 935
Hotell- och turismprogrammet (HT)	88 175	93 466
Industritekniska programmet (IN)	141 738	150 242
Restaurang och livsmedelsprogrammet (RL)	127 752	135 417
Naturbruksprogrammet (NB)	165 055	174 958
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)	112 527	119 279
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)	88 175	93 466
Yrkesintroduktion (IMYRK)		
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	101 134	107 202
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)	140 823	149 272
El- och energiprogrammet (EE)	134 649	142 728
Fordons- och transportprogrammet (FT)	165 889	175 842
Handels- och administrationsprogrammet (HA)	105 916	112 271
Hantverksprogrammet (HV)	131 833	139 742
Hotell- och turismprogrammet (HT)	106 249	112 624
Industritekniska programmet (IN)	173 891	184 325
Restaurang och livsmedelsprogrammet (RL)	155 945	165 302
Naturbruksprogrammet (NB)	203 479	215 687
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)	136 356	144 538
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)	106 333	112 712
Preparand (År 1) IMPRE		
Ekonomiprogrammet (EK)	85 531	90 663
Naturvetenskapliga programmet (NA)	93 680	99 301
Samhällsvetenskapliga programmet (SA)	85 358	90 479
Teknikprogrammet (TE)	97 854	103 725

TILLÄGGSBELOPP GYMNASIESÄRSKOLA, KRONOR

	KOMMUNAL UTFÖRARE 2018	ENSKILD UTFÖRARE (INKL 6% MOMS) 2018
Nivå 1	139 353	147 714
Nivå 2	200 300	212 318
Nivå 3	318 900	338 034
Nivå 4	400 100	424 106
Nivå 5	510 709	541 352

Programpengen inom individuella alternativet, språkintroduktion, yrkesintroduktion (IMYRK), preparandutbildning (IMPRE) och tilläggsbelopp för gymnasiesärskoleelever ligger utanför KSL:s prislista och beslutas av kommunfullmäktige. Till utförare i enskild regi utgår momskompensation med sex procent på beslutade priser.

Priserna för yrkesintroduktion och preparandutbildning utgår från KSL:s prislista med ett enhetligt tillägg som är lika oavsett program.

Yrkesintroduktionens programpeng har räknats fram enligt principen att yrkesintroduktion ska ha 25 procent högre undervisningskostnad än de nationella programmet.

Preparand utbildningen, det nationella programmets elevpeng höjs med 8 700 kronor. Beloppet är det som skolverket beslutat att kommuner är skyldiga att betala om en elev har underkänt i de tre ämnena matematik, svenska och engelska.

Tilläggsbelopp gymnasiesärskolan. Grundbelopp betalas utifrån gymnasieskolans programpeng. Tilläggsbeloppen är uppräknade enligt planeringsförutsättningarna och är de samma för grundskolan som för gymnasieskolan. Nivåpengen inom särskolan har omfördelats mellan nivåerna för att bättre möta elevernas behov. Omfördelningen ryms inom ram.

16.7 Bygg- och miljönämnd

Bygg- och miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom byggnadsväsendet (dock inte den översiktliga planeringen, detaljplaneringen mm) och har den närmaste kontrollen över byggnadsverksamheten enligt Plan- och bygglagen (2010:900). Nämnden fullgör också de övriga uppgifterna som enligt annan lag ska fullgöras av nämnden inom byggnadsväsendet, bland annat lag om lägenhetsregister och förordning om fastighetsregister.

Bygg och miljönämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet (exklusive naturvård), exempelvis miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen, foderlagen, strålskyddslagen och lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Bostadsbyggandet förväntas öka i Stockholmsregionen. Även i Norrtälje kommun finns ett stort behov av nya bostäder. Under förutsättning att byggbar mark finns tillgänglig förväntas en stabil utveckling i antal bygglov för en- och flerbostadsprojekt i kommunen.

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*45 232*	*42 740*	44 917	46 444	48 023
Kostnader	*-51 245*	*-58 940*	-62 617	-64 244	-65 923
Varav kapitalkostnader	*-555*	*-568*	*-713*	*-713*	*-713*
Netto	***-6 013***	***-16 200***	**-17 700**	**-17 800**	**-17 900**
Förändring i tkr			**-1 500**	**-100**	**-100**
Förändring i %			**9,26%**	**0,56%**	**0,56%**

Nettokostnadsökningen mellan budget 2017 och budget 2018 avser flytt av kostnader för GIS från kommunstyrelsen till Bygg- och miljö. Det är ingen utökning för kommunen.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Prisuppräkning, netto	-300	-100	-100
GIS	-1200	0	0
Summa, tkr	**-1500**	**-100**	**-100**

Ökade kostnader för antal ärenden finansieras genom intäkter.

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Nämnd	*-1 073*	*-1 300*	-1 300	-1 350	-1 350
Sekreterare	*48*	*-646*	-660	-680	-700
Bygglov	*6 291*	*10 362*	10 851	11 300	11 721
Mät- och kart	*-3 541*	*-5 494*	-6 394	-6 500	-6 589
Miljö och hälsoskydd/ Livsmedel	*-5 828*	*-6 478*	-6 847	-6 926	-6 969
Ledning och stab	*-1 791*	*-12 519*	-13 220	-13 504	-13 873
Miljövård	*-119*	*-125*	-130	-140	-140
Summa nämnd	***-6 013***	***-16 200***	***-17 700***	***-17 800***	***-17 900***

INVESTERINGRAM NYINVESTERING, SPECIFICERING,TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN	2021 PLAN	2022 PLAN
Investering möbler/inventarier	400	400	400	400	400

16.7.1 Taxor och avgifter

Taxa och taxebestämmelser enligt miljöbalken i bilaga 3
Plan- och bygglovstaxa i bilaga 4
Taxa offentlig kontroll inom livsmedelsområdet i bilaga 5
Taxa enligt lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa i bilaga 6
Taxa för verksamhet inom strålskyddslagens område i bilaga 7

Timavgift Livsmedelskontroll 2017

Österåker	1220 kronor
Upplands Bro	1290 kronor
Upplands Väsby	1127 kronor
SRMH (dvs Täby+Vaxholm)	1250 kronor
Danderyd	1290 kronor

Timavgift Miljöbalken 2017

Österåker	1105 kronor
Upplands Bro	1160 kronor
Upplands Väsby	1127 kronor
SRMH (dvs Täby+Vaxholm)	1240 kronor
Danderyd	1149 kronor

För plan- och bygglovstaxan är det svårare att jämföra då taxeupplägget varierar kraftigt mellan respektive kommun. De flesta av de ovanstående kommunerna använder taxeupplägget med formelberäkning utifrån faktorer, milliprisbasbelopp (mPBB), areafaktorer och så vidare. Följande uppskattning har dock gjorts:

Avgift bygglov 2017 nybyggnad enbostadshus ingen avvikelse ifrån detaljplanen

Österåker	130 -190 m2 = 22 700 kronor
Upplands Väsby	under 200 m2 = 26 091 kronor
Täby	under 180 m2 = 33 400 kronor (över 180 m2 = 39 400 kronor)
Danderyd	under 200 m2 = 22 633 kronor

Förslag Norrtälje 2018 storleksoberoende 19 320 kronor

16.8 Kultur- och fritidsnämnd

Grunden för kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att stödja och främja kultur-, idrotts- och friluftslivet i hela kommunen. Avsikten är att tillgodose den enskildes kulturella demokratiska, sociala och fysiska välfärd. Nämnden medverkar på detta sätt till att alla invånare i hela kommunen ska få möjlighet att bedriva kultur- och fritidsaktiviteter. Det ska ge upplevelser, personlig utveckling och god livskvalitet samt skapa förutsättningar för en attraktiv livsmiljö och en hållbar utveckling i hela kommunen. Verksamheter riktade för barn och unga prioriteras. Det innebär inte att andra grupper utesluts, utan att barn och unga måste stödjas och uppmuntras att närma sig intresseområden som ger stimulans och ett framtida rikare liv.

På badhusen väntas förändringar som tar sig uttryck i att badusen allt mer blir en mötesplats för människor med olika bakgrunded. Ökade besökssiffror är att förvänta i takt med att kommunens befolkning ökar, liksom ett utökat och förnyat utbud av motionsformer och utbildningar. Ett nytt badhus i Hallstavik planeras.

Kommunens folkbiblioteksverksamhet är en central komponent för att skapa en sammanhållen kommun där allas lika värde tillgodoses och där demokratin stärks. Biblioteken fokuserar särskilt på barn och ungas utveckling och därför behövs samarbete med barn- och utbildningskontoret. En omställning, där verksamheten i glesbygden i allt högre grad utgår från mobila enheter i form av biblioteksbussar, innebär både en kvalitetsförbättring och lägre kostnader.

Stödet till idrottsföreningar och idrottsanläggningar som utgör en god grund för kommunens folkhälsa och invånarnas välbefinnande. Verksamheten fortsätter att ständigt utvecklas för att möta ungdomars efterfrågan och behov i takt med att de sociala beteendemönstren förändras och tar sig nya uttryck. När det gäller friluftsliv och idrott syns en trend av att invånarna önskar större och annorlunda tillgång till friluftsliv och idrottsanläggningar. Anläggningarna behöver vara utformade för att möta den ökade befolkningen och med medvetenhet om genus och de yngre generationernas livsstil. I en tid då stillasittandet ökar behövs vid sidan av de traditionella anläggningarna och stödet till föreningslivet också andra och större satsningar på att skapa attraktiva möjligheter för spontanidrott för invånare i alla åldrar.

Utbudet av kulturupplevelser i form av offentlig konst, evenemang, stöd till föreningar och på Norrtälje museum och konsthall är en viktig del för att invånarna ska trivas i Norrtälje. En ny arena för scenkonst i Norrtälje stad och fler platser där invånarna själva kan utöva kultur och föra mellanmänskliga samtal kan påverka kulturlivet positivt och bidra till att Norrtälje är en attraktiv plats att bo på med en hållbar framtid.

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*17 235*	*15 833*	17 617	17 617	17 617
Kostnader	*-138 668*	*-145 033*	-150 917	-152 117	-153 617
Varav kapitalkostnader	*-1 556*	*-1 328*	*-1 826*	*-1 676*	*-1 362*
Netto	***-121 433***	***-129 200***	**-133 300**	**-134 500**	**-136 000**
Förändring i tkr		***-7 767***	**-4 100**	**-1 200**	**-1 500**
Förändring i %		***-6,4%***	**3,2%**	**0,9%**	**1,1%**

Sportcentrums verksamhet finns inräknad i budgetram.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Löneuppräkning	-1 280	-1 440	-1 480
Internhyror	-1 160	-1 590	-1 670
Internränta	1 900		
Kapitalkostnader på investeringar	-545	-670	-575
Samverkan stiftelser	-550		
Sportcentrum	-3 500		
Hallstavik folkhälsopark med skatepark	-300		
Kommunikatör	-350		
Ung fritid, utökning verksamhet	-300		
Intäkter bad	1 115		
Intäkter lokalupplåtelse	200		
Omställningar lokaler	240	960	
Konsultmedel bibliotek	200		
Neddragning en tjänst, central administration	755		
Ram controller och ekonomiassistent	-525		
Övriga omställningar		1 540	2 225
Summa, tkr	**-4 100**	**-1 200**	**-1 500**

Utökning av ung fritids verksamhet med 300 000 kronor, samverkan med stiftelser med 550 000 kronor och budget för Sportcentrum på 3,5 miljoner kronor ingår i budgetramen.

De omställningar som kultur- och fritidsnämnden planerar att genomföra under planperioden är att öka intäkterna inom badverksamheten avseende badavgifter med 1,1 miljoner kroner, öka intäkter för lokalupplåtelse med 200 000, genomföra omställningar vad gäller lokaler, minska konsultmedel inom biblioteksverksamhet samt neddragning av en tjänst inom central administration.

Kultur- och fritidsnämnden har tillförts 525 000 för en halvtids controllertjänst (50 procent) samt en deltidstjänst (25 procent) avseende ekonomiassistent och avser en ramjustering mellan kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden.

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Kultur- och fritidskontor	*-8 217*	*-9 119*	-9 390	-8 224	-6 349
Bad	*-26 215*	*-27 751*	-26 587	-27 619	-28 705
Idrott	*-40 196*	*-43 630*	-47 404	-47 985	-49 140
Bibliotek	*-24 898*	*-25 280*	-25 369	-25 798	-26 404
Kultur	*-11 023*	*-11 090*	-11 578	-11 753	-11 934
Ung fritid	*-10 884*	*-12 330*	-12 972	-13 121	-13 468
Summa nämnd	**-121 433**	**-129 200**	**-133 300**	**-134 500**	**-136 000**

INVESTERINGRAM NYINVESTERING, SPECIFICERING,TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN	2021 PLAN	2022 PLAN
Investering möbler/inventarier/konst	400	400	150	150	150

16.8 .1 Taxor och avgifter

Avgifter för bad, simundervisning, lokalhyra, biblioteksverksamhet, lotteritillstånd, museum och konsthall samt Ung fritid finns i bilaga 8.

16.9 Socialnämnd

Socialnämndens verksamhet finns till för invånarna i Norrtälje kommun och ska arbeta uppsökande, utreda behov av och erbjuda individuellt anpassade socialtjänstinsatser av hög kvalitet. Verksamheten bedrivs med hänsyn till individens rätt till delaktighet och inflytande och ska genomsyras av ett barnrättsperspektiv. Insatserna stimulerar till ett självständigt, värdigt och tryggt liv där grunden är alla människors lika värde. Höga förväntningar på organisation, medarbetare och invånare genererar en flexibel och ändamålsenlig socialtjänst av hög kvalitet.

Verksamheter som ingår i nämndens förvaltning är ekonomiskt bistånd, budget- och skuldrådgivning, dödsboanmälningar, boende till särskilt utsatta grupper, missbruks- och beroendevård för vuxna över 20 år, stöd till våldsutsatta i nära relationer och barn som bevittnat våld, insatser för barn och unga upp till 20, flyktingmottagning, arbetsmarknadsinsatser, familjerätt, serveringstillstånd och boende för ensamkommande barn.

Antalet invånare i kommunen ökar och behovet av bostäder likaså. Kommunen har behov av skyddade boenden för våldsutsatta personer. Bostad är en viktig del i arbetet med våld i nära relationer, boenden till nyanlända samt andra målgrupper som står utanför bostadsmarknaden. Socialförvaltningen kommer under 2018 se över befintliga boenden så att dessa nyttjas på ett effektivt sätt samt bevaka möjligheterna att hitta nya boendealternativ.

Den fortsatta konjunkturuppgången medför att efterfrågan på arbetskraft kommer att vara hög under 2017 och 2018. Det förväntas bidra till minskade kostnader för utbetalning av försörjningsstöd när fler invånare kommer i arbete. Socialförvaltningen samverkar med arbetsförmedling, andra myndigheter och organisationer för att möjliggöra att invånare som varit beroende av försörjningsstöd under lång tid får möjlighet att komma ut i arbete eller annan sysselsättning. Arbetet med etableringsinsatser för att få ut nyanlända och andra som står utanför arbetsmarknaden i arbete kommer att intensifieras.

Utveckling av digitala lösningar pågår. Utveckling av digitalisering och dagens arbetssätt kommer att leda till förbättrade möjligheter för klienter att snabbare få kontakt med socialtjänsten. De planerade lösningarna förväntas även ge klienter fler valmöjligheter, ökad delaktighet och bidra till ökad frihet samt ge socialförvaltningen förutsättningar att använda tilldelade resurser på ett mer effektivt sätt. Digitalisering är en förutsättning till en hållbar utveckling.

Utifrån arbetet med ständiga förbättringar kommer nämndens kvalitetsledningssystem Fyren säkerställa rättssäkerhet och trygghet samt bidra till personalens engagemang och delaktighet.

För att säkerställa rätt kompetens har karriärvägar och en lönetrappa där antal år som en socialsekreterare arbetar på socialförvaltningen kommer att innebära en positiv löneutveckling. Åtgärden förväntas bidra till att fler socialsekreterare väljer att arbeta kvar i kommunen och att behovet av att anlita konsulter minskar. Vidare kommer arbetet med att ta fram en kompetensförsörjningsplan prioriteras och färdigställas inför 2018.

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*160 075*	*167 363*	103 660	103 660	105 826
Kostnader	*-342 986*	*-381 163*	-331 660	-342 160	-356 026
Varav kapitalkostnader	*-534*	*-878*	*-776*	*-776*	*-776*
Netto	***-182 911***	***-213 800***	**-228 000**	**-238 500**	**-250 200**
Förändring i tkr		***-30 889***	**-14 200**	**-10 500**	**-11 700**
Förändring i %		***16,9%***	**6,6%**	**4,6%**	**4,9%**

För 2018 förväntas såväl intäkter som kostnader reduceras utifrån minskat mottagande av ensamkommande barn, vilken är den verksamhet som påverkar nämndens budget i störst utsträckning. Budget för ensamkommande barn bygger på antaganden om volymer vilka är svåra att bedöma och utgör en risk i sig.

Vidare påverkar verksamhetsförändringar, satsningar och effektiviseringar enligt specificering nedan.

DRIFTBUDGET BERÄKNADE STORA KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Effektivisering försörjningsstöd	1 100		
Effektivisering vuxna missbrukare	700		
Effektivisering LSS, barn ocu unga	3 400		
Effektivisering konsultkostnader	5 000		
Intäktsfinansiering Resurspoolen	1 200		
Extratjänster och praktikplatser	-4 005		
Feriearbete	-2 000		
Lönetrappa socialsereterare	-9 100	-600	-600
Förstärkning ökat antal ärenden barn och unga	-1 215		
Nya arbetssätt digitalisering	-550	2 000	
Försörjningsstöd flykingverksamhet	-1 900	-11 900	-6 100
Skyddat boende, försörjningsstöd	-1 500		
Från ÖP till VP	200		
Kostnads- och prisökning enl uppräkning	-4 608	-6 900	-7 200
Teknisk justering lägre ränta	100		
Controller och kommunikatör	-1 022		
Effektivisering enligt plan	0	6 900	2 200
Summa, tkr	***-14 200***	***-10 500***	***-11 700***

Socialnämnden har intensifierat arbetet med digitalisering och förväntas under 2018 kunna göra satsningar på såväl tekniska lösningar som på att förändra och effektivisera arbetssätt.

I syfte att behålla erfarna socialsekreterare kommer även lojalitetspåslag i form av lönetrappa finansieras i budget för 2018-2020.

Volymer avseende barn och unga med insatser enligt ramen för LSS förväntas att sjunka på motsvarande 3,4 miljoner kronor.

I förutsättningarna finns även utmaningar i form av verksamhetseffektiviseringar. Exempelvis kommer socialförvaltningen se över kostnadsökningarna inom olika områden.

Arbetet med att få ut personer i egen försörjning fortsätter under planperioden. Trygghetsanställning, OSA, lönebidrag och extratjänster kommer utöver arbetstagarnas inkludering att bidra med ökade intäkter för nämnden samt skapa mervärde till kommunen i form av arbete som annars inte skulle prioriteras. Även kostnader för försörjningsstöd förväntas sjunka när fler får arbete.

Inom flyktingverksamheten finns behov av förstärkning kring försörjningsstöd avseende ersättning för perioden mellan ankomst och etableringsplan. Detta utifrån att handläggningstiden hos arbetsförmedling uppgår till i genomsnitt fyra månader. För plan 2019-2020 antas schablonersättningarna vara förbrukade varför ytterligare medel tillskjutits.

Socialnämnden har även fått förstärkt budget om 1,5 miljoner kronor för att tillgodose behovet av tillfälliga boenden för våldsutsatta personer.

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Nämnd	*-1 373*	*-1 307*	-1 341	-1 341	-1 369
Nämndsekreterare	*-202*	*-697*	-696	-696	-711
Alkoholtillstånd	*-27*	*0*	0	0	0
Institution vuxna	*-8 970*	*-9 454*	-9 643	-9 643	-9 845
Institution barn och unga	*-29 548*	*-34 966*	-33 117	-33 117	-33 810
Familjehem vuxna	*-1 214*	*-1 653*	-1 694	-1 694	-1 730
Familjehem barn och unga	*-24 262*	*-25 323*	-26 697	-26 697	-27 255
Öppna insatser vuxna	*-7 489*	*-6 366*	-5 832	-5 832	-5 954
Öppna insatser barn och unga	*-13 202*	*-14 244*	-14 370	-14 370	-14 671
Övriga insatser vuxna	*-5 165*	*-2 397*	-3 980	-3 980	-4 064
Ekonomiskt bistånd	*-48 419*	*-52 004*	-47 523	-45 523	-46 476
Familjerätt	*-3 481*	*-4 160*	-4 888	-4 888	-4 991
Flyktingmottagning	*26 113*	*3 110*	313	-11 587	-17 930
Sysselsättningsåtgärder	*-7 098*	*-8 932*	-10 104	-10 104	-10 315
Bostad	*-2 096*	*-1 214*	-1 862	-1 862	-1 901
Gemensamma verksamheter	*-56 480*	*-54 193*	-66 564	-67 164	-69 179
Summa nämnd	***-182 913***	***-213 800***	***-228 000***	***-238 500***	***-250 200***

VOLYMER/ANTAL

VOLYMER/VERKSAMHET VÅRDDYGN/BOENDEDYGN	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Institutionsplaceringar, vuxna	5 682	5 606	5 606	5 606	5 606
Arvoderade familjehem, vuxna	130	237	237	237	237
Konsulentstödda famljehem, vuxna	332	1 011	1 011	1 011	1 011
Externt stödboende, vuxna	3 713	2 990	1 972	1 972	1 972
Institutionsplaceringar barn och unga	5 489	9 314	8 846	8 846	8 846
Arvoderade familjehem, barn o unga	19 839	23 880	23 880	23 880	23 880
Konsulentstödda famljehem, barn	4 274	5 081	4 511	4 511	4 511
Ensamkommande barn, egen regi	16 188	23 944	15 742	15 742	15 742
Ensamkommande, extern regi	i.u	36 496	23 098	23 098	23 098

Den största förändringen avseende volymer för 2018 ligger i verksamheten för ensamkommande barn där antagandet är att antal barn som kommer till kommunen bedöms bli allt färre. Vidare antas antal vårddygn för barn på institution och konsulentstödda familjehem bli färre till följd av färre placeringar vilka bedöms rymmas inom ramen för LSS.

Under 2017 har verksamheten för vuxna missbrukare fått tillgång till 5 boendeplatser i egen regi. Nettoeffekten blir färre antal boendedygn i externt stödboende.

MÅTT/À-PRISER

MÅTT-Á-PRISER/VERKSAMHET	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	20187 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Institutionsplaceringar, vuxna	1 900	1 900	2 000	2 000	2 100
Arvoderade familjehem, vuxna	3 900	2 100	2 100	2 100	2 100
Konsulentstödda famljehem, vuxna	2 300	1 500	1 500	1 500	1 500
Externt stödboende, vuxna	1 300	1 100	1 200	1 200	1 300
Institutionsplaceringar barn och unga	5 800	4 100	4 300	4 300	4 400
Arvoderade familjehem, barn o unga	780	580	600	620	630
Konsulentstödda famljehem, barn	2 200	2 400	2 500	2 500	2 600
Ensamkommande barn, egen regi	1 400	1 200	1 100	1 100	1 100
Ensamkommande, extern regi	i.u	1 500	1 200	1 200	1 200

Dygnspriser för vårddygn/boendedygn har i budget 2018 prisuppräknats. För 2019 beräknas dygnspriserna till samma nivå som 2017 effektiviseringar ska göras inom verksamheterna.

INVESTERINGAR

INVESTERINGRAM NYINVESTERING, SPECIFICERING,TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN	2021 PLAN	2022 PLAN
Maskininvestering resurspoolen	1 000				
Investering IT och telefonapplikationer	200				
Summa	1 200	200	200	200	200

16.9.1 Taxor och avgifter

AVGIFTER I ANSÖKNINGSÄRENDE, KR	KOSTNAD
Stadigvarande tillstånd	
Ny ansökan om stadigvarande tillstånd för allmänheten/slutet sällskap inklusive catering. Gäller även vid ägarskifte.	12 000
Ansökan om godkännande av lokal för catering vid första anmälningstillfället	1 000
Ansökan om godkännande av lokal för catering vid följande anmälningstillfällen	500
Ansökan om stadigvarande utökning av sortiment.	500
Ansökan om stadigvarande utökning av serveringstid	4 000
Ansökan om stadigvarande utökning av serveringsyta	2 000
Ansökan om stadigvarande tillstånd för gemensam serveringsyta.	12 000
Ansökan om stadigvarande tillstånd för provsmakning, avser gårdsproducent/producent.	5 000
Tillfälliga tillstånd	
Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten under mer än tre dagar. Ansökan från sökande utan gällande serveringstillstånd.	6 500
Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten under högst tre dagar. Ansökan från sökande utan gällande serveringstillstånd.	5 000
Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten vid årligen återkommande evenemang. Ansökan från samma verksamhetsutövare	3 000
Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten i högst tre dagar. Ansökan från sökande med gällande serveringstillstånd	3 000
Ansökan om tillfälligt tillstånd till allmänheten i mer än tre dagar. Ansökan från sökande med gällande serveringstillstånd	4 500
Ansökan om tillfälligt tillstånd till slutet sällskap per serveringstillfälle	500
Ansökan om tillfällig utökning av sortiment	500
Ansökan om tillfällig utökning av serveringstid tid inom normaltiden kl. 11.00 – 01.00.	1 000
Ansökan om tillfällig utökning av serveringstid utanför normaltiden.	2 000
Ansökan om tillfällig utökning av serveringsyta i högst tre dagar	1 000
Ansökan om tillfällig utökning av serveringsyta i fler än tre dagar	2 000
Vid ansökan om tillfälligt tillstånd för gemensam serveringsyta tillkommer avgift förutom ovanstående grundavgifter	2 000
Ansökan om tillfälligt tillstånd för provsmakning.	2 000

AVGIFTER I ANMÄLNINGSÄRENDE, KR	KOSTNAD
Stadigvarande tillstånd	
Anmälan om förändrad bolagssammansättning.	6 000
Anmälan om mindre ändring av bolagssammansättning, ingen ändring av ägarmajoritet.	3 000

AVGIFTER FÖR KUNSKAPSPROV, KR	KOSTNAD
Kunskapsprov	
Avgift för kunskapsprov, 3 försök.	1 500
Prov avseende tillfälligt tillstånd, pausservering, provsmakning, tre försök	1 000
Ytterligare prov efter tre försök, kostnad per prov	1 000

TILLSYNSAVGIFTER, KR	KOSTNAD
Fast del	
Serveringsställe med stadigvarande tillstånd för servering av alkohol till allmänheten.	3 000
Årlig tillsynsavgift, när restaurangrapporten inte har inkommit	
Samtliga serveringsställen med stadigvarande tillstånd för servering av alkohol	14 000
Tillägg till fast del baserat på villkor i serveringstillstånd	
Krav på vakter i gällande tillstånd	4 000
Rörlig del - baserat på omsättning	
0-50 000	0
50 001-250 000	1 000
250 001-500 000	2 000
500 001-1 000 000	3 000
1 000 001-2 000 000	4 000
2 000 001-3 000 000	5 000
3 000 001-4 000 000	6 000
4 000 001-5 000 000	7 000
5 000 001-6 000 000	8 000
6 000 001-7 000 000	10 000
7 000 001-8 000 000	11 000
8 000 0001-9 000 000	12 000
9 000 001-10 000 000	13 000
10 000 001-	14 000
Om restaurangrapport inte lämnas in, eller om rapporten lämnas in efter den 30 april året efter perioden restaurangrapporten avser, debiteras fast del inklusive eventuella tillägg samt maximalt belopp för den rörliga delen.	
Tillsynsavgift i ingripandeärende	
Tillsynsavgift i ingripandeärende som leder nämndbeslut om erinran eller varning.	6 000
Extra tillsynsavgift	
Extra tillsynsavgift	Timavgift

PÅMINNELSEAVGIFTER, KR	KOSTNAD
Påminnelse om att inkomma med restaurangrapport (per påminnelse)	1000
Påminnelse att anmäla mm förändrad bolagssammansättning (per påminnelse).	1000

Timtaxan för 2018 är 1000 kr. Timtaxan får uppräknas varje år efter index.

FOLKÖL OCH TOBAK, KR	KOSTNAD
Tillsynsavgift för försäljning av folköl och tobak	
Folköl, årsavgift.	1 500
Tobak, årsavgift.	1 500
Avgift för extra tillsynsbesök.	Timavgift

RECEPTFRIA LÄKEMEDEL, KR	KOSTNAD
Taxa, kontroll av handel med vissa receptfria läkemedel	
Fast avgift återkommande kontroll (per försäljningstillfälle).	2 000
Extra kontrollbesök.	2 000

Timtaxan för 2018 är 1000 kr. Timtaxan får uppräknas varje år efter index.

16.10 Teknik- och klimatnämnd

Teknik- och klimatnämnden ansvarar för drift, förvaltning och utveckling av den kommunala tekniska infrastrukturen utifrån invånarnas hälsa, rekreation, skydd, säkerhet, service och ekonomisk hållbarhet.

Teknik- och klimatnämnden ska med ett kommunövergripande perspektiv bevaka och följa upp utvecklingen av miljö- och klimatfrågorna, arbeta med energiplaneringen och främja energihushållningen.

Beslut i Teknik- och klimatnämnden ska tas utifrån nationella miljömål.

Inom nämndens ansvar ingår uppgifter som avser VA, renhållning, gator och parker, fastigheter och lokaler.

Inom området gata och park omfattas ansvar för drift och underhåll av gator, gång- och cykelvägar samt trafiksäkerhet och trafikens rationella ordnande inom tätbebyggt område. Verksamheten omfattar också förvaltning, drift och skötsel av kommunens parker, skogar och hamn samt drift av nybyggnationer inom förvaltningsområdet.

Inom området renhållning omfattas ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall, latrinavfall och slamavfall och verksamhetsavfall.

VA-verksamheten ska på ett långsiktigt hållbart sätt leverera rent vatten och hantera spill- och avloppsvatten i syfte att skydda hälsa och miljön samt att bidra till hållbar utveckling av VA.

Inom nämnden finns ansvar för att anskaffa, utveckla, upplåta, förvalta och avveckla kommunens verksamhetsfastigheter såsom skolor, förskolor, vård- och omsorgslokaler samt kultur- och fritidsanläggningar i samverkan med övriga nämnder. Nämndens verksamhet är även en verksamhetsstödjande funktion med uppdrag att leverera ändamålsenliga och effektiva verksamhetslokaler med arbetsplatsanknutna facility managementtjänster.

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*645 976*	*655 157*	719 970	759 562	807 775
Kostnader	*-750 407*	*-781 257*	-844 670	-883 962	-948 875
Varav kapitalkostnader	*-215 984*	*-207 720*	*-199 440*	*-220 076*	*-257 655*
Netto	***-104 431***	***-126 100***	**-124 700**	**-124 400**	**-141 100**
Förändring i tkr	**-2 024**	***-21 669***	**1 400**	**300**	**-16 700**
Förändring i %	**-2,0%**	***20,7%***	**-1,1%**	**-0,2%**	**13%**

Teknik- och klimatnämndens verksamheter påverkas stort när Norrtälje kommun växer. Nya stadsdelar växer fram och befolkningen ökar. Det kräver en ny infrastruktur som gator och VA, en ny skola och en ny brandstation.

För att öka möjlighet att påverka kostnaderna, utformas de nya upphandlingarna på ett annorlunda sätt. Genom att äga styrning av drift och förvaltning har verksamheterna rådighet över uppdragen samt närhet till statistik och uppföljning för effektivare kostnadskontroll. Omfattningen av administrationen på driftentreprenaden flyttas från entreprenören till nämndens verksamheter.

De ökade kostnaderna medför även en kraftig intäktshöjning. Under perioden 2016-2020 ökar intäkterna med 28 procent. Förutom nya kunder ökar även taxorna och internhyrorna. VA-verksamheten planerar höja VA-taxorna med 5 procent år 2019 och 2020. Ett nytt insamlingssystem medför även höjningar av avfallstaxorna med 3-8 procent.

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Pris- och löneökningar	-19 318	-19 862	-21159
Prisuppräkning taxor och avgifter, volymökning samt nya periodiserade exploaterings och anläggningsavgifter	29 175	41 783	51 051
Snabbare anslutningstakt av nya kunder till VA-nätet	0	1 800	2267
Drift och kapitaltjänstkostnader av nya investeringar	-16 321	-29 961	-50190
Effektivare driftsförvaltning, Gata Park	2 105	2 237	2 803
Reducerad planerat underhåll, Gata/Park	131	1 168	1 228
Effektivisering utsortering ÅVC	500	0	0
KF § 158 20150928 Hallsta förskola rivning	2 700	0	-2 700
Ianspråktagande av avsättning till resultatutjämningen för Renhållningskollektivet	0	6 135	
Kostnad sluttäckning Björkholmens deponi	-2000	-2500	
KS § 183 finansiering av sluttäckning av Björkholmens deponi från avsättning	2000	2500	
TKN cykelprogramm för landsbygget	-5 000	-3 000	
Kommunikation/KS	-684	0	
Sänkt ränta vindkraft	460		
Effektivisering	3 006		
Skattefinansiering VA	9 500		
FM och controllertjänster	-4 837		
Summa, tkr	**1 400**	**300**	**-16700**

- Norrtälje hamn. En ny stadsdel byggs där permanent drifts- och underhållsansvar övergår successivt enligt hamnens utbyggnadsplan från 2018 (allmän plats ersätter tidigare hamnverksamhet). Övertagandet innebär även nya anläggningsdelar inom allmän plats, upphörande/revidering av hamntaxa/ordning. Internräntan sänks från 2,8 procent till 2,2 procent och bidrar till att Gata/Parks kapitalkostnader minskar.
- Effektivare driftsförvaltning. Genom att äga styrningen av driftsförvaltningen har verksamheten rådighet över uppdraget samt närhet till statistik och uppföljning för effektivare kontroll. Omfattningen av administrationen på driftentreprenaden flyttas från entreprenören till gatu/parkavdelningen, arbetsuppgifter som exempel, tillsyn av anläggningarna, analys och statistikuppgifter samt framtagande av det planerat underhållet, representant gentemot sidoleverantörer och andra intressenter. I uppdraget ingår såväl teknisk drift och underhåll som arbetsuppgifter inom administrationen, utom ovan nämnda.
- Resurspoolen får genom Gata/Parks nya entreprenadform ett tydligare och mer långsiktigt uppdrag genom specifika arbetsuppgifter som avtalas om. Det innebär kostnadsbesparingar i Gatu- och Parksverksamhet, bättre rådighet och flexibilitet samt goda förutsättningar att skapa fler och långsiktiga arbetstillfällen inom resurspoolen.

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Teknik- och klimatnämnd	*-985*	*-1 108*	-1 323	-1 347	-1 371
Gata/Park	*-101 344*	*-105 250*	-114 500	-114 118	-128 030
Renhållning	*0*	*0*	0	0	0
VA	*-1 450*	*-12 450*	0	0	0
Fastighet	*-652*	*-7 292*	-8 877	-8 935	-11 699
Energirådgivning	*0*	*0*	0	0	0
Summa nämnd	***-104 431***	***-126 100***	***-124 700***	***-124 400***	***-141 100***

INVESTERINGRAM NYINVESTERING, SPECIFICERING,TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN	2021 PLAN	2022 PLAN
Investering möbler/inventarier	200	200	200	200	200

16.10.1 Taxor och avgifter

- Hamntaxa och hamnordning antagen KF§62 2012-04-02
- Upplåtelse av offentlig plats och uteserveringar antagen KF§126 2015-06-15. Priserna i taxan indexregleras årligen enligt konsumentprisindex.
- Taxa parkeringsgarage antagen KF§136 2009-05-25
- Felparkeringsavgifter enligt beslut i KF§240, 2005-11-28
- Avfallstaxa i bilaga 9
- VA-taxa i bilaga 10

VA-taxa. Brukningsavgifter föreslås höjas med 0 procent år 2018 samtidigt som en ny taxekonstruktion föreslås. Brukningsavgifterna 2019 och 2020 föreslås höjas med 5 procent. Anläggningsavgifterna föreslås höjas från 73 procent till 100 procent täckningsgrad.

Avfallstaxan beräknas preliminärt höjas med ca 7 procent år 2018, 8 procent år 2019 och 4 procent år 2020.

Följande förändringar i taxan kommer att ske under planeringsperioden för Gata/Park-verksamheten, upplåtelse av allmän plats bland annat för ny detaljplan/funktion i Norrtälje hamn, upphävande/revidering av hamnordningen samt hamntaxan, på grund av ändrad detaljplan/funktion i Norrtälje hamn. För tillstånd om schakt i allmän plats ska villkor uppdateras och möjlighet till avgift prövas.

17. Kommunalförbund

17.1 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och Tiohundra AB

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, som drivs tillsammans med Stockholms läns landsting, ansvarar för hälso- och sjukvård och omsorg, folkhälsoarbete och förebyggande insatser till invånarna i Norrtälje kommun. Vården och omsorgen är av god kvalitet och har en hög tillgänglighet som ger förutsättningar för ett innovativt samarbete vilket ger samordningsvinster.

Kommunens värdegrund - invånaren först, allas lika värde och höga förväntningar - utgör centrala och styrande värden inom samtliga arbetsprocesser som Kommunalförbundet ansvarar för eller har inflytande över. Samtliga verksamheter kännetecknas av långsiktig hållbarhet där evidensbaserade arbetsmetoder och ständiga förbättringar ingår som naturliga delar i det dagliga arbetet.

Förbundet äger även bolaget Tiohundra AB. TioHundra AB är ensam aktör i Norrtälje inom vissa områden, till exempel Norrtälje sjukhus och psykiatri, men är konkurrensutsatt inom andra områden, som exempelvis husläkarmottagningar och kundvalet (hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering). Kommunalförbundet måste i detta balansera sin roll som ägare och konkurrensneutral beställare.

Grunden i Kommunalförbundets verksamhet är att verka för sammanhållna vårdkedjor för att den enskilde ska erhålla effektiv och god vård och omsorg där den enskilde genom valfrihetssystem kan påverka val av utförare.

Utöver behoven av bostäder utifrån volym- och befolkningsutvecklingen, tillkommer behoven att ersätta bostäder och lokaler som inte är ändamålsenliga enligt såväl författningskrav som verksamhetsspecifika bedömningar.

Verksamheten stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) drivs till största delen formellt i Kommunalförbundets egen regi. TioHundra AB är den huvudsakliga leverantören, genom ett tjänsteavtal. Tjänsteavtalet innebär att TioHundra AB åtar sig att under avtalstiden tillhandahålla personal för verksamheten. Denna lösning, som var tänkt som en kortsiktig lösning började gälla den 1 januari 2016. Lösningen tillkom bland annat för att ge nämnden/direktionen en möjlighet att överväga alternativa lösningar av mer permanent karaktär. Lösningar som också ska innehålla förslag på hur påtalade brister ska kunna åtgärdas. Det är av stor vikt för verksamheternas kvalitet att förslag tas fram till hur LSS-verksamheten i framtiden ska organiseras samt hur påtalade brister ska åtgärdas.

Kommunalförbundet ansvarar för en rad angelägna frågor gällande kommuninvånarnas hälsa och omsorg. Att inom samma organisation hantera såväl kommunal- som landstingsverksamhet medför ett ansvar för arbetsprocesser som är komplexa och svåröverskådliga och höga krav ställs på kommunalförbundet vad gäller förmågan till strategisk planering, uppföljning, kvalitetssäkring, tillgänglighet och säkerhetsarbete. För att förbundet ska klara av att leva upp till framtidens utmaningar och de höga förväntningar som finns behöver förbundet ständigt arbeta med såväl organisation som resursanvändning.. Till detta kan läggas höga krav på att utveckla nya alternativa arbetssätt som komplement till de traditionella arbetssätten och då särskilt inom området e-hälsa.

KOMMUNALT FINANSIERAD OMSORG

DRIFTBUDGET, TKR	*2016 BOKSLUT*	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*147657*	*146 332*	152 926	159 490	165 870
Kostnader	*-1206757*	*-1 221 232*	-1 265 126	-1 302 690	-1 347 470
-varav kapitalkostnader		*-300*	*-300*	*-300*	*-300*
netto	***-1 059 100***	***-1 074 900***	**-1 112 200**	**-1 143 200**	**-1 181 600**
Förändring i tkr			**-37 300**	**-31 000**	**-38 400**
Förändring i %			**3,5%**	**2,8%**	**3,4%**

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Löneökningar	-1 606	-1 710	-1 800
Uppräkning lokalhyror	-2 207	-2 129	-2 129
Uppräkning av volymer	-29 619	-29 928	-34 238
Ökade intäkter momskompensation, volymer	3 983	3 834	3 834
Uppräkning av priser	-24 085	-25 150	-28 150
Ökade intäkter momskompensation, priser	2 718	2 838	2 838
Minskning antal korttidsplatser, 15 st	1 692	1 692	1 692
Ospecificerade effektiviseringar, per år	11 824	19 553	19 553
Summa	**-37 300**	**-31 000**	**-38 400**

KOMMUNALT FINANSIERAD OMSORG

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Insatser i ordinärt boende	-250 897	-258 004	-267 518
Särskilt boende för äldre	-480 839	-495 537	-511 890
Insatser till personer med funktionshinder (SoL)	-74 229	-74 462	-76 919
Stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	-289 859	-298 288	-307 806
Övriga verksamheter	-4 850	-5 008	-5 173
Direktion, råd och kansli	-1 970	-2 034	-2 101
Förvaltning	-9 556	-9 867	-10 193
Summa direktion	**-1 112 200**	**-1 143 200**	**-1 181 600**

BEFOLKNINGSÖKNING	2018	2019	2020
Befolkningsökning, alla åldrar	2,50%	3,50%	4,80%
65 år och äldre	2,90%	2,90%	3,80%
80 år och äldre	4,90%	4,60%	4,80%
19-64 år	2,10%	3,70%	5,40%

LANDSTINGSFINANSIERAD HALSO- OCH SJUKVARD

DRIFTBUDGET, TKR	*2017 BUDGET*	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Intäkter	*0*	0	0	0
Kostnader	*1 447 300*	1 498 100	1 547 400	1 598 400
-varav kapitalkostnader	*0*	*0*	*0*	*0*
netto	***1 447 300***	**1 498 100**	**1 547 400**	**1 598 400**
Förändring i tkr		**50 800**	**49 300**	**51 000**
Förändring i %		**3,5%**	**3,3%**	**3,3%**

LANDSTINGSFINANSIERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SPECIFIKATION AV KOSTNADS- OCH INTÄKTSFÖRÄNDRINGAR, TKR	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Uppräkning lokalhyror	-47	-46	-45
Uppräkning av volymer	-11 655	-12 979	-15 503
Ökade intäkter momskompensation, volymer	671	781	891
Uppräkning av priser	-19 436	-27 071	-36 706
Ökade intäkter momskompensation, priser	1 408	1 446	1 484
Resultatutjämning mellan åren	-21 741	-11 431	-1 121
Summa	**-50 800**	**-49 300**	**-51 000**

LANDSTINGSFINANSIERAD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DRIFTBUDGET PER VERKSAMHET, NETTO, TKR	2018	2019	2020
Primärvård	-297 521	-305 071	-324 535
Somatisk specialistvård	-759 643	-780 534	-820 165
Geriatrik	-103 388	-106 231	-114 319
Psykiatri	-120 672	-123 990	-134 443
Övriga verksamheter	-191 867	-197 143	-186 957
Förvaltning	-17 874	-18 366	-17 981
*Resultatutjämning mellan åren**	16 065		
Resultatutjämning mellan åren	*-23 200*	*-16 065*	
Summa nämnd	**-1 498 100**	**-1 547 400**	**-1 598 400**

** beloppen är ackumulerade, det underskott som finns för 2017 kommer att finansieras med överskott 2018 och 2019*

VOLYMER/VERKSAMHET	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Insatser inom ordinärt boende				
Hemtjänst, timmar (exkl.schablon)	482 238	480 000	511 827	526 834
Särskilt boende för äldre				
Särskilt boende för äldre, platser	749	750	795	818
Insatser till personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen				
Bostad med särskild service, platser	58	59	60	61
Stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)				
Boende vuxna, platser	185	188	192	195
Boende barn och ungdom, platser	14	14	14	14
Daglig verksamhet, platser	238	242	247	251

MÅTT-Á-PRISER/VERKSAMHET	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Insatser inom ordinärt boende				
Hemtjänst, nettokostnad/timma (exkl.schablon)	371	384	384	391
Särskilt boende för äldre				
Särskilt boende för äldre, nettokostnad/plats/år	618 903	631 281	644 785	657 788
Insatser till personer med funktionsnedsättning enligt Socialtjänstlagen				
Bostad med särskild service, nettokostnad/plats/år	638 466	653 036	667 893	682 750
Stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)				
Boende vuxna, nettokostnad/plats/år	721 641	737 229	753 057	768 885
Boende barn och ungdom, nettokostnad/plats/år	1 386 881	1 442 548	1 476 682	1 510 816
Daglig verksamhet, nettokostnad/plats/år	263 115	269 404	275 778	282 152

17.1.1 Taxor och avgifter

Avgifter som Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje debiterar kunderna.

OMSORGSAVGIFT

I socialtjänstlagen (8 kap. 5§) stadgas en högsta avgift, ”maxtaxan”. Avgifterna får sammanlagt uppgå till högst en tolftedel av 0,5392 prisbasbelopp per månad. För år 2018 innebär detta en maxtaxa om 2 044 kronor per

TABELL A, OMSORGSAVGIFTER FÖR KOMMUNALFÖRBUNDET SJUKVÅRD OCH OMSORG I NORRTÄLJE, UTIFRÅN SOCIALTJÄNSTLAGEN

OMSORGSAVGIFT, SOCIALTJÄNSTLAGEN	2017	2018	2017	2018
Kronor per månad				
Nivå 1, Trygghetslarm i hemmet och satellitnavigeringslarm för utomhusvistelse.	10 procent av maxtaxan	10 procent av maxtaxan	201	204
Nivå 2, Hemtjänst, omsorg och service i hemmet någon eller några gånger i månaden, inklusive trygghetslarm och satellitnavigeringslarm för utomhusvistelse.	25 procent av maxtaxan	40 procent av maxtaxan	503	818
Nivå 3, Hemtjänst, omsorg och service i hemmet, någon eller några gånger i veckan, inklusive trygghetslarm och satellitnavigeringslarm för utomhusvistelse.	50 procent av maxtaxan	70 procent av maxtaxan	1 006	1 431
Nivå 4, Hemtjänst, omsorg och service i hemmet dagligen, inklusive trygghetslarm och satellitnavigeringslarm för utomhusvistelse.	75 procent av maxtaxan	100 procent av maxtaxan	1 510	2 044
Nivå 5, Hemtjänst, omsorg och service i hemmet någon eller några gånger per dygn, inklusive trygghetslarm och satellitnavigeringslarm för utomhusvistelse.	100 procent av maxtaxan	Utgår och inkluderas i nivå 4	2 013	-
Särskilt boende eller bostad med särskild service samt korttids- och avlastningsplats.	100 procent av maxtaxan	100 procent av maxtaxan	2 013	2 044
Prisbasbelopp	**44 800**	**45 500**		
Maxtaxa (en tolftedel av 0,5392 prisbasbelopp per månad)			2 013	2 044

månad, utifrån 2017 års prisbasbelopp (källa: SCB). Förbundets omsorgsavgifter utgår från maxtaxan, med en uppdelning i fem nivåer (se tabell A).

ÖVRIGA AVGIFTER

TABELL C, KOMMUNALFÖRBUNDET SJUKVÅRD OCH OMSORG I NORRTÄLJES ÖVRIGA AVGIFTER – TRANSPORT AV AVLIDEN.

ÖVRIGA AVGIFTER	2017	2018	2019	2020
Transport av avlidna	1750	1750	1750	1750

Övriga avgifter inom Kommunalförbundets kommunalt finansierade verksamhet avser transport av avliden från särskilt boende och korttidsplats (se tabell C).

17.1.2 Ersättning till utförare - pengbelopp och

TABELL D, ERSÄTTNINGAR TILL UTFÖRARE AV SÄRSKILT BOENDE. FÖR ÄLDRE OCH HEMTJÄNST (KUNDVAL, EXKLUSIVE HEMREHABILITERING OCH BASAL HEMSJUKVÅRD) MED AVTAL ENLIGT LAGEN OM VALFRIHETSSYSTEM (LOV).

ERSÄTTNINGAR (LOV)	2017	2018	2019	2020
Kundval, hemtjänst (kronor per timme)				
Tätort	389	403	411	419
Landsbygd	475	492	501	511
Skärgård	543	562	573	585
Indirekt tid	365	378	385	393
Särskilt boende för äldre (kronor per dygn)				
Reducerad ersättning	1 285	1 311	1 337	1 363
Ersättning för parbogaranti *	1 385	1 413	1 441	1 470
Vård- och omsorgsersättning *	1 828	1 865	1 902	1 940
Demensersättning *	2 053	2 094	2 136	2 179

18. Norrtälje Kommunhuskoncern

De kommunala bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därmed delar av den kommunala organisationen. Bolagen bedriver verksamheten i ägarens ställe.

Norrtälje kommun kan beskrivas som moderorganisation i kommunkoncernen. I koncernen bedrivs en rad olika verksamheter i olika organisationsform. Vissa har bedömts passa bäst i aktiebolagsform.

Bolagsformen gör att kommunens styrning av verksamheterna skiljer sig från styrformerna för de verksamheter som bedrivs i förvaltningsform. Driften av de kommunala angelägenheterna i aktiebolagsform medför att vissa beslut måste fattas av bolagsstämman. Styrningen av ett kommunalt aktiebolag skiljer sig även från styrningen av privatägda aktiebolag. Vad som är bolagsrättsligt möjligt kan för kommunala aktiebolag begränsas av kommunalrättens kompetensregler och/eller andra kommunalrättsliga principer.

Det ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutar om är övergripande styrdokument som gäller för samtliga bolag ingående i NKAB-koncernen, samt specifika direktiv till respektive dotterbolag i koncernen.

- Bolagens ägardirektiv kommer att genomgå en översyn under 2018, där särskild fokus kommer att riktas på samordning, formerna för löpande dialog och styrning och på investeringsprocessen.

Bolagen ska främja en hållbar utveckling ur ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv. Bolagen har ett samhällsnyttigt uppdrag. Med samhällsnytta menas det kommunala uppdraget enligt kommunallagen, de särlagstiftningar som bolaget omfattas av samt de uppgifter och uppdrag som stipuleras i gällande bolagsordning och ägardirektiv.

Bolagen ska samverka tillsammans med ägarens övriga bolag och förvaltningar.

Bolagen ska genom aktiv samverkan med övriga kommunala verksamheter och bolag bistå med kunskap inom de egna verksamhetsområdena. Bolagen ska medverka i forum med Norrtälje kommun och övriga koncernbolag och verka som en naturlig del i kommunens samhällsbyggnad och möjliggöra och främja informations- och kunskapsutbyte med övriga delar av koncernen. I samarbetet ska även tekniska metoder för samhällsbyggnad och utbyggnad avhandlas och kommunstyrelsekontoret ska beredas tillträde till all den information som kommunen/ägaren behöver.

Norrtälje Kommunhuskoncernen förväntas lämna utdelning om 5 miljoner kronor respektive år till Norrtälje kommun. Med dagens resultatnivåer i Norrtälje Energi samt eget kapital i övriga dotterbolag bedöms det vara fullt möjligt.

18.1 Roslagsbostäder AB

Roslagsbostäder äger och förvaltar 2162 lägenheter och cirka 150 lokaler inom Norrtälje Kommun. Den totala ytan uppgår till cirka 153 000 kvm, varav 13 000 kvm är lokaler.

Roslagsbostäder ska utifrån ett långsiktigt perspektiv bidra till kommunens utveckling, genom att bygga, äga, sälja, köpa och förvalta fastigheter på ett sådant sätt att det är en finansiellt trygg placering för ägaren.
Roslagsbostäder har vuxit fram på tre hörnstenar från kommunens olika delar. År 1945 bildades Fastighets AB Rimbohus. Under åren expanderade Rimbohus kraftigt.

I Norrtälje bildades 1953 Stiftelsen Norrtäljebostäder. Hallstavik var den tredje hörnstenen där stiftelsen Häveröhus bildades 1963. Fastighets AB Rimbohus, Norrtäljebostäder och Häveröhus fungerade parallellt fram till kommunsammanslagningen 1971, då de tre bolagen tillsammans bildade Norrtälje Kommuns Bostads AB med säte i Rimbo. 1988 ändrades namnet till Roslagsbostäder. Numera finns huvudkontoret i Norrtälje. Roslagsbostäder erbjuder bostäder på sju orter runt om i kommunen.

Norrtälje kommuns bostadsförsörjningsstrategi anger att kommunen ska verka för att det byggs 1 000 bostäder per år från och med 2018 varav 400 hyresrätter. Nyproduktion av hyresrätter i Roslagsbostäders regi är ett medel för att nå målet och bolaget ska i sin verksamhetsplan visa på konkreta förslag till nyproduktion över minst en treårsperiod. Antalet hyresrätter som Roslagsbostäder förväntas bygga fastställs i verksamhetsplan. Bolaget ska genom sin långsiktighet kunna bygga hyresbostäder även när marknaden inte löser situationen.

- Samverkan ska ske med kommunens socialtjänst och Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje för att tillgodose behoven för personer som kommunen har ett särskilt bostadsansvar. I skälig omfattning tillhandahålla bostäder för alla invånare, oavsett inkomst och för dem som har en svag ställning på bostadsmarknaden.

- Förenkla för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden

- Trygg boendemiljö – Skapa förutsättningar för samverkan med hyresgäster och Trygg I Norrtälje Kommun för trygghet och brottsförebyggande åtgärder

18.2 Norrtälje Energi AB

Norrtälje Energi AB är ett lokalt energibolag som levererar el, fjärrvärme och fiber. Bolaget har funnits sedan 1899 och ägs av Norrtälje kommun och därför går vinsten tillbaka till kommuninvånarna. Norrtälje Energi är också direkt engagerade i och stödjer många föreningar med tydlig ungdomsinriktning. Den egenproducerade elen är kopplad till specifika ungdomsprojekt för att bidra till en stark utveckling för unga i kommunen.

- Klimatsmarta val – genom egna initiativ och i samarbete med övriga bolag i koncernen samt med Norrtälje kommun.

- Bredbandverksamhet en kommunal angelägenhet - Norrtälje energi ska medverka i forum med Norrtälje kommun och övriga koncernbolag och verka som en naturlig del i kommunens samhällsbyggnad.

18.3 Campus Roslagen AB

Campus Roslagen är en mötesplats för utbildning och utveckling. Här möts näringsliv, utbildningsanordnare, offentliga verksamheter och studenter. Här utvecklas tankar och idéer och här läggs grunden till nya samarbeten. På Campus finns en unik mix av eftergymnasiala utbildningar, företag och studentbostäder. De flesta utbildningarna tas fram och genomförs i nära samverkan med företag och arbetsplatser i Mellansverige, främst i Stockholms- och Uppsalaregionen.

Campus Roslagen AB bidrar till att företag och offentlig verksamhet kan trygga sina behov av kompetens och att studenter får tillgång till utbildning och möjlighet till inblick i sitt blivande yrke redan under studietiden. De utbildningsanordnare som verkar på Campus Roslagen bidrar på olika sätt till utvecklingen av arbetsplatserna i Roslagen. På Campus Roslagen finns därför en blandning av studenter, utbildare, utvecklingsinriktade företag och studenterna erbjuds moderna studentboenden med promenadavstånd till utbildningslokaler, studierum, studenthus, restauranger, gym och sporthall.

- Bolaget ska samarbeta med kommunens barn- och utbildningskontor gällande utbildningar på Campus vilket även innefattar Norrtälje kommunala vuxenutbildning.

KONCERNENS EKONOMI

Norrtälje Energi AB ska ha ett långsiktigt resultatmål om 25 miljoner kronor årligen. Norrtälje Kommunhus AB (NKAB) ställer dock inget avkastningskrav på bredbandssatsningen för Norrtälje Energi.

Roslagsbostäder AB ska uppvisa ett plusresultat efter finansnetto på 6 mnkr samt en direktavkastning på 5 till 7 procent på fastigheternas redovisade värde. För åren 2019-20 kommer detta att inte uppfyllas på grund av att bolaget genomför omfattande nyproduktion av hyresrätter som till övervägande del lånefinansieras och ger ökade räntekostnader.

Campus Roslagen ska ha ett nollresultat efter finansnetto vilket inte kommer att uppnås under planperioden. Orsaken till det är främst ökade investeringar som både ger högre avskrivningar och räntekostnader på grund av ökad lånefinansiering.

NKAB har inga intäkter av betydelse utan är beroende av koncernbidrag från dotterbolagen.

RESULTAT EFTER FINANSNETTO [MNKR]	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Norrtälje Energi	40,0	30,0	30,0	25,0	25,0
Roslagsbostäder	25,8	1,0	7,7	-1,4	-2,0
Campus Roslagen	0,0	0,8	-3,4	-1,3	-3,6
Norrtälje Sportcentrum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
NKAB	-17,8	-16,0	-14,0	-14,0	-14,0
Summa koncernbolagen	**48,0**	**15,8**	**20,3**	**8,3**	**5,4**
Planerad utdelning från NKAB till Norrtälje kommun	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

Norrtälje kommunhuskoncernen omsätter närmare 600 mnkr årligen.

OMSÄTTNING [MNKR]	2016 BOKSLUT	2017 BOKSLUT
Norrtälje Energi	327,0	318,0
Roslagsbostäder	191,2	181,9
Campus Roslagen	51,4	59,6
Norrtälje Kommunhus AB	1,0	1,0
	570,6	**560,5**

Borgensavgift till NKAB är 1 procent vilket innebär en intäkt för Norrtälje kommun om 3,9 miljoner kronor.

Internbanksräntan uppgår till internbankens genomsnittliga ränta med tillägg för 1,1 procentenheter. Roslagsbostäders räntepåslag uppgår till 0,9 procent generellt och 0,7 procent för nyproduktion.
ommunens verksamhetsplan förutsätter årliga utdelningar om 5 miljoner kronor från NKAB-koncernen under 2018-2020.

KONCERNENS INVESTERINGSPLAN OCH LÅNEBEHOV

I nedanstående tabell presenteras det investeringsbehov som dotterbolagen redovisat i sina verksamhetsplaner. Tabellen utgör inte ett godkännande av investeringar utan ett underlag för planering av kommande behov av nyupplåning. Den totala investeringsvolymen har ökat väsentligt i jämförelse med Mål & Budget 2017-2019.

INVESTERINGSPLAN [MNKR]	2017 VP	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Norrtälje Energi	26,2	77,6	87,3	80,5
Roslagsbostäder	96,7	88,9	316,4	437,1
Campus Roslagen	33,0	72,0	44,0	31,0
Totalt koncernen	**155,9**	**238,5**	**447,7**	**548,6**

Behov av nyupplåning baseras på det totala investeringsbehov som dotterbolagen presenterat. Låneramar fastställs årligen av NKAB:s styrelse och dotterbolagens låneramar sätts utifrån godkända investeringar.

NYUPPLÅNING [MNKR]	2017 PROGNOS	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Norrtälje Energi	-	-	50	50
Roslagsbostäder	40	62	290	411
Campus Roslagen	9	69	43	31
Totalt koncernen	**49**	**131**	**383**	**492**

Nedanstående tabell är ett exempel på hur låneramarna kan se ut om alla investeringar blir godkända.

LÅNERAMAR NKAB [MNKR]	2016 LÅNERAM	2017 LÅNERAM	2018 LÅNERAM
NKAB-koncernen	**2 100**	**2 200**	**2 215**
varav Roslagsbostäder	935	1 065	1 065
varav Campus Roslagen	250	275	300
varav Norrtälje Energi	440	460	460
varav Norrtälje Sportcentrum	5	10	-
varav NKAB	390	390	390
varav ej beslutade investeringar tidigare år	80		

Ett särskilt beslut om låneram till NKAB-koncernen fattas av kommunfullmäktige i samband med att kommunens och kommunkoncernens låneram fastställs. Nedan presenteras en indikation på vilken låneram NKAB skulle behöva om alla investeringar blir godkända.

LÅNERAMAR NKAB [MNKR]	2017 BESLUTAD	2018 FÖRSLAG	2019 FÖRSLAG	2020 FÖRSLAG
NKAB-koncernen	2 200	2 215	2 500	2 950

Dotterbolagens eget kapital i årsbokslutet 2015 och 2016 redovisas nedan.

EGET KAPITAL [MNKR]	2015 BOKSLUT	2016 BOKSLUT
Norrtälje Energi	99	111
Roslagsbostäder	123	139
Campus Roslagen	90	90
Norrtälje Sportcentrum	1	2
Norrtälje Kommunhus AB	34	30

19. Processen i styr- och ledningssystemet

Kommunen tillämpar flerårsbudget för varje planeringsperiod. Både kommunens verksamhet, kommunalförbund och de kommunala bolagen omfattas av kommunens styrprocess och av planeringsförutsättningar, så länge det är ändamålsenligt och i linje med ägardirektiven. Kommunkoncernen Norrtälje kommun, Roslagsbostäder, Norrtälje Energi och Campus Roslagen, samt Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje, arbetar med det gemensamma samhällsuppdraget i samverkan för ökad samhällsnytta.

Kommunfullmäktige (KF) beslutar om övergripande mål och tilldelning av ramar för alla verksamheter i ”Mål och Budget”. KF beslutar även om kommunens taxor och avgifter samt ersättningar till utförare.

De underlag till verksamhetsplaner som nämnderna lämnar som svar på planeringsförutsättningarna, ska efter KF:s beslut om Mål och Budet fastställas i respektive nämnd. I verksamhetsplanerna finns mål och resultatmått, värdegrund, verksamhetsidé och ekonomi. Därigenom får varje nämnd en egen verksamhetsplan.

Utifrån nämndens verksamhetsplan ska arbetsplaner utarbetas för respektive enhet/arbetsplats (avdelning, skola etc). Varje arbetsplats ska upprätta individuella planer för varje medarbetare.

En viktig del i arbetet med verksamhetsplaner och Mål & Budget är den omvärldsdag där politiker och tjänstemän får en omvärldsspaning på både global och lokal nivå.

Norrtälje kommuns vision och värdegrund ligger till grund för alla de beslut som tas och den verksamhet som utförs i Norrtälje kommun från de övergripande målsättningarna och budgetbesluten, till de dagliga mötena med invånarna, brukarna och företagarna. Grunden i kommunens styrning är en hållbar utveckling, det vill säga en utveckling som skapar en balanserad ekonomisk tillväxt, och samtidigt värnar om naturresurser och människor.

I allt kommunen gör ligger fokus på det som skapar värde för kommuninvånarna. En hållbar samhällsutveckling med uthållig markanvändning och som sätter invånaren först. Det innebär en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Vi bevarar och utvecklar Norrtälje kommun med utgångspunkt i alla invånares delaktighet och livskvalitet.

En gemensam styrmodell säkerställer och möjliggör uppföljningen av politikeruppdraget genom att resultaten av förvaltningens arbete kan följas och utvärderas. En modell är dock inte statisk utan behöver anpassas utefter utveckling och behov.

Ett styr- och ledningssystem är ett samlingsbegrepp för de olika arbetssätt och strukturer som syftar till att styra verksamheterna i önskad riktning samt för hur verksamheterna följs upp och utvärderas. Norrtälje kommuns styr- och ledningssystem syftar till att åstadkomma resultat för invånaren med sikte på kommunens vision. Systemet stöttar ständig förbättring och säkrar en hållbar utveckling utifrån de politiska målen och ambitionerna.

Planeringsperioden avser tre år med budget ett år och plan två år.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker kontinuerligt under året. Verksamhetsuppföljning och delårsrapportering är viktiga verktyg för att säkerställa att den förda politiken får genomslag och att tillgängliga medel används effektivt.

Månadsrapporter med aktuell kortfattad och väsentlig information om verksamhet och ekonomi. Delårsrapport 1 och 2 med fördjupad analys och lägesrapportering av mål.

Årsredovisning och dess förvaltningsberättelse beskriver årets resultat avseende verksamhet och ekonomi. Redovisning av god ekonomisk hushållning, mål, för- väntad utveckling, väsentliga händelser, personalförhållanden, redovisning av den samlade verksamheten, utfall i förhållande till budget samt bedömning av balanskravet

De obligatoriska rapporterna är månadsrapport per februari, delårsrapport 1 per mars, månadsrapport per maj, delårsrapport 2 per augusti, månadsrapport per oktober, Årsredovisning med förvaltningsberättelse

Rättvisande resultat varje månad för att kunna följa mål, mått och ekonomisk utveckling.

20. Räkenskaper

RESULTATRÄKNING (MNKR) FÖR KOMMUNEN	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Summa nämnder	-2 898,8	-3 054,1	-3 166,1	-3 239,9	-3 341,7
Reserv befolkningsprognos	0,0	-25,2	-35,0	-80,0	-100,0
KS ofördelade anslag	-15,3	-21,7	-19,9	-26,8	-27,8
Summa nämnder inkl KS ofördelade anslag	**-2 914,1**	**-3 101,0**	**-3 221,0**	**-3 346,7**	**-3 469,5**
Centrala verksamhetskostnader och intäkter	184,3	222,0	206,4	259,1	291,1
Verksamhetens nettokostnad före avskrivningar	**-2 729,8**	**-2 879,0**	**-3 014,6**	**-3 087,6**	**-3 178,4**
Avskrivningar	-144,7	-173,0	-167,3	-187,4	-208,9
Verksamhetens nettokostnad	**-2 874,5**	**-3 052,0**	**-3 181,9**	**-3 275,0**	**-3 387,3**
Skatteintäkter, statsbidrag mm	2 966,0	3 075,0	3 219,0	3 330,0	3 449,0
Finansnetto	22,2	7,0	-4,0	-12,0	-15,0
Årets resultat	**113,7**	**30,0**	**33,1**	**43,0**	**46,7**
Medel från resultatutjämningsreserv	-84,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskrav	**29,7**	**30,0**	**33,1**	**43,0**	**46,7**
Årets resultat i % av verksamhetens nettokostnad	**4,0%**	**1,0%**	**1,0%**	**1,3%**	**1,4%**

DRIFTRAMAR PER NÄMND

SUMMA NÄMNDER (MNKR)	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
Kommunstyrelse	-186,2	-193,9	-193,8	-196,1	-197,7
Kommunfullmäktige					
Överförmyndare	-5,0	-7,4	-7,9	-7,9	-7,9
Val- och förtroendemannanämnd	-0,4	-0,4	-2,7	-2,7	-0,6
Revision	-1,0	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7
Teknik- och klimatnämnd	-104,4	-126,1	-124,7	-124,4	-141,1
Bygg- och miljönämnd	-6,0	-16,2	-17,7	-17,8	-17,9
Kultur- och fritidsnämnd	-121,5	-129,2	-133,3	-134,5	-136,0
Socialnämnd	-182,9	-213,8	-228,0	-238,5	-250,2
Barn- och skolnämnd	-997,7	-1 018,1	-1 064,8	-1 083,1	-1 102,8
Utbildningsnämnd	-234,6	-272,4	-279,3	-290,0	-304,1
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	-1 059,1	-1 074,9	-1 112,2	-1 143,2	-1 181,6
Summa nämnder	**-2 898,8**	**-3 054,1**	**-3 166,1**	**-3 239,9**	**-3 341,7**
Förändring i kronor		**-155,3**	**-112,0**	**-73,8**	**-101,8**
Förändring i %		**-5,4%**	**-3,7%**	**-2,3%**	**-3,1%**

RESERV FÖR BEFOLKNINGSPROGNOS (MNKR)	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Reserv för befolkningsprognos (mnkr)	-0	-25,2	-35	-80	-100

SUMMA KS OFÖRDELADE ANSLAG (MNKR)	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Utveckling campus	-5,0	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6
Lokalbank	-10,3	-7,8	-4,6	-4,6	-4,6
Drift nyinvesteringar	0,0	-4,0	-1,0	-2,0	-3,0
KS förfogande	0,0	-5,3	-9,7	-15,6	-15,6
Summa KS ofördelade anslag	**-15,3**	**-21,7**	**-19,9**	**-26,8**	**-27,8**

CENTRALA VERKSAMHETSKOSTNADER, MNKR	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
Pensioner	-81,7	-103,0	-91,0	-40,0	-57,0
Upplösning pensionsfond	27,0	25,0	30,0	0,0	0,0
Upplösning underhållsfond	8	0,0	0,0	0,0	0,0
Semesterskuldsändring	0,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Koncessionsavgifter	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Byggbonus	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Exploateringsintäkter	15,7	17,0	35,0	10,0	10,0
övrigt	-9,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Internt debiterad ränta	71,6	110,0	65,1	101,7	129,2
Internt debiterade avskrivningar	144,7	173,0	167,3	187,4	208,9
Summa centrala verksamhetskostnader	**184,3**	**222,0**	**206,4**	**259,1**	**291,1**

BALANSRÄKNING (MKR)	2016 BOKSLUT	2017 BUDGET	2018 BUDGET	2019 PLAN	2020 PLAN
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Materiella & Imateriella anläggningstillgångar					
mark/byggnader/anläggningar samt					
maskiner/inventarier	3 465	4 022	4 579	5 143	5 679
Finansiella anläggningstillgångar	1 686	1 810	1 814	2 166	2 715
Summa anläggningstillgångar	**5 151**	**5 832**	**6 393**	**7 309**	**8 394**
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd och lager, inkl exploateringsfastigheter	72	93	93	93	93
Kortfristiga fordringar	423	409	409	409	423
Likvida medel	8	25	34	-189	-154
Summa omsättningstillgångar	**503**	**527**	**536**	**313**	**362**
SUMMA TILLGÅNGAR	**5 654**	**6 359**	**6 929**	**7 622**	**8 756**
EGET KAPITAL	1 647	1 584	1 617	769	816
därav årets resultat	*114*	*30*	*33*	*43*	*47*
I anspråktagande av RUR					
Effekt av rättelse av fel					
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pensioner	236	250	270	1 191	1 227
Övriga avsättningar	347	333	303	85	85
Summa avsättningar	**583**	**583**	**573**	**1 276**	**1 312**
Långfristiga skulder	1 606	2 617	3 082	3 820	4 698
Kortfristiga skulder	1 818	1 575	1 657	1 757	1 930
Summa skulder	**3 424**	**4 192**	**4 739**	**5 577**	**6 628**
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	**5 654**	**6 359**	**6 929**	**7 622**	**8 756**
Pensioner i ansvarsförbindelse 2017-08-31	1 156	1 132	1 114	0	0
med avdrag för pensionsreserv i balansräkning	-273	-248	-218	0	0
Finansiering dotterbolag	1 559	1 700	1 700	2 050	2 550
SOLIDITET	29,1%	24,9%	23,3%	10,1%	9,3%
Soliditet exkl finansiering av dotterbolag	40,2%	34,0%	30,9%	13,8%	13,1%
Soliditet exkl dotterbolag och inkl pensioner	18,7%	15,0%	13,8%	13,8%	13,1%
i ansvarsförbindelse					
KASSALIKVIDITET	23,7%	27,6%	26,7%	12,5%	13,9%

KASSAFLÖDESANLAYS (MKR)	2016 BUDGET	2017 PLAN	2018 PLAN	2019 PLAN	2020 PLAN
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	114	30	33	43	47
Justeringar för avskrivningar	151	173	167	187	209
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster	-37	-5	-9	-187	31
Förändring kortfristiga fordringar	-14	0	0	0	-14
Förändring förråd och varulager samt exploaterings-fastigheter	21	0	0	0	0
Förändring korfristiga skulder	645	-250	82	100	173
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**880**	**-52**	**273**	**143**	**446**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Anläggningstillgångar	-400	-700	-725	-750	-775
Förändring långfristiga fordringar	-35	-103	-4	-352	-549
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-435**	**-803**	**-729**	**-1 102**	**-1 324**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändring av lån (långfristiga skulder)	-453	827	465	738	878
Förändring förutbetalda anläggningsavgifter					
Förändring aktier					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**-453**	**827**	**465**	**738**	**878**
Kassaflöde för perioden	**-8**	**-28**	**9**	**-221**	**0**
Likvida medel vid årets början	*7*	*-1*	*-29*	*-20*	*-241*
Likvida medel vid årets slut	*-1*	*-29*	*-20*	*-241*	*-241*
Förändring	**-8**	**-28**	**9**	**-221**	**0**

KONTAKTUPPGIFTER

Norrtälje kommun

Box: 800, 761 28 Norrtälje
Telefon: 0176-710 00
E-post: norrtalje.kommun@norrtalje.se

norrtalje.se